การค้นคว้าอิสระ

ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการออมเงินของคนวัยทำงาน

The Factors Influencing the Financial Planning of Working People

ปิยนุช เตชะเสรีรักษ์

6517102002

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม

พุทธศักราช 2567

ใบรับรองการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขา การจัดการการเงิน การธนาคารและการลงทุน บัณฑิตวิทยาลัย สาขาบริหารธุรกิจ

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการออมเงินของคนวัยทำงาน

นามผู้วิจัย นางสาวปิยนุช เตชะเสรีรักษ์

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย อาจารย์ที่ปรึกษา วันที่ 2 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2567

ดร.ธีติมา ปิยะศิริศิลป์

(ดร.ธีติมา ปิยะศิริศิลป์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(รศ.ดร.จอมพงศ์ มงคลวนิช)

รองอธิการบดีและคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย สาขาบริหารธุรกิจ

วันที่ 6 เดือน มกราคม พ.ศ. 2568

บทคัดย่อ

เรื่องการศึกษาอิสระ: ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการออมเงินของคนวัยทำงาน

โดย: นางสาวปิยนุช เตชะเสรีรักษ์

สาขาวิชาเอก: การจัดการการเงิน การธนาคารและการลงทุน

อาจารย์ที่ปรึกษา: .....ดร.ธีติมา ปิยะศิริศิลป์.....

(ดร.ธีติมา ปิยะศิริศิลป์)

วันที่ 2 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2567

การวางแผนทางการเงินเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดทิศทางการดำเนินชีวิตในอนาคต การวางแผนทางการเงินนั้นมีหลายรูปแบบ การออมเงินเป็นรูปแบบที่คนส่วนใหญ่นิยมใช้เป็นวิธีเริ่มต้นในการวางแผนทางการเงิน เนื่องจากเป็นวิธีที่ง่ายที่สุดในการเริ่มต้นวางแผนอนาคตทางการเงินที่มั่นคงเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีในอนาคต การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินของกลุ่มคนวัยทำงาน การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) และการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกจากกลุ่มคนวัยทำงาน ในช่วงอายุ 21-60 ปีแบ่งเป็นชาย 15 คนและหญิง 15 คน รวมทั้งหมด 30 คน

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงาน ประกอบด้วย พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของแต่ละบุคคล สถานภาพทางครอบครัว สภาพเศรษฐกิจ และแรงจูงใจต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยความเสี่ยง ข้อเสนอแนะของสถาบันการเงิน อัตราดอกเบี้ย ผลตอบแทน ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการออมและการคำนึงถึงชีวิตในวัยเกษียณ ปัจจัยเหล่านี้ล้วนส่งผลให้เกิดการวางแผนทางการเงินเพื่อชีวิตที่ดีในอนาคต

คำสำคัญ: การวางแผนทางการเงิน, การออมเงิน, คนวัยทำงาน

Abstract

Title: The Factors Influencing the Financial Planning of Working People

Author: Ms. Piyanuch Techasereerak

Major: Financial, Banking and Investment Management

Advisor: Dr.Teetima Piyasirisilp

(Dr. Teetima Piyasirisilp)

Financial planning is important in determining the future direction of future life and it comes in many forms. Saving money is a saving form that most people prefer as a starting method for financial planning as it is the easiest to start with in planning for a stable financial future for a good quality of life in the future. The objective of this research was to explore the factors influencing the financial planning of working people. This study was a qualitative research using a semi-structured interview. The purposive sampling method was adopted, selecting working people aged between 21-60 years, consisting of 15 males and 15 females, totaling 30 people.

The research results indicated that the factors influencing the financial planning of working people included saving behavior of each individual, family status and economic conditions, while incentives came from risks, offerings of financial institutions, interest rates, returns, knowledge and understanding of saving and consideration of quality of life in retirement. All of these factors lead to financial planning for a good life in the future

Keywords: financial planning, saving, working people

Approved by

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัย “ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการออมเงินของคนวัยทำงาน” สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.ธีติมา ปิยะศิริศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้ให้ ความรู้ คำแนะนำ แนวคิด ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนกระทั่งงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณเพื่อนๆที่คอยช่วยเหลือ และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำงานวิจัยเล่มนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้คงเป็นประโยชน์สำหรับเป็นแนวทางในการบริหารจัดการทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิตในอนาคต และผู้ที่สนใจที่จะศึกษางานวิจัยนี้ต่อไป

นางสาวปิยนุช เตชะเสรีรักษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญรูปภาพ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ปัญหาการทำวิจัย	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
กรอบแนวคิดของการวิจัย	6
ขอบเขตในการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	7
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	**8**
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน	8
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการออมเงิน	16
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับพฤติกรรม แรงจูงใจในการออมเงิน	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย **26**
รูปแบบในการทำวิจัย 26
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง 26
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 27
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 27
การเก็บรวบรวมข้อมูล 29
การตรวจสอบเชิงสามเส้า (Triangulation) 29
การวิเคราะห์ข้อมูล 30
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล **31**
ลักษณะทางประชากรศาสตร์ 31
พฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน 33
แรงจูงใจในการวางแผนทางการเงิน 42
บทที่ 5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ **64**
สรุปและอภิปรายผล 64
องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการทำวิจัยครั้งนี้ 75
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งนี้ **78**
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป 79
บรรณานุกรม 80
ภาคผนวก 89
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย 90
ร่างแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย IOC 95
แบบยินยอมการให้สัมภาษณ์ 104
หนังสือแสดงความยินยอม 105
ประวัติผู้วิจัย 106

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ 1.1 วงจรชีวิต (Life Cycle)	2
ภาพที่ 1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
ภาพที่ 2.1 ขั้นตอนการวางแผนทางการเงิน	11
ภาพที่ 2.2 แนวคิดพีระมิดทางการเงิน	15
ภาพที่ 5.1 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการทำวิจัย	77

สารบัญตาราง

ตารางที่ หน้า

ตารางที่ 1.2 ข้อมูลสถิติเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ที่
จดทะเบียนในประเทศไทยในเดือน พ.ค. 2565 3

ตารางที่ 4.1 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับ
การออมเงิน 58

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

"เงิน" เป็นสิ่งมีค่าที่สามารถใช้ในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการต่างๆ ได้ตามความต้องการ ได้แก่ ใช้ซื้อรถยนต์ ซื้อบ้านที่อยู่อาศัย ใช้เป็นค่ารักษาพยาบาลยามเจ็บป่วย ใช้จ่ายต่างๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ตรงตามความต้องการของแต่ละบุคคล และสนองความต้องการของแต่ละบุคคล บางคนอยากให้ชีวิตมีคุณภาพ อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี จึงเลือกที่ใช้ "เงิน" เพื่อซื้อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น บางคนอยากมีชีวิตที่สะดวกสบาย จึงเลือกใช้ "เงิน" ซื้ออุปกรณ์ เครื่องใช้เพื่อความอำนวยความสะดวกตนเอง (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2565)

เห็นได้ว่า "เงิน" เป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน ทุกอย่างในการดำเนินชีวิตล้วนแต่เกี่ยวข้องกับเงินทั้งนั้น แต่ก่อนที่จะได้ "เงิน" มา มนุษย์เราต้องมีการทำงานมาก่อน จึงจะมีเงินไว้ใช้จ่ายตามความต้องการของตนเองได้ ดังนั้น ในช่วงวัยทำงานจึงเป็นช่วงวัยที่มีแรง มีกำลังในการทำงาน หาเงินมาเพื่อเลี้ยงชีพ และใช้จ่ายในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งนอกจากการทำงาน เพื่อให้ได้เงินมาแล้ว สิ่งที่ควรคำนึงถึง คือ การวางแผนทางการเงิน เพื่อเข้าสู่วัยเกษียณอย่างมีคุณภาพ เพราะอนาคตมีความไม่แน่นอน (รักษ์สุดา เหล่าคา, 2563) ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน ที่มีความผันผวนสูง ค่าครองชีพที่สูงขึ้น ต้องใช้เงินในการดำรงชีวิตเพิ่มสูงขึ้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ควรจะต้องหันมาตระหนัก และเริ่มวางแผนทางการเงินอย่างรอบด้าน เพื่อเสริมสร้างฐานะและเป็นหลักประกันต่อความเสี่ยงต่าง ๆ (ณัฏฐ์วัฒน์ วรพุทธาฉัตร, 2566) การไม่วางแผนทางการเงินก่อนการใช้จ่าย ขาดวินัยในการใช้เงิน และไม่มีเป้าหมายทางการเงินนั้น ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการดำเนินชีวิตในอนาคตเป็นอย่างมาก

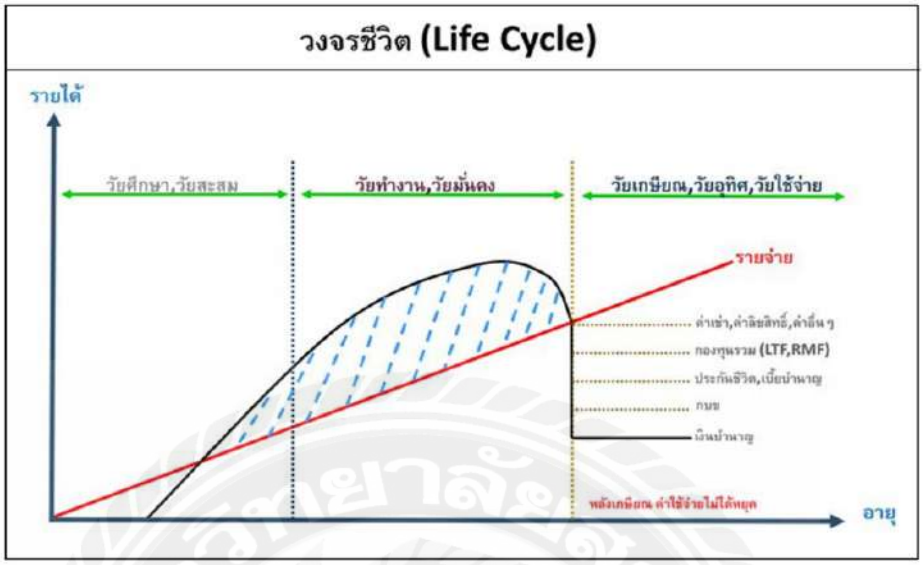

ภาพที่ 1.1 วงจรชีวิต (Life Cycle)

ที่มา: ณัฏฐ์วัฒน์ วรพุทธาฉัตร, 2566

ภาพที่ 1 สมาคมนักวางแผนการเงินไทย ได้สำรวจพบว่า ในช่วงวัยเริ่มทำงาน และวัยทำงาน เป็นวัยที่ควรมีการวางแผนทางการเงินมากที่สุด เพราะหากในช่วงนี้ ไม่มีการวางแผนทางการเงิน ต่อไปจะเข้าสู่ช่วงวัยเกษียณที่ไม่สามารถหาเงินมา เพื่อใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตได้

ดังนั้น การวางแผนทางการเงินจึงเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดทิศทางการดำเนินชีวิตในอนาคตได้ การวางแผนทางการเงินนั้นมีหลายรูปแบบ เช่น การออมเงิน การออมทอง กองทุนต่างๆ พันธบัตร สลากออมทรัพย์ ซึ่งการออมเงิน เป็นรูปแบบการออมเงินที่คนส่วนใหญ่นิยมเป็นวิธีเริ่มต้นในการวางแผนทางการเงิน เนื่องจากเป็นวิธีที่ง่ายที่สุด ที่จะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการวางแผนอนาคตทางการเงินที่มั่นคงได้

การออมเงิน นั้นถือเป็นรูปแบบการวางแผนทางการเงินขั้นพื้นฐานที่คนส่วนใหญ่นิยมใช้เพื่อเริ่มต้นวางแผนทางการเงิน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านความมั่นคงทางการเงิน ความมั่นคงในการดำเนินชีวิต การวางแผนอนาคตรองรับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด เป็นต้น (ธนาคารกสิกรไทย, 2566)

เงินฝาก (บาท)	จำนวนบัญชี	ยอดรวมเงินฝาก (บาท)
ตั้งแต่ 500 ล้านขึ้นไป	1,578	2,647,005
200 ล้านขึ้นไป - 500 ล้าน	3,254	986,157
100 ล้านขึ้นไป - 200 ล้าน	6,180	852,000
50 ล้านขึ้นไป - 100 ล้าน	13,915	968,219
25 ล้านขึ้นไป - 50 ล้าน	30,867	1,077,168
10 ล้านขึ้นไป - 25 ล้าน	103,019	1,529,658
1 ล้านขึ้นไป - 10 ล้าน	1,766,311	4,344,345
5 แสนขึ้นไป - 1ล้าน	1,608,583	1,138,299
2 แสนขึ้นไป - 5 แสน	3,208,100	1,008,152
1 แสนขึ้นไป - 2 แสน	3,444,746	476,916
50,000 ขึ้นไป - 1 แสน	4,229,916	298,752
ไม่เกิน 50,000	102,136,101	432,491

ภาพที่ 1.2 ข้อมูลสถิติเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยในเดือน พ.ค. 2565

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย, ม.ป.ป.

จากภาพที่ 2 จากข้อมูลสถิติของธนาคารแห่งประเทศไทย เดือน พ.ค. 2565 พบว่า การออมเงินของคนไทยส่วนใหญ่มีเงินฝากไม่ถึง 1 ล้านบาท มีจำนวนถึง 114.6 ล้านบัญชี คิดเป็นร้อยละ 98 เป็นเงินฝากรวม 3,354,610 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 21 ในขณะที่กลุ่มของการฝากเงินตั้งแต่ 1 ล้านบาทขึ้นไป มีจำนวนเพียง 1.9 ล้านบัญชี คิดเป็นร้อยละ 2 แต่ยอดรวมเงินฝากสูงถึง 12,404,552 ล้านบาท คิดเป็น ร้อยละ 79 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ถึงแม้จะมีจำนวนปริมาณการเปิดบัญชีมากขึ้น แต่ยอดเงินในบัญชีเงินฝากรวมยังอยู่ในระดับต่ำ หากคิดเป็นค่าเฉลี่ยเงินฝากรายบุคคล ถือว่า เป็นจำนวนเงินออมที่ต่ำมาก

จะเห็นได้ว่า การที่อนาคตจะมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างไร มีกินมีใช้อย่างสุขสบาย หรือมีชีวิตที่ต้องลำบากตรากตรำ ทำงานหาเงินเพื่อประทังชีวิตวันๆ หากเริ่มต้นจากการมีการวางแผนทางการเงินที่ดี ตั้งแต่ในวัยทำงาน เริ่มมีการจัดการทางการเงิน ออมเงิน การลงทุนเพื่อเพิ่มความมั่นคงทางการเงิน

ชีวิตในวัยชรา ย่อมไม่มีความกังวลเรื่องเงินทองในการดำเนินชีวิต ในทางกลับกัน หากในวัยทำงานไม่ให้ความสำคัญกับการวางแผนทางการเงิน ไม่สนใจแม้กระทั่งการออมเงิน การใช้จ่ายเงินต่างๆ ใช้เงินฟุ่มเฟือย ไม่มีการแบ่งเงินเก็บก่อนการใช้จ่าย เมื่อเข้าสู่วัยชรา ย่อมมีความวิตกกังวลว่า จะหาเงินจากที่ใด ในการดำเนินชีวิต ในขณะที่ร่างกายไม่แข็งแรงและกำลังลดน้อยลง รวมถึงโรคภัยที่เกิดขึ้นตามช่วงอายุอีกด้วย (ธนาคารกสิกรไทย, 2563)

ดังนั้น แรงจูงใจทางการเงินมีอิทธิพลทางบวกต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของอยู่ในระดับมาก ซึ่งมาจากความต้องการ และแรงปรารถนาจากภายในของตนเอง จึงส่งผลออกมาเป็นพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล โดยมีความต้องการที่อยากจะประสบความสำเร็จทางการเงินในด้านต่างๆ (ชาญธาดา กฤชเลิศกุล, 2564) นอกจากจะทำให้บรรลุเป้าหมายชีวิตในด้านความมั่นคงทางการเงิน และมีคุณภาพชีวิตที่ดีในวัยเกษียณแล้ว ยังไม่ต้องกังวลกับเรื่องภาระหนี้สิน ไม่ต้องรอสวัสดิการ หรือรอความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆอีกด้วย

จากเหตุผลข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเห็นว่า การวางแผนทางการเงิน เป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการกำหนดทิศทางการดำเนินชีวิตในอนาคตของแต่ละบุคคลได้ จึงสนใจศึกษาถึงปัจจัยเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงาน มุมมองในการวางแผนทางการเงิน เพื่อมีการวางแผนชีวิตล่วงหน้า ในการมีคุณภาพชีวิตที่ดีในอนาคต

1.2 ปัญหาการทำวิจัย

จากสถิติการออมเงินที่ลดน้อยลง ส่งผลให้เห็นว่า ประชากรให้ความสำคัญกับการออมเงินลดลง ซึ่งการมีสัดส่วนออมเงินลดลงนั้น อาจเกิดมาจากหลายสาเหตุ บางคนรายได้น้อย ไม่พอกับรายจ่าย บางคนรายได้น้อย แต่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย แต่ไม่ว่าจะเกิดจากสาเหตุใด หากเกิดปัญหานี้ขึ้นแล้วย่อมไม่ส่งผลดีอย่างแน่นอน เช่น การพบความยากลำบากในการหาเงินมาเพื่อใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน มีความเสี่ยงสูงที่จะก่อหนี้เพิ่มโดยการกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้จ่าย เกิดภาวะคุณภาพชีวิตต่ำอันเนื่องมาจากทำงานหนักเพื่อหาเงินมาใช้จ่ายและชำระหนี้ และเมื่อทำงานหนักสุขภาพร่างกายก็จะทรุดโทรม โรคภัยไข้เจ็บก็จะตามมา ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลตามมา ส่งผลให้ขาดงาน ขาดรายได้ (บริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติ (เครดิตบูโร, 2566)

ตามเหตุผลข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาเรื่อง ปัจจัยการวางแผนทางการเงินว่า จะสร้างความมั่นคงทางการเงินได้อย่างไร มีปัจจัยใดเป็นองค์ประกอบบ้าง มีอุปสรรคและความเสี่ยงในการวางแผนทางการเงินทำอย่างไร จึงจะทำให้มีฐานะทางการเงินที่ดี มีเงินสำรองเพียงพอสำหรับการดำเนินชีวิตในวัยแก่ชรา หรือวัยเกษียณได้ โดยไร้ความกังวล และไม่ต้องพึ่งพาใคร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการวางแผนการออมเงินของคนวัยทำงาน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการออมเงินของคนวัยทำงาน

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

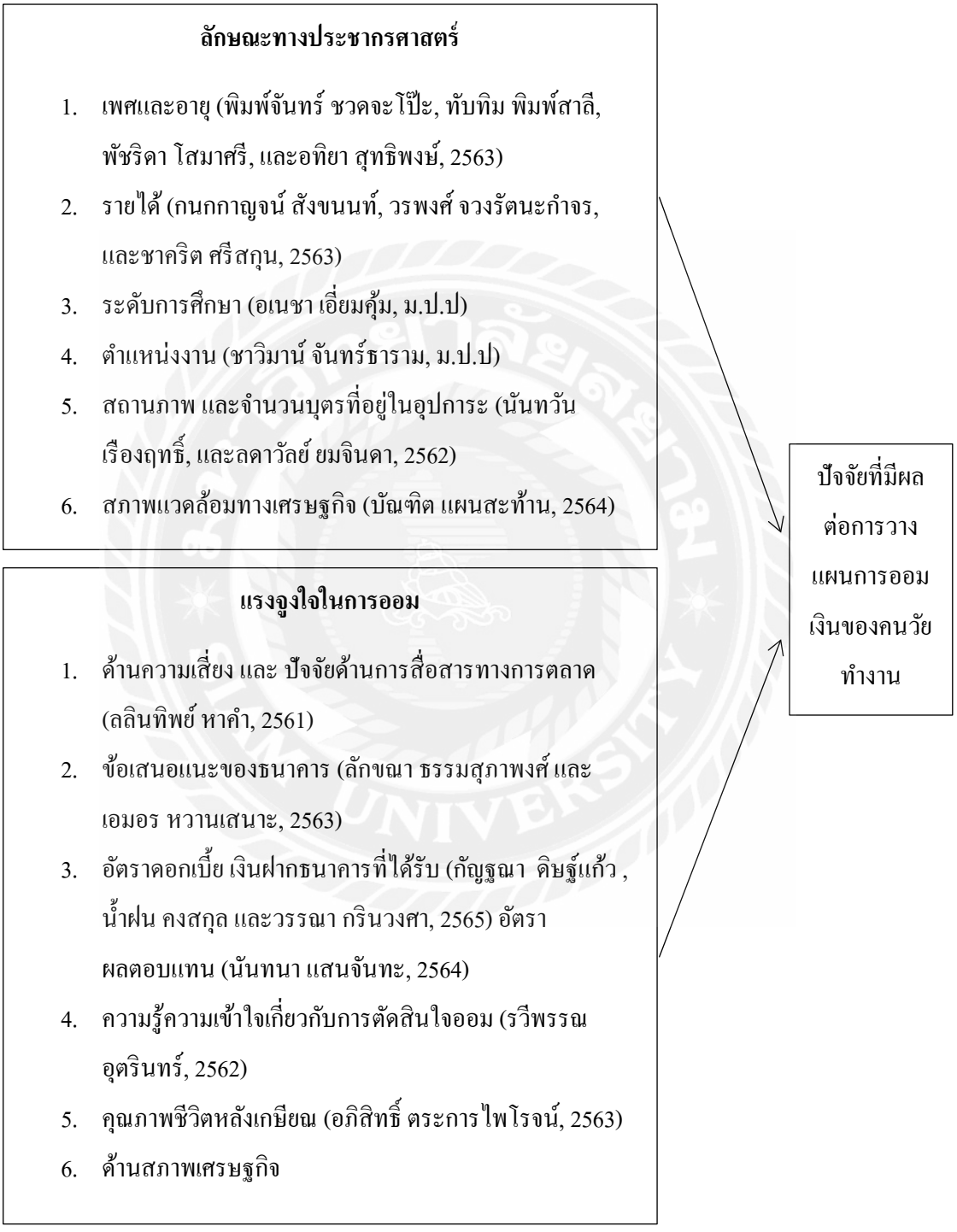

รูปที่ 1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

มุ่งศึกษาพฤติกรรมในการวางแผนทางการเงิน และหลักเกณฑ์ในการเลือกรูปแบบการ วางแผนทางการเงินของคนวัยทำงาน ที่สอดคล้องกับทฤษฎีการวางแผนทางการเงิน และทฤษฎี การออม

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

กรุงเทพมหานคร

3. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

การสัมภาษณ์ใช้กลุ่มตัวอย่างคนวัยทำงาน ช่วงอายุ 21-60 ปี จำนวน 30 คน โดยแบ่งเป็นผู้ชาย 15 คน และผู้หญิง 15 คน

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลในการทำวิจัย เดือน กันยายน – ธันวาคม 2566

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อให้ทราบถึงการให้ความสำคัญในการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงาน
2. เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบในการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงาน
3. เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิตในอนาคต

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการออมเงินของคนวัยทำงาน" ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบแนวคิดทางการศึกษา โดยแบ่งประเด็นแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการออมเงิน
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม แรงจูงใจการออมเงิน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1. แนวคิดและทฤษฎีเกียวกับการวางแผนทางการเงิน

ความหมายของการวางแผนทางการเงิน

ธนาคารทิสโก้ (ม.ป.ป.) ได้ให้ความหมายของการวางแผนทางการเงินไว้ว่า กระบวนการจัดทำแผนทางการเงินที่เหมาะสมในแต่ละบุคคล ให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่แต่ละบุคคลวางไว้ได้ เพื่อทำให้มีชีวิตที่สมบูรณ์แบบตามที่ตั้งไว้ ซึ่งการวางแผนทางการเงินนั้น ไม่ได้หมายถึง เงิน หรือการลงทุนเท่านั้น แต่รวมถึง การจัดทำรายงานรับ-จ่าย การประเมินความเสี่ยง เพื่อตั้งงบประมาณสำหรับการออมเงินเพื่อใช้ในเป้าหมายต่างๆ ของชีวิต และการเตรียมเงินให้เพียงพอสำหรับการใช้จ่ายในทุกช่วงวัยของชีวิต

กล่าวโดยสรุป การวางแผนทางการเงิน หมายถึง กระบวนการการจัดการทางการเงินทั้งหมด ที่ไม่ใช่แค่เพียง เงิน หรือเพียงแค่เรื่องของการลงทุนเท่านั้น แต่เป็นกระบวนการจัดทำรายการเกี่ยวการรับเงิน การจ่ายเงิน ภาวะความเสี่ยง การจัดสรรเงินตามที่มีการกำหนดเป้าหมายไว้ และรวมถึงการออมเงินเพื่อให้มีเพียงพอกับการดำเนินชีวิตในทุกสภาวการณ์ของชีวิตด้วย

วัตถุประสงค์ของการวางแผนทางการเงิน

สมาคมนักวางแผนการเงินไทย (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการวางแผนทางการเงินไว้ว่า การกำหนดวัตถุประสงค์การวางแผนทางการเงินนั้น ถือว่ามีประโยชน์มาก เพราะจะทำให้การวางแผนทางการเงินนั้นมีความชัดเจน ตรงตามเป้าหมายที่ผู้วางแผนต้องการได้อย่างถูกต้อง และมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จสูง โดยวัตถุประสงค์หลักในการวางแผนทางการเงิน ส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับการตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคลซึ่งมีความต้องการแตกต่างกันไป เพื่อให้บรรลุความต้องการที่ตั้งไว้ และรวมไปถึงการสร้างความมั่นคงในชีวิตของตนเอง

กล่าวโดยสรุป การมีวัตถุประสงค์ของการวางแผนทางการเงินเพื่อตอบสนองความต้องการในเรื่องต่าๆ ของแต่ละบุคคล ซึ่งวัตถุประสงค์นั้นไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน แต่โดยรวมแล้วการกำหนดกำหนดวัตถุประสงค์ ก็เพื่อเพิ่มความชัดเจนในการวางแผนทางการเงิน ไม่ให้ออกนอกกรอบที่วางไว้ และนำไปสู่ความสำเร็จและความมั่นคงของชีวิตในอนาคต

ความสำคัญของการวางแผนทางการเงิน

ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ม.ป.ป) ได้ให้ความสำคัญของการวางแผนทางการเงินไว้ว่า การวางแผนการเงินเหมือนกับการวางรากฐานให้ชีวิต และในปัจจุบัน เงิน คือ มีความจำเป็นในการดำเนินชีวิต และต้นทุนในการใช้ชีวิตไม่ว่า อยากได้อะไร ล้วนต้องใช้เงินซื้อมาทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็น บ้าน รถ อาหาร ค่ารักษาพยาบาล คุณภาพชีวิตที่ดี รวมถึงการใช้จ่ายเงินเพื่อดำรงค์ชีวิตในยามชรา เมื่อพ้นวันทำงาน ดังนั้น จึงควรมีวางแผนการเงิน ตั้งแต่แรกเริ่มทำงาน เริ่มมีรายได้ แบ่งออมเงิน แบ่งลงทุน เพราะในช่วงวัยทำงาน เป็นช่วงที่เหมาะสมในการเก็บเงินมากที่สุด เพื่อสร้างสภาพคล่องทางการเงินของตนเอง มีรายได้มาก ภาระหนี้สินน้อย ทำให้เกิดความมั่งคงในชีวิตมากขึ้น

กล่าวโดยสรุป เห็นว่าการวางแผนทางการเงินเป็นกระบวนการที่มีสำคัญในการช่วยให้สามารถบรรลุเป้าหมายทางการเงินที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้เกิดความมั่นคงทางการเงิน ซึ่งจะส่งผลให้ชีวิตหลังวัยทำงานและเข้าสู่วัยเกษียณอย่างมีความสุข ปราศจากความกังวลเรื่องเงิน และภาระหนี้สิน การวางแผนทางการเงินไม่ใช่มีความสำคัญแค่เพียงตัวของผู้วางแผนทางการเงินเอง แต่ยังส่งผลดีต่อคนในครอบครัวของผู้ที่มีการวางแผนทางการเงินให้มีความมั่นคงในชีวิตด้วย

วิธีการวางแผนทางการเงิน

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) (2566) มีวิธีการวางแผนทางการเงิน เพื่อความมั่นคงในอนาคต และสามารถรับมือกับเหตุการณ์ไม่คาดคิดในอนาคตได้ โดยมีวิธีการวางแผนทางการเงิน ดังนี้

1. การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย

วิธีนี้เป็นจุดเริ่มต้นการวางแผนการเงินที่ดีที่สุด เพราะทำให้เห็นว่า ตนเองใช้จ่ายเงินไปกับสิ่งใดบ้าง ช่องทางใดบ้าง มีความจำเป็นหรือไม่ เช่น ค่าอาหาร ค่าผ่อนของ ค่าผ่อนบ้าน ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าเดินทาง ค่าสังสรรค์ ค่าท่องเที่ยว นอกจาก ยังทำให้เห็นภาพรวม ว่าควรลดรายจ่ายไหนที่ไม่จำเป็น และสุดท้ายแล้ว รายรับที่ได้มาต้องมากกว่ารายจ่าย หรือภาระหนี้สิน เพราะหากมีเงินเหลือจากรายจ่ายแล้ว จึงนำเงินที่เหลือนั้น มาเพื่อเก็บออม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการวางแผนทางการเงินที่วางไว้

2. วางแผนการออมเงินตามเป้าหมายชีวิต

ควรมีการตั้งเป้าหมายชีวิต โดยมีการวางแผนการเงินและเป้าหมายในการออมเงินให้สำเร็จตามที่ตั้งใจไว้ เช่น ตั้งเป้าหมายมีบ้านก่อนอายุ 30 ปี ตั้งเป้าหมายซื้อรถ ตั้งเป้าหมายท่องเที่ยวรอบโลก เป็นต้น ขั้นแรกอาจมีการแบ่งเงินออกจากรายได้ ก่อนนำไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เพื่อจะได้ไม่นำเงินออม ไปใช้จ่าย

3. การเตรียมเงินสำรองฉุกเฉิน

เมื่อไม่สามารถรู้เหตุการณ์ในอนาคตได้ การมีเงินออมสำรองไว้จึงมีความสำคัญมากต่อชีวิตในอนาคต หากเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดเกิดขึ้นก็จะมาสารถป้องกันหรือ บรรเทาความรุนแรงได้ เช่น เกิดเหตุเจ็บป่วยรุนแรง เกิดอุบัติเหตุ สภาพเศรษฐกิจไม่ดีมีการเลิกจ้างงาน มีการลดเงินเดือน เป็นต้น คนที่มีการออมเงินสำรองใช้เมื่อฉุกเฉินจะได้รับผลกระทบจากสิ่งเหล่านี้น่อยมาก ดังนั้น จึงไม่ผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตเมื่อเทียบกับคนที่ไม่มีการวางแผนสำรองเงินเผื่อเหตุการณ์ฉุกเฉินนี้

4. การด้านค่าดูแลรักษาพยาบาล และสุขภาพ

สุขภาพร่างกายเป็นสิ่งที่ทำคัญ เนื่องจากหากสุขภาพไม่ดี เจ็บป่วย ทำให้ไม่สามารถไปทำงานได้ เมื่อไปทำงานไม่ได้ ส่งผลให้รายได้ลดลง ในขณะที่รายจ่ายยังมีเหมือนเดิม แต่โรคภัยเป็นสิ่งที่ไม่สามารถบังคับให้ไม่ป่วยได้ นอกจากนี้ ยังมีโรคระบาดใหม่ๆ เกิดขึ้นอีก จึงหนีไม่พ้นความเสี่ยง ในการเกิดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ประกอบกับการ หากไม่อยากเจ็บป่วย ก็จะมีค่าใช้จ่ายในการดูแล

สุขภาพร่างกายให้แข็งแรง ดังนั้น การออมเงิน หรือการวางแผนทางการเงินในด้านสุขภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญเช่นกัน เพราะสุขภาพดี ก็สามารถหาเงิน หารายได้ สร้างความมั่นคงในชีวิตได้

หลังจากที่ได้ทราบว่า การวางแผนทางการเงินมีวิธีใดบ้าง ต่อไปจะเป็นขั้นตอนของการวางแผนทางการเงิน เพื่อช่วยให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินนั้น มีแนวทาง มีกรอบในการนำทางไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

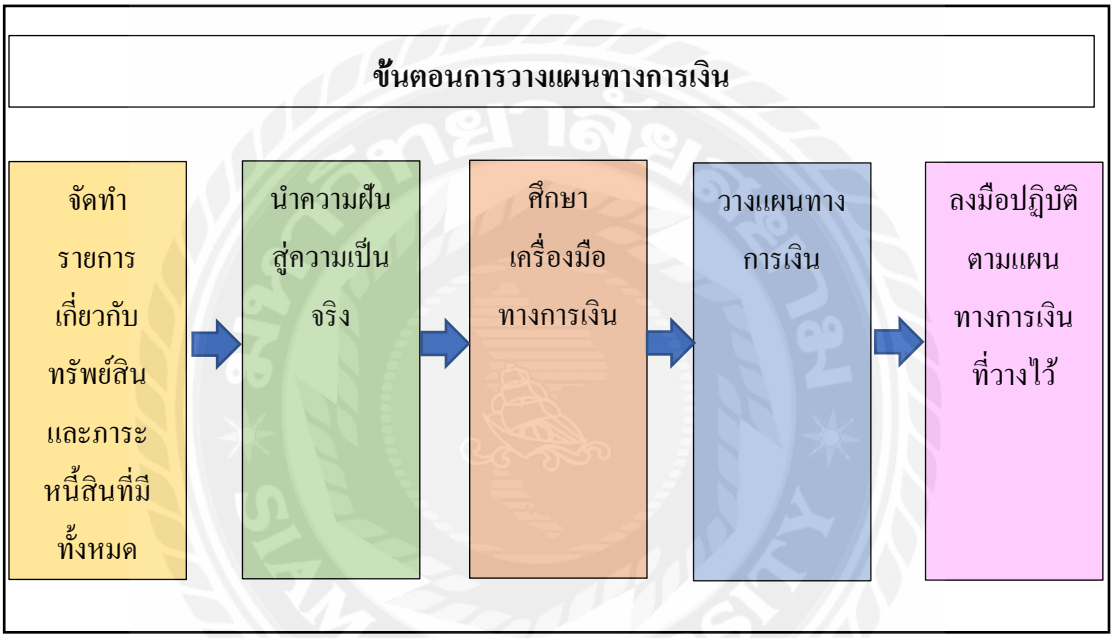

ภาพที่ 2.1 ขั้นตอนการวางแผนทางการเงิน

ที่มา: ปริตา ธิติปรีชาพล, 2566

จากภาพที่ 4 แสดงถึง ขั้นตอนการวางแผนทางการเงิน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 โดยเริ่มต้นจากการจัดทำรายการเกี่ยวกับทรัพย์สิน และ ภาระหนี้สินที่มีทั้งหมด ว่ามีสัดส่วนเท่าใด ส่วนใดที่มีมากกว่ากัน ขั้นตอนนี้ จะทำให้สามารถมองเห็นภาพสถานะทางการเงินปัจจุบันว่า สถานะตอนนี้ดีหรือ ไม่ดี หากมีสัดส่วนของทรัพย์สินมากกว่าสัดส่วนภาระหนี้สิน ย่อมคาดการณ์เบื้องต้นได้ว่า สถานภาพทางการเงินอยู่ในเกณฑ์ดี มีความมั่นคง

ขั้นตอนที่ 2 หลังจากนั้น เริ่มขั้นตอนนำความฝันสู่ความเป็นจริง ความฝันที่อยากมีชีวิตที่สุขสบาย มีเงินมีทองใช้จ่ายอย่างไม่ขาดมือ มีรถยนต์ มีบ้าน ได้ท่องเที่ยวตามที่ใจต้องการ จากความฝันเหล่านี้ จะเกิดขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อมีเงินมากพอในการทำให้ความฝันกลายเป็นความจริง และสิ่งที่สามารถจะทำให้เป็นจริงได้ คือ การกำหนดเป้าหมายที่เป็นรูปธรรม จับต้องได้ มีความชัดเจน โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ และศักยภาพของแต่ละบุคคล เช่น การคำนึงถึงความมั่นคงในอนาคต ฐานะทางการเงิน สัดส่วนทรัพย์สิน สัดส่วนภาระหนี้สิน รายได้ โดยการตั้งเป้าหมายที่ดี ควรมีความชัดเจนของแผน เพื่อไม่ให้หลงทาง, สามารถระบุจำนวนเงินที่ต้องใช้จ่ายหรือออมได้, มีการกำหนดระยะเวลาของแผนอย่างแน่นอน, กำหนดวิธีการในเชิงปฏิบัติที่ปฏิบัติได้จริง

ขั้นตอนที่ 3 เมื่อได้เป้าหมายที่ชัดเจนแล้ว สิ่งที่ต้องทำ คือ การศึกษาเครื่องมือทางการเงินมาช่วยให้แผนทางการเงินนั้น บรรลุเป้าหมายได้ ซึ่งในปัจจุบันเครื่องมือทางการเงินมีมากมาย ล้วนแต่สามารถสร้างความมั่นคงทางการเงินได้ทั้งนั้น เช่น การออมเงิน การออมทอง การซื้อประกัน การซื้อกองทุน การลงทุนในพันธบัตร เป็นต้น แต่จะเลือกเครื่องมือทางการเงินชนิดใดนั้น ต้องศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผลตอบแทน ข้อดี ข้อเสีย ตามความเหมาะสมของบุคคล รวมถึงต้องสอดคล้องการเป้าหมายที่วางไว้ด้วย

ขั้นตอนที่ 4 การเริ่มวางแผนทางการเงิน โดยใช้ข้อมูลที่ผ่าการปรียบเทียบความเป็นไปได้ที่แผนจะประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ และความพึงพอใจต่อผลตอบแทนที่จะได้รับ ซึ่งการวางแผนทางการเงินที่ดีนั้น ควรมีความยืดหยุ่น หรือคิดแผนสำรองไว้ หากเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดขึ้นนอกเหนือจากแผนที่วางไว้ เพื่อไม่ให้แผนทางการเงินต้องล้มเหลวกลางคัน

ขั้นตอนที่ 5 การลงมือปฏิบัติตามแผนทางการเงินที่วางไว้ ตามขั้นตอนอย่างมีระเบียบวินัย และมีการวัดผลความสำเร็จของแผนทางการเงิน เป็นระยะๆ ซึ่งในขั้นตอนนี้สามารถมีการปรับเปลี่ยนแผนได้ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เพื่อช่วยให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินที่วางไว้ได้ในที่สุด

โดยสรุปเห็นว่า ประเภทและขั้นตอนในการวางแผนทางการเงินนั้น ไม่สามารถกำหนดตายตัวได้ เพราะขึ้นอยู่กับความต้องการตั้งเป้าหมายของแต่ละบุคคล บางคนตั้งเป้าหมายแค่ระยะสั้นๆ บางคนมองระยะยาวไปถึงอนาคตหลังวัยทำงาน บางคนอาจจะเลือกประเภทระยะสั้นไปก่อน เมื่อบรรลุ

เป้าหมายแล้ว จึงมาวางแผนทางการเงินในโครงการใหม่ๆ ต่อไป แต่ทั้งนี้ การเลือกประเภทของการวางแผนว่า จะเป็นระยะใดนั้น ต้องดูปัจจัยหลายๆ อย่างประกอบด้วย ไม่ว่าจะเป็นสถานะทางการเงินในขณะนั้น สภาพสิ่งแวดล้อม สภาพสภาวะเศรษฐกิจ เป็นต้น ซึ่งเหล่านี้มีส่วนช่วยในการทำให้แผนทางการเงินที่วางแผนนั้น บรรลุเป้าหมายได้ตามระยะเวลาหรือไม่ ประกอบการการวางขั้นตอนที่เหมาะสม และความเป็นไปได้ก็มีส่วนเช่นกัน รวมไปถึงการลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ด้วย

ประโยชน์ของการวางแผนทางการเงิน

ธนาคารพัฒนารัฐวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (2566) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวางแผนทางการเงินไว้ว่า การวางแผนทางการเงินนั้น มีประโยชน์มากมายหลายด้าน ซึ่งล้วนแต่สร้างผลดีให้แก่ผู้ที่มีการวางแผนทางการเงิน ไม่ว่าจะเป็นการทำให้รู้ถึงฐานะทางการเงินทั้งในปัจจุบันและอนาคต การเพิ่มความมั่นคงทางการเงินให้แข็งแกร่งขึ้น การสามารถรับมือกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดที่อาจจะเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ สามารถกำหนดชีวิตในอนาคตได้ว่าจะสุขสบาย หรือลำบาก นอกจากนี้ยังช่วยลดความเสี่ยงทางการเงินได้อีกด้วย

โดยสรุปเห็นว่า ประโยชน์ของการวางแผนทางการเงินมีมากมาย เหมือนแผนที่นำทางชีวิต ให้มองเห็นทางว่า ควรไปในทิศทางใด และทางใดควรใช้ความระมัดระวังในการดำเนินชีวิต เหมือนมีเกราะป้องกันหากเกิดเหตุไม่คาดฝันขึ้น และเมื่อบรรลุเป้าหมายแผนทางการเงิน ความสุข ความมั่นคงของชีวิตจะเกิดขึ้นแก่ผู้วางแผนทางการเงินอย่างแน่นอน และยังส่งผลไปถึงครอบครัวของผู้ที่มีการวางแผนทางการเงินก็มีความมั่นคงทางการเงินตามไปด้วย

อุปสรรคในการวางแผนทางการเงิน

บุณยนุช ยุทธ์ประทุม (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงอุปสรรคในการวางแผนทางการเงิน ไว้ว่า ในการวางแผนทางการเงินนั้น เริ่มต้นมาจากความคิด ความต้องการของบุคคลนั้นๆ ว่าจะออกแบบฐานะการเงินในอนาคตของตนเองอย่างไร ซึ่งสิ่งที่สำคัญคือ ความคิดของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน บางคนอาจจะมองเข้าข้างตัวเอง บางคนมีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง จึงตั้งเป้าหมายไว้สูงเกินไป บางคนขาดความเชื่อมั่นในตัวเองไม่กล้าตัดสินใจ จึงส่งผลเกิดการเสียโอกาสที่จะสร้างความมั่นคงทางการเงินได้

รวมไปถึงการมองข้ามสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ภาวะเงินเฟ้อ และการวางแผนทางการเงินที่ขาดความยืดหยุ่น รวมไปถึงพฤติกรรมส่วนบุคคลด้วย ที่อาจไม่ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ จนทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้

กล่าวโดยสรุป อุปสรรคในการวางแผนทางการเงินนั้น ปัจจัยหลักอันดับต้นๆ คือ ความคิดทัศนคติ พฤติกรรมของบุคคลนั้นๆ นั่นเอง กล่าวคือ หากบุคคลนั้น มีลักษณะที่เชื่อมั่นใจตัวเองสูง อาจทำให้มีการตั้งเป้าหมายในการวางแผนทางการเงินสูงเกินไป ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง ไม่มีการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างรอบคอบและเพียงพอ เช่น ปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับสถานะทางการเงินของตนเอง สถานะรายได้ ภาระหนี้สิน และปัจจัยภายนอก เช่น ภาวะเงินเฟ้อ สภาพเศรษฐกิจ สังคม เป็นต้น ก็สามารถทำให้เกิดความล้มเหลวได้สูง แต่หากบุคคลนั้นขาดความเชื่อมั่นใจตัวเอง เช่น มีความลังเล ไม่กล้าตัดสินใจ ก็อาจทำให้เสียเวลา และเสียโอกาสในการสร้างความมั่นคงทางการเงิน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลให้แผนทางการเงินที่วางไว้ไม่ประสบความสำเร็จ หรือไม่ตรงตามเป้าหมายที่ต้องการในการเพิ่มความมั่นคงทางการเงินอย่างแท้จริง สุดท้ายแล้ว การวางแผนทางการเงินก็ล้มเหลวเช่นกัน

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) (2566) ได้มีแนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินไว้ว่า ด้วยการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันทุกอย่างล้วนมีเงินเป็นส่วนประกอบหลักทั้งสิ้น ถึงแม้ว่ามนุษย์เราจะมีเรื่องให้ใช้จ่ายเงินไปกับเรื่องราวแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของแต่ละบุคคล แต่ก่อนการใช้จ่ายเงิน ควรมีการวางแผนทางการเงินให้รอบคอบเสียก่อน จึงจะช่วยให้สถานะทางการเงินไม่สะดุดกลางทาง และรวมไปถึงการวางแผนทางการเงินในอนาคตเมื่อมีอายุมากขึ้น หรือหากเกิดปัญหาด้านเศรษฐกิจที่อาจมีผลกระทบต่อเงินที่จะได้รับก็ได้ จึงมีแนวคิดที่เรียกว่า พีระมิดทางการเงิน เป็นแนวคิดในการจัดลำดับความสำคัญของเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเงินของแต่ละบุคคลอย่างเป็นระบบ โดยแนวคิดนี้ จะเน้นสร้างความมั่งคั่งทางการเงินและป้องกันความเสี่ยงทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นได้ เพื่อให้การวางแผนทางการเงินนั้นบรรลุเป้าหมายได้สำเร็จ

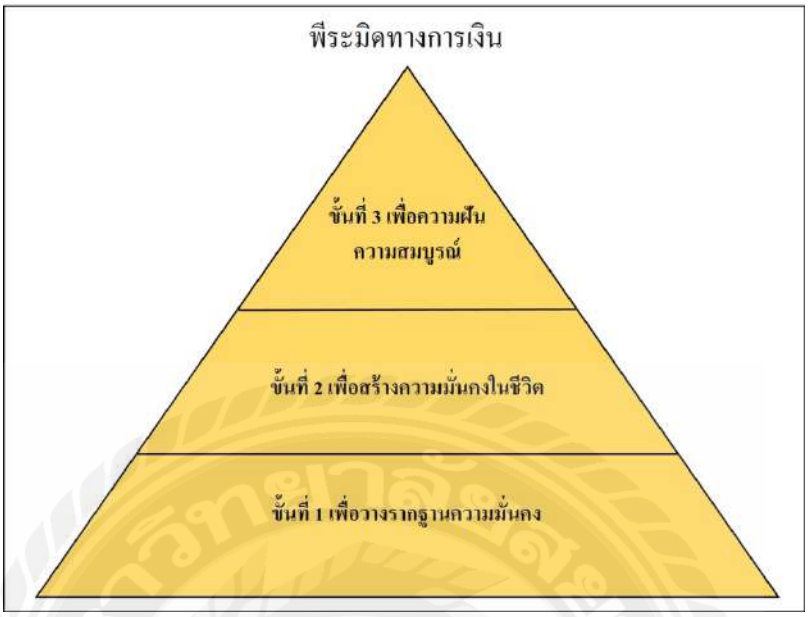

ภาพที่ 2.2 แนวคิดพีระมิดทางการเงิน

ที่มา : ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน), 2566

จากภาพที่ 5 แสดงให้เห็นการใช้แนวคิดพีระมิดทางการเงินในการวางแผนทางการเงิน เพื่อทำให้การตั้งเป้าหมายนั้นมีความชัดเจนมากขึ้น มีทั้งการกำหนดระยะเวลา การกำหนดจำนวนเงินที่เพียงสำหรับเป้าหมายแต่ละเรื่อง โดยต้องคำนึงถึงอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น นำมาประกอบในการวางแผนทางการเงินด้วย แนวคิดนี้จะมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการสร้างฐานทางการเงินให้มั่นคงเสียก่อน ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพราะหากฐานไม่มั่นคงพอ เมื่อไปขั้นตอนที่สูงขึ้น ทำให้เกิดความเสี่ยง ความไม่มั่นคงในการดำเนินชีวิตได้ ดังนั้น ในขั้นตอนนี้ จะเน้นการออมเงิน การมีเงินสำรองไว้ใช้จ่ายในยามฉุกเฉินให้เพียงพอ สำหรับอนาคตที่อาจมีเหตุไม่คาดฝันได้ รวมไปถึงการหาหลักประกันเพื่อเพิ่มความมั่นคงที่นอกเหนือจากเงิน เช่น การทำประกัน ไม่ว่าจะเป็นประกันสุขภาพ ประกันชีวิต ประกันทรัพย์สิน ซึ่งหากเกิดเหตุไม่คาดฝันขึ้นมาแล้ว สิ่งเหล่านี้จะสามารถช่วยบรรเทาความรุนแรง ความเสียหายที่จะมากระทบความมั่นคงทางการเงินได้

ขั้นตอนที่ 2 การเริ่มวางแผนต่อยอดความมั่นคงสร้างความมั่นคงในชีวิต โดยการใช้เครื่องมือทางการเงินมาช่วยสร้างความแข็งแกร่งให้สถานะทางการเงิน ซึ่งในขั้นตอนนี้ จะเริ่มวางเป้าหมายที่ตนเองต้องการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการศึกษาลูก การวางแผนเรื่องการศึกษาต่อ การวางแผนอนาคตในวัยเกษียณ เป็นต้น โดยแบ่งเป็นช่วงเวลาระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว และเลือกนำเครื่องมือทางการเงินที่เหมาะสมกับช่วงเวลานั้นๆ มาช่วย เช่น การลงทุนในกองทุน การลงทุนในทองคำ และคำนึงถึงการยอมรับความเสี่ยง ผลตอบแทนที่จะได้รับควบคู่กันไปด้วย

ขั้นตอนที่ 3 การทำให้ความฝันกลายเป็นความจริง ขั้นตอนนี้จะเป็นขั้นตอนที่ตอบสนองความพึงพอใจของแต่ละบุคคลที่เคยฝันไว้ ให้เป็นจริง เรียกได้ว่า มาเติมเต็มให้ชีวิตมีความสมบูรณ์มากขึ้น เช่น อยากเที่ยวรอบโลก อยากมีรถหรู อยากมีบ้านหลังใหญ่ ซึ่งสามารถทำได้โดยใช้เครื่องมือทางการเงินเช่นกัน แต่อาจจะลงทุนในระดับที่มีความเสี่ยงสูงขึ้น เพื่อให้ให้ผลตอบแทนสูงขึ้นตาม แต่ต้องไม่ลืมคำนึงถึงการยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยสามารถกำหนดสัดส่วนความเสี่ยงที่รับได้ เพื่อไม่ให้ เกิดผลเสียมากกว่าผลดีจากการวางแผนทางการเงิน

โดยสรุปเห็นว่า การใช้แนวคิดพีระมิดทางการเงินมาช่วยในการวางแผนทางการเงินนั้น ทำให้เรามีรากฐานความมั่นคงทางการเงินที่แข็งแกร่งมาก เพราะมีทั้งเงินสำรองฉุกเฉินไว้ใช้จ่ายในกรณีต่างๆ และมีการป้องกันความเสี่ยงจากการสูญเสียในทุกกรณีไม่ว่าจะชีวิต สุขภาพ ทรัพย์สิน ก็มีการป้องกันไว้เป็นอย่างดี เมื่อฐานทางการเงินดี มีความเข้มแข็งแล้ว ก็สามารถสร้างความมั่นคงในชีวิตเพิ่มขึ้นได้อย่างไร้ความกังวล และสร้างความมั่นคงไปเรื่อย ๆ จนสามารถไปถึงขั้นสร้างความฝันให้กลายเป็นจริงได้ นั่นคือ การประสบความสำเร็จในการวางแผนทางการเงิน ทำให้ชีวิตมีความมั่นคงและสมบูรณ์ในแบบที่แต่ละบุคคลนั้นต้องการ

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการออมเงิน

ความหมายของการออมเงิน

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) (ม.ป.ป.) ได้ให้ความหมายของการออมเงินไว้ว่า การออม คือ จุดเริ่มต้นของการประสบความสำเร็จทางการเงินที่เกิดจากการเก็บสะสมไว้ตามช่วงเวลาใด

เวลาหนึ่ง เพื่อให้ได้มูลค่าที่มากพอ จึงนำไปใช้จ่าย หรือนำไปใช้ประโยชน์ตามความต้องการที่มีการตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งเงินออมนี้ เป็นการเก็บสะสมเงินไว้ก่อนมีการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวัน

โดยสรุปเห็นว่า การออมเป็นเครื่องมือทางการเงินรูปแบบหนึ่ง ช่วยในเรื่องการสร้างความมั่นคงทางการเงินได้ ซึ่งการออมเป็นขั้นตอนแรก และเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่ส่งสัญญาณการมีชีวิตที่ดี มีรากฐานที่มั่นคงในอนาคต หากมีเงินออมมากพอ ก็สามารถใช้จ่ายได้ไร้ความกังวล

วัตถุประสงค์ของการออมเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ม.ป.ป.) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการออมเงินไว้ว่า วัตถุประสงค์ในการออมเงินนั้นแตกต่างกันออกไป ตามแต่ละบุคคลจะมีเป้าหมายของการออมเงินอย่างไร จึงแบ่งวัตถุประสงค์การออมเงินเป็นหลักใหญ่ๆ คือ

1. เพื่อมีเหตุการณ์ไม่คาดฝันหรือมีการเจ็บป่วยกะทันหัน จำเป็นต้องใช้เงินจำนวนมาก

2. เพื่อเข้าสู่วัยชรา หรือเกษียณอายุ ซึ่งเป็นช่วงที่ไม่สามารถหารายได้ ได้เหมือนเดิม แต่ค่าใช้จ่ายสูง โดยเฉพาะค่ารักษาพยาบาลยามเจ็บป่วย ที่เป็นไปตามช่วงอายุ จึงจำเป็นต้องมีเงินสำรองไว้ดำเนินชีวิตได้

3. เพื่อใช้จ่ายตอบสนองความต้องการของตนเองตามความพึงพอใจของแต่ละคน บางคนออมไว้เพื่อได้ไปท่องเที่ยวรอบโลก บางคนออมไว้เพื่อซื้อของที่อยากได้

4. เพื่อการลงทุนให้เงินงอกเงยขึ้น มีมูลค่าเพิ่มขึ้นโดยไม่ต้องออกแรงทำงานให้เหนื่อย โดยสรุปเห็นว่า วัตถุประสงค์ของการออมเงินหลักสำคัญ คือการเตรียมความพร้อมสำหรับสิ่งหนึ่งสิ่งใด ที่แต่ละบุคคลจะให้ความสำคัญกับเรื่องใดมากกว่ากัน บางคนกลัวความยากลำบาก จึงให้ความสำคัญกับเงินเลี้ยงชีพยามเกษียณ บางคนกังวลความไม่แน่นอน จึงให้ความสำคัญกับเงินสำรองฉุกเฉิน ซึ่งทุกวัตถุประสงค์ล้วนแต่เป็นสิ่งดีๆ ที่บ่งบอกว่า เป็นการวางแผนอนาคตที่ดี

ความสำคัญของการออมเงิน

ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) (2566)ได้กล่าวถึงความสำคัญของการออมเงินไว้ว่า การออมเงินเป็นเครื่องมือทางการเงินพื้นฐาน ที่เป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย เพราะเป็นสิ่งที่นำพาความมั่นคงทางการเงินมาสู่ผู้ออมเงิน และทำให้ผู้ออมเงินมีชีวิตที่สามารถใช้จ่ายได้อย่างที่พึงพอใจ สร้างความสุขในการดำเนินชีวิตไม่ใช่แค่ในช่วงปัจจุบันที่ทำการออมเงิน แต่เป็นความมั่นคงระยะยาวของตัวผู้ออมเงินเองและรวมไปถึงครอบครัวของผู้ออมที่จะได้รับความมั่นคงทางการเงินไปด้วย นอกจากนี้การออมเงินยังมีความสำคัญในด้านสุขภาพจิต ไม่ต้องกังวลเรื่องภาระหนี้สินเพราะมีเงินออมที่ได้แบ่งสัดส่วนไว้อย่างเพียงพอแล้ว เมื่อไม่มีเรื่องกังวลใจ ชีวิตก็มีความสุข สุขภาพกาย ใจ สมบูรณ์แข็งแรง ห่างไกลโรคภัย

โดยสรุปเห็นว่า การออมเงินมีความสำคัญกับทุกๆ คน เพราะเงินเป็นปัจจัยหลักในการดำเนินชีวิต หากไม่มีเงินชีวิตจะอยู่อย่างลำบากแน่นอน เงินสามารถสร้างความมั่นคงในชีวิต สร้างความเป็นอยู่ที่ดีได้ ซึ่งจุดเริ่มต้นก็มาจากการออมเงินนั่นเอง ยิ่งมีเงินออมเงิน ยิ่งมั่นใจได้ว่า ชีวิตมีรากฐานความมั่นคงทางการเงินที่ดี และชีวิตจะมีความสุข คิดอยากจะทำ อยากจะใช้จ่ายอะไรก็สามารถทำได้ดั่งที่ใจต้องการ

รูปแบบและขั้นตอนการออมเงิน

ธนาคารออมสิน (2562) ได้จัดรูปแบบการออมเงินไว้ว่า รูปแบบการออมนั้นอาจจะออมในรูปแบบต่างๆ เช่น โดยการซื้อสลากออมสิน ออมในรูปแบบทองคำ การออมจากการซื้อ ซื้อกองทุนรวม ซื้อหุ้น รูปแบบการออมเงินเป็นวิธีที่ง่าย ทุกคนสามารถทำได้ และหากอยากเพิ่มความมั่นคงทางการเงินอีก ก็สามารถแบ่งส่วนเงินออม ไปลงทุนเพื่อให้ได้รับตอบแทนกลับมา เป็นการสร้างช่องทางรายได้เพิ่มขึ้นอีกทางหนึ่ง ซึ่งต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับพฤติกรรมของแต่ละบุคคล และการยอมรับความเสี่ยงได้ในสัดส่วนเท่าใดประกอบด้วย

ส่วนขั้นตอนของการออมเงินนั้น ธนาคารออมสิน ไว้ว่า ขั้นตอนการออม สิ่งที่สำคัญ คือ ความตั้งใจในการออมเงิน การมีระเบียบวินัยเพียงเท่านี้ ก็สามารถประสบความสำเร็จในการออมเงินได้ โดยเริ่มต้นจาก

1. การตั้งเป้าหมายการออมเงินเพื่อวัตถุประสงค์อะไรที่ชัดเจน กำหนดจำนวนเงินที่ต้องการออม กำหนดระยะเวลาในการออม
2. จัดทำรายการรับเงิน และการใช้จ่ายเงินรายวัน เพื่อดูว่า ใช้จ่ายเงินไปในเรื่องใดมาก มีความจำเป็นหรือไม่ และมีเงินเหลือพอที่จะออมเงินได้ในจำนวนเท่าใด
3. แบ่งสัดส่วนการออมเงิน โดยคำนวณจากฐานรายได้ เก็บแยกต่างหากจากส่วนที่มีไว้สำหรับการใช้จ่ายในการดำเนินชีวิต
4. จัดทำสรุปรายการใช้จ่ายรายเดือน เพื่อดูภาพรวมของการใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ว่า การใช้จ่ายรายการใด สามารถปรับออก หรือลดลงได้

โดยสรุปเห็นว่า รูปแบบและขั้นตอนในการออมเงินนั้น มีรูปแบบการออมมากมายให้เลือกใช้เป็นเครื่องมือช่วยสร้างความมั่นคงทางการเงินได้ ตามความเหมาะสมก็แต่ละบุคคล ไม่ว่าในรูปแบบการฝากเงิน การลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่างๆ ซึ่งต้องมีการเปรียบเทียบผลตอบแทน และความเสี่ยงประกอบด้วย เพื่อให้การใช้เครื่องมือทางการเงินเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ส่วนขั้นตอนไม่ได้มีขั้นตอนที่ซับซ้อน วุ่นวาย สามารถปฏิบัติได้ เพียงแต่สิ่งที่เป็นปัจจัยหลัก คือ การมีระเบียบวินัยในการออมเงิน มีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้

ประโยชน์ของการออมเงิน

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) (2566) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการออมไว้ว่า เป็นสิ่งที่ช่วยให้ชีวิตเกิดความมั่นคงทางการเงินในระยะยาว ไม่มีภาระหนี้สิน มีคุณภาพชีวิตที่ดี ก้าวเข้าสู่วัยเกษียณได้อย่างหมดกังวลเรื่องการเงิน นอกจากนี้ ยังมีรูปแบบการออมเงินที่สามารถสร้างตอบแทนสูงที่จะทำให้การออมเงินมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเพิ่มความมั่นคงทางการเงินเพิ่มมากขึ้นด้วย

โดยสรุปเห็นว่า การออมเงิน มีประโยชน์ต่อการกำหนดการใช้ชีวิต ว่า ชีวิตจะออกมาในรูปแบบใด ฉะนั้น ประโยชน์ของการออมเงิน คือ ช่วยสร้างคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นได้ เพราะมีความมั่นคงทางการเงิน ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์แบบใด จะอยู่ในช่วงวัยทำงาน หรือวัยเกษียณ ก็สามารถดำเนินชีวิตต่อได้อย่างมั่นใจ

อุปสรรคในการออมเงิน

มงคล ลุสัมฤทธิ์ (2560) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนและบริหารจัดการเงินส่วนบุคคล ได้กล่าวถึงอุปสรรคในการออมเงินไว้ว่า ส่วนใหญ่อุปสรรคในการออมนั้น มักเกิดจากตัวของบุคคลนั้นๆ เอง เกิดจากพฤติกรรม ลักษณะนิสัย การใช้ชีวิต ที่อาจจะใช้เงินเกินตัว ใช้เงินประมาณกำลังเงินที่ตนเองมี นิสัยผลัดวันประกันพรุ่ง นิสัยใช้เงินในอนาคตโดยใช้บัตรเครดิตใช้จ่าย มีการใช้จ่ายโดยไม่มีการทำงบประมาณในการใช้จ่ายในแต่ละเรื่องแต่ละครั้งว่า ใช้ได้ในจำนวนเท่าใด จึงจะไม่ส่งผลกระทบ จนก่อให้เกิดภาระหนี้ที่เกินกำลังจ่ายชำระได้ การไม่มีการวางแผนทางการเงินในอนาคต การไม่มีการแบ่งเงินสำรองเผื่อเหตุการณ์ฉุกเฉิน การไม่มีการสำรองเงินไว้ใช้ในอนาคตเมื่อเข้าสู่วัยชรา การใช้เงินโดยไม่คิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล ตามความจำเป็น ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนเป็นอุปสรรคที่เกิดจากตัวบุคคลเอง โดยสามารถแก้ไข ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินได้ เพื่อสถานทางการเงินที่มั่นคง

โดยสรุปเห็นว่า อุปสรรคของการออมเงินมักจะล้มเหลวโดยตัวของผู้ออมเอง หากผู้ออมเงินไม่เห็นความสำคัญของการออมเงิน ก็จะไม่มีการวางแผนชีวิต ใช้ชีวิตแบบหาเช้ากินค่ำ ไปวันๆ เสเพล ใช้เงินอย่างประมาทอย่างไม่มีจุดหมาย และใช้จ่ายเงินโดยไม่คำนึงถึงตอนจ่ายชำระหนี้ว่าจะสามารถมีกำลังพอจะจ่ายชำระหนี้หรือไม่ สิ่งเหล่านี้ทำให้เห็นว่า เสียโอกาสในการออมเงินเพื่อสร้างความมั่นคงในอนาคต และแน่นอนว่าชีวิตในอนาคตจะมีแต่ความลำบาก ต้องทำงานหนัก เพื่อหาเงินมาใช้จ่ายดำเนินชีวิต เพราะไม่มีการออมเงินสำรองใช้จ่ายเลย ได้มาก็ใช้หมดไป

กองทุนการออมเงินแห่งชาติ (2563) ได้กล่าวถึง แนวคิดการออมเงินไว้ว่า ในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงเป็นต้นแบบของการออมเงิน โดยใช้หลักการใช้ชีวิตแบบพอเพียง ซึ่งพระองค์ท่านทรงมีพระราชดำริไว้ว่า ควรพอใจกับชีวิตที่ตนเองมี สิ่งที่ตนเองเป็น มีความต้องการแค่พอประมาณ โลภให้น้อย ไม่เบียดเบียนคนอื่น เพียงเท่านี้ชีวิตก็มีความสุขแบบพอเพียงแล้ว และในแนวคิดของท่านนั้นให้เริ่มต้นจากการทำบัญชีรายรับ รายจ่าย เพื่อให้รู้ว่ามีรายรับเท่าใด จากแหล่งใดบ้าง ส่วนรายจ่ายก็เช่นกัน จะได้รู้จำนวนภาระหนี้สินที่ต้องหาเงินมาจ่ายชำระหนี้ ภายในเดือนมีสัดส่วนของรายรับ หรือรายจ่ายมากกว่ากัน และยังสามารถวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมกับการใช้จ่ายได้อีกด้วย เพื่อป้องกันไม่ให้มีหนี้สินมากเกินรายรับ จนเกิดความเสี่ยงทางสถานะทางการเงินที่จะก่อหนี้เกินตัวได้ และหลังจากที่รู้สถานภาพทางการเงินทั้งด้านรับ ด้านจ่ายคร่าวๆ แล้ว สิ่งที่จะช่วยในเรื่องการออมเงินให้มีประสิทธิภาพ

คือ ในการวางแผนทางการเงินนั้น ต้องกำหนดเป้าหมายในการออมเงินออกเป็นเรื่องๆ กำหนดระยะเวลาของแต่ละเป้าหมายให้ชัดเจน ยิ่งชัดเจนมากเท่าใด ยิ่งทำให้การออมประสบความสำเร็จเร็วมากขึ้นเท่านั้น

โดยสรุปเห็นว่า การออมเงินนั้นจะเกิดขึ้นได้โดยเริ่มต้นจากการรู้ถึงแหล่งที่มาของรายได้มีสัดส่วนเท่าใด และรู้ถึงภาระหนี้สินที่มีอยู่ มาจัดทำเป็นบัญชีสรุปเพื่อให้รู้ถึงสถานภาพทางการเงินเบื้องต้น ว่าควรลดค่าใช้จ่ายบางรายการที่ไม่จำเป็นออกเพื่อทำให้สถานภาพทางการเงินแข็งแรงขึ้น และควรตั้งเป้าหมายการออมเงินออกเป็นเรื่องๆ ตามความต้องการของแต่ละบุคคล โดยกำหนดระยะเวลาในการออมของแต่ละเรื่อง เพื่อทำให้เป้าหมายของการออมเงินชัดเจนมากขึ้น และง่ายเมื่อลงมือปฏิบัติ ดังนั้น การออมเงิน จึงแบ่งสัดส่วนการออมออกเป็นส่วนย่อย ๆ ตามการให้ความสำคัญของแต่ละบุคคลว่าให้ความสำคัญในเรื่องใดมากกว่ากัน แต่ท้ายที่สุดแล้ว เมื่อการออมเงิน บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ นั่นก็หมายความว่า บุคคลนั้น จะมีความมั่นคงทางการเงินในการดำเนินชีวิตในอนาคตอย่างแน่นอน

2.3 แนวคิดและทฤษฎีพฤติกรรม แรงจูงใจการออมเงิน

จิรภัทร รวีภัทรกุล (2565) อาจารย์ประจำแขนงวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กล่าวถึง พฤติกรรมการออมเงินไว้ว่า เป็นการแบ่งเงินจากรายได้ที่ได้รับมา ก่อนนำไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เพื่อเงินส่วนที่แบ่งออกมานั้นจะเก็บจนเพียงพอที่จะนำไปใช้จ่ายในอนาคตได้อย่างไม่เดือดร้อน ซึ่งพฤติกรรมนี้เรียกว่า พฤติกรรมทางการเงิน (Financial Behavior) โดยการออมเงินนั้น จะเกิดขึ้นกับบุคคลที่มีเงินได้เพียงพอหลังจากมีการใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตแล้ว ยังมีเงินเหลือ จึงสามารถนำเงินที่เหลือนั้นมาออมได้ เมื่อเกิดการออมแล้ว จะมีการตั้งเป้าหมายในการออม ว่า ต้องการออมเงินเพื่อวัตถุประสงค์อะไร เช่น ต้องการมีเงินสำรองไว้ใช้จ่ายยามฉุกเฉิน ยามแก่ชรา หรือเพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินให้แก่ตนเองหรือคนในครอบครัว เป้าหมายที่ตั้งไว้จะเรียกว่า แรงจูงใจในการออม และจะเป็นแรงผลักดันให้ผู้ออมเงินมีความต้องการอยากบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

โดยสรุปเห็นว่า แรงจูงใจนั้นเป็นปัจจัยหลักในการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ได้ เมื่อมีแรงจูงใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ก็เสมือนเกิดความต้องการ ความปรารถนาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม

เพื่อกระทำการใดๆ อันจะนำไปสู่การนำไปการประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ และการจะเกิดแรงจูงใจได้นั้น ต้องเกิดจากความต้องการก่อน อยากสุขสบาย อยากมีความมั่นคง ซึ่งทุกคนมีความต้องการพื้นฐานเหมือนกัน แต่เมื่อใด ที่ความต้องการพื้นฐานมีครบแล้ว จะเกิดความต้องการที่จะเพิ่มความมั่นคงทางการเงินในชีวิตเพิ่มมากขึ้น สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดแรงจูงใจนั่นเอง และแรงจูงใจนี้เอง จะเป็นแรงผลักดันให้เกิดความต้องการออมเงิน เพื่อนำมาตอบสนองความต้องการ ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ไม่ว่าจะเป็นการตั้งเป้าหมายด้านอนาคตที่จำเป็นต้องมีเงินสำรองในการดำเนินชีวิตในวัยเกษียณ ด้านลดความเสี่ยงหากเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝัน ด้านความมั่นคงทางการเงินของตนเอง และครอบครัว ด้านการเติมเต็มชีวิตให้สมบูรณ์ เป็นต้น

ประเภทของแรงจูงใจ

พรสรัญ รุ่งเจริญกิจกุล (2563) อดีต CFO (Chief Financial Officer) ผู้มีประสบการณ์ด้านการบริหารการเงินในองค์กรขนาดใหญ่และบริษัทข้ามชาติมากกว่า 30ปี ได้แบ่งประเภทแรงจูงใจไว้ว่า แรงจูงใจเกิดจากความต้องการของมนุษย์ ต้องการอยากได้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อทำให้ชีวิตดีขึ้น มีความมั่นคงขึ้น อยากยกฐานะให้มีความสะดวกสบายขึ้น การจูงใจสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การจูงใจภายในตนเอง และการจูงใจภายนอก การจูงใจในตนเองมีพลังผลักดันมากกว่าการจูงใจภายนอก ซึ่งการจูงใจภายในตนเอง นั่นคือ ความปรารถนานั้นเอง ถึงแม้ว่า สิ่งที่อยากได้อาจจะไม่มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต แต่ความต้องการ ความปรารถนาที่เกิดจากแรงผลักดันภายในของบุคคลนั้นๆ สามารถทำได้ทุกอย่าง เหนือเหตุผลและไม่คำนึงถึงความจำเป็น

โดยสรุปเห็นว่า เบื้องต้นมนุษย์มีความต้องการพื้นฐาน เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินชีวิต เพราะมีแรงจูงใจว่า อยากมีความมั่นคงในชีวิต อยากมีความมั่นคงทางการเงิน อยากมีความสุขสบายในทุกช่วงเวลาของชีวิต ซึ่งความอยากมี อยากได้เหล่านี้ เกิดจากการจูงใจในตนเองที่เป็นแรงผลักดัน ให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ เพื่อให้ได้ในสิ่งที่ต้องการมา พฤติกรรมที่แสดงออกมานั้น จะมุ่งเพื่อการบรรลุเป้าหมายนั้นๆ เช่น อยากมีเงินออมไว้ใช้จ่ายยามเกษียณ โดยไม่ต้องทำงานลำบากยามแก่ชรา จึงเกิดแรงจูงใจตนเองว่า ถ้าไม่อยากมีชีวิตลำบากในวัยเกษียณ ต้องมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน ต้องมีการแบ่งเงินออมไว้ เพื่อบั้นปลายชีวิตจะได้สุขสบาย เป็นต้น

แนวคิดและทฤษฎีพฤติกรรม

ณัฐวุฒิ เผ่าทวี (ม.ป.ป.) ศาสตราจารย์ด้านพฤติกรรมศาสตร์ (Professor of Behavioural Science) ได้เสนอทฤษฎีการเก็บเงินของ Richard Thaler และ Shlomo Benartzi นักเศรษฐศาสตร์พฤติกรรม ซึ่งได้รับรางวัลโนเบล สาขาเศรษฐศาสตร์ ในปี 2560 จากแนวคิด Nudge Theory หรือ ทฤษฎีผลักดัน คือ แนวคิดที่คิดมาจากการวิจัยด้านพฤติกรรมและเกี่ยวกับจิตวิทยาด้านการตัดสินใจ โดยทฤษฎีนี้จะเน้นการใช้แรงกระตุ้นจากภายใน เพื่อมาแก้ไขพฤติกรรมของบุคคลนั้นๆ ด้วยความอยากทำของตัวของเขาเอง ซึ่งไม่มีการบังคับหรือออกคำสั่งให้ทำ วิธีนี้เป็นวิธีที่ใช้ทัศนคติและการตัดสินใจของบุคคลนั้นๆ เองว่า มีความต้องการอยากทำอะไร อยากตั้งเป้าหมายชีวิตอย่างไร ส่งผลให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นเอง โดยไม่ต้องมีการบังคับ เพราะทฤษฎีนี้ เชื่อว่า มนุษย์เราไม่ชอบถูกบังคับ การออกคำสั่ง เพราะจะเกิดการต่อต้านขึ้นทันที ในทางกลับกัน หากใช้วิธีทางอ้อม ให้เขาเกิดความต้องการอยากทำเอง เขาก็จะเปลี่ยนพฤติกรรมด้วยตัวของเขาเองด้วยความเต็มใจ ทฤษฎีนี้มีข้อดี คือ มีความยืดหยุ่นในการออมเงิน มุ่งเน้นให้บรรลุเป้าหมายในการออมเงินเป็นหลัก โดยมี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การให้รางวัลกับตัวเองที่ทำงานหนัก ทำงานมาเหนื่อย ซึ่งก็คือ การสร้างแรงบันดาลใจให้ตนเอง ส่งผลให้เกิดแรงผลักดันในการออมเงินให้สำเร็จ เพื่อจะได้รางวัลที่ตนเองอย่างได้นั่นเอง

องค์ประกอบที่ 2 การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ชีวิต เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้สำเร็จ สิ่งใดที่จะทำให้การไปสู่ความสำเร็จในการออมช้าลง หรือล้มเหลวก็ควรเลิก หรือลดพฤติกรรมนั้น เช่น พฤติกรรมการไปสังสรรค์อาจจะลดความถี่ในการไปร่วมกิจกรรมลง หรืองดเข้าร่วมกิจกรรม ส่งผลให้มีเงินออมมากขึ้น เพราะลดการใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลง

องค์ประกอบที่ 3 ควรมีการแบ่งสัดส่วนของเงินที่ได้มา ตามวัตถุประสงค์นั้นๆ ไม่นำมาเก็บรวมกันในที่เดียว ควรแยกออกจากกันอย่างชัดเจน และใช้จ่ายตามเป้าหมายของเงินฝากแต่ละส่วนเท่านั้น เช่น บัญชีเงินฝากสำหรับการใช้จ่ายประจำวัน บัญชีเงินฝากสำหรับเป็นเงินสำรองฉุกเฉิน บัญชีสำหรับสำรองในวันเกษียณ เป็นต้น

องค์ประกอบที่ 4 ทำรายการรับ รายจ่าย เพื่อเป็นการดูสถานะทางการเงินว่า สิ่งที่ใช้จ่ายไปนั้น มีความเหมาะสม และมีความจำเป็นหรือไม่ มีรายรับ เพียงพอสำหรับรายจ่ายหรือไม่ โดยต้องการแบ่งเงินตามสัดส่วนที่ตั้งเป้าหมายไว้ก่อน จึงใช้จ่ายเงินจากส่วนที่ไว้สำหรับใช้จ่ายจริงๆ

โดยสรุปเห็นว่า ทฤษฎีนี้เสนอแนวทางการโน้มน้าวให้คนตัดสินใจออมเงิน โดยไม่รู้สึกว่า เป็นการบังคับ เน้นไปที่การเลือกรูปแบบการออมเงินที่เหมาะสมกับตนเอง ซึ่งทฤษฎีนี้จะใช้แรงจูงใจเป็นตัวผลักดันในการเปลี่ยนพฤติกรรม ซึ่งโดยปกติแล้วมนุษย์รักอิสระ เสรีอยู่แล้ว ไม่ชอบการบังคับ ข่มขู่ ผู้คิดค้นทฤษฎีนี้ จึงเปลี่ยนจากการบังคับ มาเป็นการสมัครใจ อยากทำด้วยตัวเอง และก็ได้ผลลัพธ์กลับมาดี เพราะเมื่อปราศจากแรงกดดันแล้ว บุคคลนั้นๆ จะสร้างแรงผลักดันขึ้นมาเอง แบบอัตโนมัติ โดยมุ่งหวังที่จะให้บรรลุเป้าหมาย ส่วนพฤติกรรมนั้นจะค่อยๆ ปรับเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นเอง เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่บุคคลนั้นๆ ตั้งไว้นั่นเอง แต่ทั้งนี้ บุคคลนั้นๆ ต้องมีระเบียบวินัย และความตั้งใจ ประกอบด้วย จึงจะสามารถบรรลุเป้าหมายของการออมเงินได้

2.4 งานวิจัยที่เกียวข้อง

จุฬารักษ์ อุทธสิงห์, กัณฑภณ หลอดโสภา, เข็มทอง แก้วประทุม, วาสนา ศรีมะเรือง และจุไรวรรณ ปัตถาภูมิพัชร์ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของการเรียนรู้ทางการเงินที่มีต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล เพื่อศึกษาถึง ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้ทางการเงินมีความสัมพันธ์อย่างมีเหตุมีผลกับการดำรงชีวิตในแต่ละวันของผู้คน โดยเฉพาะกับกลุ่มคนที่มีอายุที่ควรรู้จักและเข้าใจรูปแบบของการวางแผนทางการเงินอย่างรัดกุมและรอบคอบ ทั้งนี้เพราะในวัยเกษียณอายุคนเรายังคงต้องใช้จ่ายเงินอยู่จริงในแต่ละวัน

เอกณรงค์ อุไร (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครฝั่งตะวันตก พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจในการวางแผนทางการเงินตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างดี มีการกำหนดเป้าหมายรายรับที่สอดคล้องกับค่าใช้จ่าย โดยการใช้จ่ายเงินจะยึดหลักพื้นฐานความจำเป็นในการดำเนินชีวิตมากกว่าความพึงพอใจ และมีความสามารถในการวางแผนการเงินด้านการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีอยู่มาสร้างเป็นรายได้เพิ่มขึ้น จึงส่งผลให้มีสถานภาพทางการเงินที่ค่อนข้างมั่นคง

สมบูรณ์ สารพัด, ศิรินุช อินละคร และชไมพร ชินโชต (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การวางแผนการเงินส่วนบุคคลของประชากรวัยทำงานในจังหวัดชลบุรี พบว่า ปัจจัยชีวิตส่วนบุคคล มีผลต่อการเลือกประเภทในการวางแผนทางการเงิน เช่น เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา โดยประชากรกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญ ความสนใจกับการวางแผนทางการเงิน เพื่อสร้างความมั่งคงอยู่ในระดับที่สูง และมีความเข้าใจประเภทการวางแผนทางการเงิน โดยเลือกประเภทการวางแผนทางการเงินให้เหมาะสมกับสถานะของตนเอง เช่น เลือกประเภทการวางแผนการออมเงิน เลือกประเภทการลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงิน เป็นต้น

ปิยชนม์ อนุศาสนกุล (ม.ป.ป) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนการเงินของประชาชนในจังหวัดแพร่ พบว่า ด้านเพศ ด้านอายุ ด้านการศึกษา ด้านรายได้ ด้านรายจ่าย ด้านข้อมูลข่าวสาร ภาวะเศรษฐกิจ ล้วนมีอิทธิพลต่อการวางแผนการเงิน ซึ่งในแต่ละบุคคลจะเลือกการวางแผนทางการเงินแตกต่างกันออกไป ตามการให้ความสำคัญในเรื่องนั้นๆ เช่น ถ้าช่วงอายุเริ่มมากขึ้น จะเริ่มการวางแผนการเงินเรื่องมรดก ช่วงอายุเมื่อเริ่มวัยทำงาน จะเริ่มวางแผนทางการเงินเกี่ยวกับการสร้างความมั่นคงในชีวิต มองหาความมั่นคงทางการเงิน เป็นต้น ส่วนด้านสถานภาพ และด้านอาชีพนั้น ไม่มีผลต่อการวางแผนการเงิน เพราะมองว่า มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการวางแผนทางการเงินกันอยู่แล้ว สถานภาพและอาชีพ จึงไม่ใช่ปัจจัยหลักที่จะมีผลกระทบต่อการวางแผนทางการเงิน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการออมเงินของคนวัยทำงานในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. รูปแบบในการทำวิจัย
2. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การตรวจสอบเชิงสามเส้า (Triangulation)
7. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 รูปแบบในการทำวิจัย

การทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์ส่วนบุคคลในเชิงลึก (In-depth Interview) คนวัยทำงานในจังหวัดกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาถึงการวางแผนทางการเงิน และปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงาน ว่า ให้ความสำคัญในเรื่องการวางแผนทางการเงินมากน้อยเพียงใด และปัจจัยใดบ้างที่มีผลในการเลือกการวางแผนทางการเงิน จากนั้น จึงนำไปวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินในคนวัยทำงาน

3.2 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดกลุ่มประชากรในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ในช่วงอายุ 21-60 ปี

กลุ่มตัวอย่าง คือ คนวัยทำงานในจังหวัดกรุงเทพมหานครโดยแบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 15 คน และเพศหญิง จำนวน 15 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้คำถามในการสัมภาษณ์เป็นแบบปลายเปิด ตามหัวข้อประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนทางการเงิน เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ และมีการบันทึกเสียงสนทนาระหว่างการสัมภาษณ์

ลักษณะการสัมภาษณ์จะเป็นการสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ซึ่งมีความยืดหยุ่นสูง ไม่มีรูปแบบที่แน่นอน ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ และผู้ให้สัมภาษณ์ขณะนั้น แต่จะมีการตั้งคำถามไว้ล่วงหน้าแล้ว ซึ่งสามารถเพิ่มเติมคำถามได้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนมากที่สุด โดยเน้นการตั้งคำถามที่ผู้ให้สัมภาษณ์สามารถแสดงความคิดเห็น ทัศนคติของตนเองได้อย่างเต็มที่ คำถามจะเกี่ยวกับข้อมูลด้านกายภาพ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ ภาระหน้าที่ต่าง ๆ มุมมองการวางแผนชีวิตในอนาคต เพื่อหาการเชื่อมโยงในด้านแรงจูงใจ พฤติกรรมที่เป็นแรงผลักดัน และปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงิน การออมเงิน โดยคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์นั้น แบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ จำนวน 7 ข้อ ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน จำนวน 15 ข้อ ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการวางแผนทางการเงิน จำนวน 16 ข้อ ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับลำดับความสำคัญสิ่งที่มีผลต่อการออมเงิน จำนวน 1 ข้อ และส่วนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการออมเงินของผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 1 ข้อ

3.4 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยศึกษา ค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี บทวิจัยที่เกี่ยวข้อง วารสาร บทความ สื่อต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนทางการเงิน รวมถึงพฤติกรรม และแรงจูงใจในการออมเงิน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแบบสอบถาม

3.4.2 ผู้วิจัยศึกษาถึงรูปแบบ และวิธีการในการจัดทำแบบสอบถามจากตัวอย่างบทวิจัยต่างๆ แล้วนำมาประยุกต์ใช้กับการจัดทำแบบสอบถาม เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาภายใต้กรอบแนวคิดการวิจัยที่กำหนดไว้

3.4.3 นำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นมา ไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้อง และให้คำแนะนำ ไปแก้ไข ปรับปรุง เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ ครบถ้วน

3.4.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไข ปรับปรุงแล้ว นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทางด้านการเงิน จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสมบูรณ์ ถูกต้อง แล้วนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญที่ 3 ท่าน มาวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงด้วยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหาตามโครงสร้าง โดยกำหนดคำแนนไว้ ดังนี้

+1 เมื่อเห็นว่า ตรงกับขอบเขตเนื้อหาตามที่ระบุในโครงสร้างไว้

0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ตรงกับขอบเขตเนื้อหาตามที่ระบุในโครงสร้างไว้

-1 เมื่อแน่ใจว่า ไม่ตรงกับขอบเขตเนื้อหาตามที่ระบุในโครงสร้างไว้

3.4.5 นำค่าคะแนน Index of Item Objective Congruence (IOC) ที่ได้ มาคำนวณได้ค่าเท่ากับ 0.57

3.4.6 ผู้วิจัยได้ทำหนังสือยินยอมการให้สัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ลงลายมือชื่อรับรองในการสัมภาษณ์งานวิจัยในครั้งนี้ ตามหลักจริยธรรมในการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เป็นความลับ

3.4.7 ผู้วิจัยแนะนำตัว สร้างความคุ้นเคยก่อนเริ่มทำการสัมภาษณ์เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์รู้สึกไว้วางใจ และกล้าที่จะให้ข้อมูลในเชิงลึกทางความคิด

3.4.8 ผู้วิจัยเกริ่นนำถึงสิ่งที่วัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูล และความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ในเรื่องที่เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินอย่างครบถ้วน

3.4.9 ในขณะที่ทำการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยจะสังเกต (Observation) การแสดงออก ปฏิกิริยาของผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อประเมินสถานการณ์ว่า ควรจะใช้เทคนิคใดเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์สามารถให้

ข้อมูลได้มากขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการนำข้อมูลไปรวบรวม และวิเคราะห์ สรุปผลในขั้นตอนต่อไป

3.4.10 เมื่อเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ส่วนบุคคลครบตามจำนวนที่กำหนดแล้ว จึงนำข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ทุกราย ไปถอดเสียงสัมภาษณ์

3.4.11 นำข้อความที่ได้จากการถอดเสียงสัมภาษณ์ทั้งหมด ไปสรุปตามความคิดเห็นจริงของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยไม่มีการเพิ่มเติมความคิดเห็นของผู้วิจัย หรือบิดเบือนข้อมูลใดๆ ทั้งสิ้น

3.4.12 นำข้อสรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ได้ ไปทำการวิเคราะห์เพื่อให้ผลลัพธ์ที่เป็นข้อเท็จจริง เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน และปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงาน

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่ง ดังนี้

3.5.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ ข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง และจากการสังเกตการแสดงออกของผู้ให้สัมภาษณ์ ในขณะทำการสัมภาษณ์ โดยการเก็บข้อมูลนั้น จะสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จนครบจำนวน 30 คน

3.5.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ ข้อมูลที่ได้มาจากการค้นคว้าเพิ่มเติมจากงานวิจัยบุคคลอื่น จากบทความเชิงวิชาการ จากหลักแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ จากสถาบันที่เกี่ยวข้องที่น่าเชื่อถือ ซึ่งทั้งหมดนี้ ได้แสดงความเห็นเกี่ยวข้องกับการเลือกวางแผนทางการเงิน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการตั้งคำถามในการสัมภาษณ์ และเพื่อเป็นการอ้างอิงถึงสิ่งที่เป็นปัจจัยหลัก รวมถึงแนวโน้มในการเลือกวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงาน

3.6 การตรวจสอบเชิงสามเส้า (Triangulation)

การทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้าก่อนนำข้อมูลไปวิเคราะห์ โดยใช้การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) คือ การเปรียบเทียบและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล โดยการนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบกัน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ ได้มาจากการสัมภาษณ์ การสังเกต

ปฏิกิริยาขณะสัมภาษณ์ ประกอบกับบทความเชิงวิชาการ แนวคิด ทฤษฎีต่างๆ มาเปรียบเทียบร่วมกัน เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือของข้อมูลมากขึ้น โดยใช้ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ 3 สัปดาห์ และ 7 วัน จึงทำการสัมภาษณ์เพิ่มอีก 3 คน ผลที่ได้ คือ สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่าง 30 คน

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

การทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.7.1 นำข้อมูลที่ได้มาสรุปปัจจัยต่างๆ จาก Keyword ที่ได้จากการสัมภาษณ์

3.7.2 สร้างรหัสคำต่าง ๆ (Coding) และจัดหมวดหมู่ ที่มีลักษณะเชิงปัจจัยในการวางแผนทางการเงิน

3.7.3 สรุปข้อมูลโดยหาความสัมพันธ์ของข้อมูล การเชื่อมโยงระหว่างกัน และมีการตัดข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องออก ทำให้ข้อมูลมีขนาดเล็กลง ให้เหลือเพียงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยจริงๆ

3.7.4 นำข้อมูลที่เหลือมาจัดตามกลุ่มใหม่ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย

3.7.5 ประมวลผลข้อมูล ตามข้อเท็จจริง จาก Keyword ที่ได้จัดกลุ่มใหม่เรียบร้อยแล้ว เพื่อนำไปอ้างอิงถึงแนวความคิด ทฤษฎี การเชื่อมโยงกับข้อสรุปที่ได้มา โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) คือ การนำข้อมูลที่ได้มา มาวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อหาข้อสรุป

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป จากการตรวจสอบเชิงสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) เพื่อสนับสนุนข้อสรุปที่ได้มา ให้มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัย แบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์
2. พฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน
3. ปัจจัยในการวางแผนทางการเงิน
4. ลำดับความสำคัญที่มีผลต่อการออมเงิน
5. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการออมเงินของผู้ให้สัมภาษณ์

4.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ แบ่งออกเป็น 7 หัวข้อ ดังนี้

4.1.1 ด้านเพศ

การวิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพศชาย จำนวน 15 คน และเพศหญิง จำนวน 15 คน

4.1.2 ด้านอายุ

การวิจัยเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุช่วง 21-30 ปี จำนวน 2 คน อายุช่วง 31-40 ปี จำนวน 5 คน อายุช่วง 41-50 ปี จำนวน 11 คน อายุช่วง 51-60 ปี จำนวน 12 คน

4.1.3 ด้านการศึกษา

การวิจัยเก็บข้อมูลระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 17 คน ระดับปริญญาตรี จำนวน 12 คน ระดับปริญญาโท จำนวน 1 คน

4.1.4 ด้านสถานภาพ

การวิจัยเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพโสด จำนวน 12 คน สถานภาพสมรส จำนวน 17 คน สถานภาพอื่นๆ จำนวน 1 คน โดยมีหน้าที่เป็นผู้หารายได้หลักของครอบครัวจำนวน 3 คน ไม่มีหน้าที่เป็นผู้หารายได้หลักของครอบครัว จำนวน 27 คน

4.1.5 ด้านรายได้เฉลียต่อเดือน

การวิจัยเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างมีช่วงรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 15,000 บาท จำนวน 2 คน ช่วงรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000-30,000 บาท จำนวน 13 คน ช่วงรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001-45,000 บาท จำนวน 10 คน ช่วงรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 45,001-60,000 บาท จำนวน 4 คน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่า 60,001 บาทขึ้นไป จำนวน 1 คน

4.1.6 ด้านค่าใช้จ่ายเฉลียต่อเดือน

การวิจัยเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างมีช่วงค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 15,000 บาท จำนวน 7 คน ช่วงค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 15,000-30,000 บาท จำนวน 15 คน ช่วงค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 30,001-45,000 บาท จำนวน 6 คน ช่วงค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 45,001-60,000 บาท จำนวน 4 คน และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 60,001 บาทขึ้นไป จำนวน 1 คน

เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน กลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่าค่าใช้จ่ายต่อเดือน คิดเป็นจำนวน 12 คน กลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับค่าใช้จ่ายต่อเดือน คิดเป็นจำนวน 16 คน และกลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน คิดเป็นจำนวน 2 คน

4.1.7 ด้านอาชีพ

การวิจัยเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างมีการประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 1 คน ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 28 คน และประกอบอาชีพอิสระ จำนวน 1 คน

<u>4.2 พฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน</u> แบ่งเป็น 3 หัวข้อ ดังนี้

4.2.1 ด้านการบริหารทางการเงิน

4.2.1.1 การแบ่งสัดส่วนการเงิน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีการบริหารการจัดการทางการเงินสัดส่วนที่เหมาะสมขึ้นอยู่กับเป้าหมายทางการเงินและตามฐานะของแต่บุคคล ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการออมและลงทุน โดยมีการแบ่งเงินตามวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังมีการแบ่งสัดส่วนเรื่องหนี้สิน และภาระค่าใช้จ่ายไว้อีกด้วย

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1 กล่าวว่า “จาก 100% เนี่ยเราก็แบ่งสัดส่วนเป็นค่าใช้จ่ายส่วนหนึ่งก็ประมาณ 40 ค่าใช้จ่ายหมายถึง ว่าค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าบัตรอะไรพวกนี้อ่ะนะ ประมาณ 40% ที่เหลือเนี่ย มันก็จะมีแบ่งรายได้อีกส่วนหนึ่งก็คือ ออมเนี่ย ออมสำหรับผมเนี่ยออมได้นิดหน่อยนะ แล้วค่าใช้จ่ายที่เรามองไม่เห็นตัวส่วนนั้นเราก็ไว้สัก 30%”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 17 กล่าวว่า “ลงทุน 5-60% แล้วก็ที่เหลือ ก็จะเป็นค่าใช้จ่าย ค่าใช้จ่ายอยู่ที่ประมาณ 30% ที่ๆ เหลือก็อาจจะเป็นเงินออม”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 20 กล่าวว่า “ถ้าค่าใช้จ่ายประจำๆ คือของชีวิตอ่ะนะคะ ก็จะอยู่ประมาณ 30% แล้วก็จะมีอีก 30% ที่ว่าไปหนี้สินต่างๆ แล้วก็อีก 40 อีก 40% น่ะอันเนี้ยก็คือ จะเอาไว้ลงทุนออมอะไรประมาณเนี้ย”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 24 กล่าวว่า “หัก20%จาก20,000 ผมแบ่งเป็น 2 ก้อนๆ ละ10% 10%แรกผมเอาไปออมในธนาคารแล้วอีก10%หลังผมเอาไปซื้อพวกกองทุน//หักจากที่แบ่งออก 20% แล้วก็หักค่าใช้จ่ายแล้ว มันยังเหลืออยู่อีกส่วนหนึ่ง ซึ่งส่วนนั้นผมหักออกอีกๆ 20% แบ่งเป็นกองทุนไว้สำหรับเรียน กับอีก10% เป็น เออ กองทุนไว้สำหรับเที่ยว”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 30 กล่าวว่า “เป็นเงินออม เงินลงทุน ลงทุนอยู่อ่า 60% ออมอยู่ 30% ค่าใช้จ่าย10%”

4.2.1.2 การวางแผนทางการเงิน และการตรวจสอบการใช้เงินในชีวิตประจำวัน

ผลจากการวิจัยในด้านการวางแผนทางการเงินและการตรวจสอบการใช้เงินในชีวิตประจำวันนั้น พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์สะท้อนให้เห็นว่า การวางแผนทางการเงิน โดยมีการจดบันทึกการใช้จ่ายประจำวันนั้น มีความสำคัญต่อสถานภาพทางการเงิน ซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้เข้าใจสถานะทางการเงินของตนเอง สามารถวางแผนการใช้จ่าย และสามารถสร้างความมั่นคงทางการเงินได้

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3 กล่าวว่า “มีจดค่ะ เพราะว่าจะต้องคำนวณว่าเดือนนี้เราจะได้รายได้เท่าไหร่ แล้วก็ค่าใช้จ่ายเราเท่าไหร่เพราะว่าเนื่องจากค่าใช้จ่ายจะมีหลายอย่าง เพราะว่ามีค่ารถด้วย แล้วก็ค่าเทอมด้วยที่กำลังศึกษาอยู่”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 28 กล่าวว่า “มีค่ะ ก็คือ การจดบันทึกรายวันเนี่ย บางทีเนี่ย เราก็จะทำให้เราได้รู้ว่า เงินของเราตอนเนี้ยมันเหลืออยู่ที่ อยู่ที่เท่าไหร่ แล้วก็ไอ้ค่าใช้จ่ายบางอย่างที่มันไม่จำเป็นน่ะเราก็สามารถตัดออกไปได้”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 27 กล่าวว่า “จดค่ะ พี่จะ พี่จะติ๊กไว้เลยว่า วันเนี้ยพี่อาจจะมีค่าใช้จ่ายเท่าไหร่ ค่ากับข้าวพี่จะเท่าไหร่ พี่ทำไว้เลย แล้วก็ พี่จะซื้ออะไรบ้าง พี่จะใช้เงินไม่เกินๆ จากวงเงินตรงนั้นที่พี่ๆๆ ระบุไว้ แต่ถ้าเกิน วันนี้เกิน พรุ่งนี้พี่จะต้องทำให้มันน้อยกว่าเมื่อวานเอ้อ อย่างเงี้ยจะช่วยเราในส่วนของเราไม่ให้เราใช้เงินเกิน”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 25 กล่าวว่า “ก็มีบ้างนะคะ แต่วันนี้ได้ไม่ได้ทุกวัน มันมีผลดีนะคะ เพราะว่า มันทำให้เราทราบว่า ในแต่ละวัน แต่ละเดือนเนี่ยค่ะ เรามีค่าใช้จ่าย หรือรายรับของเราเนี่ย มันได้รับรีว่าจ่ายยังไงอะคะ เหลือเท่าไหร่อะไรแบบเนี้ยค่ะ”

4.2.1.3 การวางแผนการลงทุนหารายได้เพิ่มหรือ ผลตอบแทน เพื่อให้เพียงพอกับรายจ่ายประจำวัน

ผลการวิจัยในเรื่องของการหารายได้เสริม เพื่อเพิ่มรายได้ หรือผลตอบแทน ที่นอกเหนือจากรายได้หลัก เพื่อให้เพียงพอกับรายจ่ายประจำวันนั้น พบว่า ส่วนใหญ่มีความพยายามในการสร้างรายได้เสริมเพื่อรายรับให้มากขึ้น นอกเหนือจากรายได้หลักที่ได้รับ เพื่อเป็นลดค่าใช้จ่ายหรือภาระหนี้สินที่มี

หรือแม้แต่เป็นการสร้างความมั่นคงทางการเงินของตนเอง ซึ่งจะเลือกรูปแบบรายได้เสริมตามความชอบ ความถนัดของแต่ละบุคคล

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2 กล่าวว่า “ที่บ้านขายพวกขายส่งถุงพลาสติกอะ รับจากโรงงานมาขาย”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 6 กล่าวว่า “ก็มีขับ รายได้เลิกงาน ก็วินมอเตอร์ไซค์รายได้พิเศษของผม”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 7 กล่าวว่า “มีรับการซ่อมพวกเครื่องใช้ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ที่บ้าน ที่คอนโดอะครับ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 12 กล่าวว่า “ทำอาหารแล้วแต่คนสั่งเป็นช่วงเทศกาล”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 17 กล่าวว่า “ลงทุนกับอสังหาริมทรัพย์เป็นบ้านครับซื้อให้เขาเช่า”

4.2.1.4 การวางแผนจัดสรรเงิน สำหรับสินค้าฟุ่มเฟือย หรือค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น เพื่อไม่ให้กระทบต่อเงินออม

ส่วนในการวางแผนจัดสรรเงิน สำหรับสินค้าฟุ่มเฟือย หรือค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นล่วงหน้า เพื่อไม่ให้กระทบต่อเงินออมนั้น ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่จะมีการคิดถึงความสำคัญ ความจำเป็น และคำนวณเงินก่อนซื้อของกลุ่มสินค้าฟุ่มเฟือยทุกครั้ง ซึ่งบางคนมีการเก็บออมเพื่อวัตถุประสงค์นี้อยู่แล้ว บางคนอาจใช้วิธีการผ่อนชำระแบบไม่มีดอกเบี้ยแทน

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 7 กล่าวว่า “ผมจะมีหยอดกระปุกด้วย พวกรางวัลประจำปีบริษัท หรือว่าพวกแต๊ะเอีย ผมจะแบ่งๆ ใส่กับใส่กระปุกสำหรับไว้ฉุกเฉินด้วย”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 20 กล่าวว่า “พี่ก็ต้องมองก่อนว่า ของอันนั้นน่ะมันสำคัญไหม แล้วก็มันจำเป็นไหม ว่าจะต้องซื้อเลยหรือเปล่าหรือว่าพี่อาจจะแบบ เออรอดูก่อนมันจะมีโปรโมชั่นไหมอะไรประมาณเนี้ยค่ะ เพื่อว่าจะเซฟเงินของเราให้มากที่สุด เพราะว่าที่พี่บอกไปว่า คือๆ พี่แบบว่าตอนนี้คือโฟกัสกับเรื่องที่ว่าจะต้องเก็บเงินเรื่องการเกษียณไงคะ นั่นแหละ ก็คือจะประมาณนี้ว่าแบบมันๆ สำคัญไหม ที่ว่าจะต้องรีบซื้อมันๆด่วนไหม ที่ว่าจะจำเป็นไหมกับชีวิตประจำวันอะไรอย่างเงี้ย ถ้าๆ มันแบบไม่ได้จำเป็นหรือว่ามันไม่ได้เร่งด่วนอะไรมาก ตรงนี้พี่ก็ เดี๋ยวรอดูก่อนเผื่อมันอาจจะมีโปรโมชั่นอะไรหรือเปล่า เพราะมันจะได้เซฟเงินด้วย”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 21 กล่าวว่า “เราก็อาจจะซื้อเป็นเงินผ่อนเป็นระบบเงินผ่อน แต่ถ้าเราเอื้อมถึง แล้วเราคิดว่า เอ้ย มันๆ ไม่โหลดกันไป ถ้าซื้อสดได้ก็จะพยายามซื้อสด ถ้าผ่อนก็ผ่อน 0%”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 22 กล่าวว่า “ถ้าเกิดมันดูที่ราคานะคะ ถ้าราคาไม่แพงมาก ที่สมมติว่าเดือนนี้เราคำนวณแล้วว่า มันน่าจะมีเหลือบ้าง ถ้าพอที่จะซื้อเป็นเงินสดก็ซื้อ แต่ถ้าเกิดบางอย่างที่มันราคาสูงเกินไป เราก็ต้องมาคำนวณว่า เราจะผ่อนได้มั้ย ผ่อนได้กี่เดือน แล้วดอกเบี้ยเท่าไหร่จะคุ้มกับการผ่อนรึเปล่า”

4.2.1.5 การบริหารจัดการหนี้สิน หรือการนำเงินไปลงทุน

ผลการวิจัยในเรื่องของการมีภาระหนี้สิน หรือมีการนำเงินไปลงทุนเพื่อให้เงินเพิ่มขึ้น พบว่าส่วนใหญ่มีภาระหนี้สิน เพื่อก่อให้เกิดรายได้เสริม ไม่ว่าจะเป็น หนี้ที่เกิดจากการซื้อของมาขาย หนี้ที่เกิดจากการซื้อรถมาเพื่อประกอบอาชีพเสริม หรือแม้แต่เป็นหนี้ จากการดูแลบุตร คนในครอบครัว แต่ทั้งนี้ จะไม่สร้างภาระดอกเบี้ยเพิ่มอีก โดยจะมีการวางแผนทางการเงินล่วงหน้าไว้แล้ว ก่อนที่จะเกิดภาระหนี้

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2 กล่าวว่า “ไปรูดของมาขายพวกที่บ้านขายของชำด้วยเราก็ไป ส่วนใหญ่จะไปซื้อของตามห้างและอาศัยใช้บัตรเครดิตในการรูดบัตร แต่จะไม่มีจะไม่ให้เกิดดอกเบี้ยนะคือ จะจ่ายตรงเวลา”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8 กล่าวว่า “ก็เป็นรถ ก็รถกะบะเอาไปซื้อดอกมง ดอกไม้เพื่อเอามาทำร้อยมาลัยส่ง”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 19 กล่าวว่า “ก็อย่างบัตรเครดิตอันเนี้ย ก็มีเพราะบางทีอาจจะมีซื้อของแบบออนไลน์บ้าง เพราะลูกบางทีก็ต้องใช้บ้างอย่างก็มัน ก็ต้องมีหลายอย่างอะ อย่างของใช้ประจำวันหรืออะไรเงี้ย พี่จะแบ่งเป็นแบบนั้นเลยใบนี้ ใช้สำหรับซื้อของใบนี้ ถ้าลูกต้องการเป็นเงินแบบเรียนพิเศษหรือคอร์สเรียน หรือว่าอยากจะไปในส่วนที่เป็นการศึกษาพี่ก็จะใช้ อ่า บัตรของอีกใบนึง เพราะพี่จะแยกออกมาแบบนี้ เพราะมันจะได้รู้ว่า อ๋อ อันนี้นะ เราๆ บัตรอันนี้นะ เราใช้จ่ายแบบเนี้ยมันจะได้คุมถูก”

4.2.1.6 สถานภาพทางการเงินมีผลต่อพฤติกรรมการออมเงิน

ในด้านของสถานภาพทางการเงินมีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินนั้น ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สถานภาพทางการเงินมีผลสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมเงิน ซึ่งจะมีแนวโน้มไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ สถานภาพทางการเงินดี เกิดจากการที่มีพฤติกรรมที่ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย มีระเบียบวินัยต่อตนเอง

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 6 กล่าวว่า “ผมว่า พฤติกรรมการใช้เงินมีผลการออม เพราะว่าถ้าเราใช้ การใช้ไปโดยเกินลิมิตเกินอะไร มันก็ต้องก็ต้องไปเอาส่วนที่ออม ผลักดันส่วนที่ออมเข้ามา มันก็มีผลเกี่ยวกันอยู่แล้ว”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9 กล่าวว่า “มีๆ มากเลยค่ะ เราไม่มีแบบว่า ไม่มีการที่ว่า ไม่มีระเบียบวินัยในการใช้เงินมันก็มีผลต่อการออม”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 25 กล่าวว่า “มีนะคะถ้าเราไม่รู้จักประหยัดหรือใช้จ่ายฟุ่มเฟือยมันก็จะทำให้เราเป็นหนี้”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 28 กล่าวว่า “ก็มีผลนะ ก็คือ สถานภาพคือ มันก็อยู่ที่ตัวเราเป็นอันดับแรกเลยคือความอยาก สถานภาพทางการเงินถ้าเงินเรามีไม่เยอะ แต่ความต้องการเราเยอะ บัญชีมันก็จะติดลบ”

4.2.2 ความถีและปริมาณในการออมเงิน

4.2.2.1 ความถีในการออมเงินมีผลต่อความมั่นคงทางการเงิน

ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับความถี่ในการออมเงินที่มีผลต่อความมั่นคงทางการเงิน พบว่า ความถี่ในการออมเงิน ส่งผลต่อความมั่นคงทางการเงินอย่างมาก การออมเงินเป็นประจำ แม้จะจำนวนเงินน้อยย่อมดีกว่าการออมเงินจำนวนมากเป็นครั้งคราว เพราะการออมเงินบ่อยๆ ช่วยให้เกิดวินัยทางการเงิน ซึ่งส่วนใหญ่มีความถี่ในการออมเงินอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง โดยนิยมทำหลังจากได้รับเงินเดือน และบางคนอาจออม เพิ่มเติมได้ในระหว่างเดือน เมื่อมีรายได้พิเศษเพิ่มเข้ามา

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5 กล่าวว่า “ถ้าจะออมก็คือออม ณ สิ้นเดือนไปก่อนเลยว่าเราตั้งไว้ว่าเดือนนี้เท่าไหร่ๆ ก็ออมไปก่อน แต่ถ้าระหว่างเดือนเรามีพิเศษได้รายได้พิเศษมามากน้อยอะไรแล้วก็อาจจะแบ่งสรรออมมากขึ้นค่ะ ตามสถานการณ์ ณ ช่วงนั้น มาตรฐานขั้นต่ำก็คือ เดือนละหนึ่งครั้ง”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1 กล่าวว่า “สำหรับผมมันก็มีอยู่ครั้งเดียวแหละครับ เออ เขาเรียกเงินเดือนอะนะ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9 กล่าวว่า “ถ้าเบสิกเลยเราก็คือหนึ่งครั้ง แต่ถ้าเรามีเงินตรงส่วนไหนโอกาสที่เราพอจะมีกำลังมากขึ้นเราก็คือ เพิ่มได้เข้าไปตามที่เงินเดือนออก”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 21 กล่าวว่า “ครั้งเดียวนะ น่าจะดีที่สุดเพราะว่า การที่เราออมหนึ่งเดือนภายในหลายครั้งเนี่ย บางครั้งเรา เราก็อาจจะบริหารยากเกินไป”

4.2.2.2 สัดส่วนหรือปริมาณเงินออมที่เหมาะสมต่อเดือน

ผลการวิจัยในเรื่องสัดส่วนหรือปริมาณเงินออมที่เหมาะสมต่อเดือน พบว่า สัดส่วนเงินออมที่เหมาะสม ขึ้นอยู่กับ สถานการณ์ทางการเงิน ของแต่ละบุคคล เช่น รายได้ รายจ่าย ภาระหนี้สิน สัดส่วนหรือปริมาณเงินออมเฉลี่ยอยู่ใน ช่วงร้อยละ 5-60 ซึ่งการออมเงินมาก ย่อมดีต่อความมั่นคงทางการเงิน แต่ต้องไม่กระทบต่อคุณภาพชีวิต ควรมีการจัดสรรเงินอย่างสมดุล ระหว่างการออม การใช้จ่าย และการลงทุน ควรมีการตรวจสอบสัดส่วนเงินออมและปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมได้ตามสถานการณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 17 กล่าวว่า “ไม่ต่ำกว่า 50% ถึง 60%”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 20 กล่าวว่า “ก็คือ 40% ไปเรื่อย ๆ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 15 กล่าวว่า “ถ้าจะให้มั่นคงผมว่าน่าจะ30%”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 14 กล่าวว่า “อย่างน้อยมันก็ต้องมี 10-20%”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 30 กล่าวว่า “ก็จริงๆ 5% ก็ได้ เพราะเราค่อยๆเก็บอยู่แล้ว”

4.2.2.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความถี่ในการออมเงิน

ผลการวิจัยด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อความถี่ในการออมเงิน พบว่า ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความถี่ในการออมเงิน ได้แก่ รายได้ ค่าใช้จ่าย เงินพิเศษ การเพิ่มรายได้ การลดค่าใช้จ่าย และ การเก็บออมเงินช่วย

ให้สามารถออมเงินได้บ่อยขึ้น และบรรลุเป้าหมายทางการเงินได้เร็วขึ้น นอกจากนี้การมีเป้าหมายทางการเงินที่ชัดเจนก็เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความถี่ในการออมเงินได้เช่นกัน

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 6 กล่าวว่า “เพิ่มขึ้นได้ ก็ต้องๆ หาจากที่งานประจำนั่นแหละ มันถึงจะมีการเพิ่ม แล้วก็ลดค่าใช้จ่ายของเราที่สิ่งที่ไม่จำเป็นนั่นแหละที่จะเพิ่มได้เพราะว่า เพราะมนุษย์เงินเดือนก็รู้อยู่แล้ว มนุษย์เงินเดือนมันตายตัว มาตรงอยู่แล้ว มันต้องหาเพิ่มหรือว่าลดภาระของคุณเอง”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 28 กล่าวว่า “อาจจะมีในส่วนของว่าในส่วนของรายได้ คืออาจจะอย่างว่าถ้ามีโบนัสอะไรเงี้ยเราก็อาจจะแบ่งโบนัส”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 23 กล่าวว่า “ดูที่ตัวรายได้ที่เข้ามาก่อน”

4.2.2.4 เริ่มมีการออมเงิน

ในช่วงเวลาที่มีการเริ่มออมเงินนั้น ผลการวิจัย พบว่า มีปัจจัยอื่นๆ อีกมากมาย ที่ส่งผลต่อการเริ่มออมเงิน เช่น รายได้ การตั้งเป้าหมายในชีวิต ส่วนใหญ่จะมีการเริ่มออมเงินเมื่อเริ่มทำงาน เพราะเริ่มมีรายได้เข้ามา และมีส่วนหนึ่งที่มีการเริ่มออมเงินตั้งแต่เด็กเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งจะเห็นได้ว่า ช่วงอายุที่เริ่มมีการออมเงินไม่สามารถกำหนดแน่นอนได้ แต่ปัจจัยที่เริ่มมีการออมส่วนใหญ่เกิดจากการมีรายได้เข้ามา และมีแนวโน้มออมเงินอย่างต่อเนื่อง

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3 กล่าวว่า “จริงๆ ทำตั้งแต่เด็กแล้วค่ะ ทำมาเรื่อย ๆ แต่ว่าในช่วงของเก็บเงินด้วยตัวเองค่ะ ก็คือเริ่มทำงาน”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 15 กล่าวว่า “ก็เข้าทำงานที่นี่ครับ พอก็เริ่มออมได้เพราะว่ามันเป็นรายได้ที่มั่นคงแล้วก็ได้ทุกเดือน”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9 กล่าวว่า “เริ่มทำงานได้เป็นของตัวเอง ก็ออมเลย แต่ว่าตอนเด็ก ๆ ก็มีออมๆ เท่าที่ออมได้ แต่พอทำงานปุ๊บก็เริ่มออมเลย เพราะว่าตัวเองเคยลำบากก็ต้องออม”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 26 กล่าวว่า “เริ่มทำงานเลย ตอนนั้นก็อาจจะ 2 หลัก 3 หลัก แล้วขึ้นมาเป็น 4 หลัก”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 24 กล่าวว่า “ออมมาตั้งแต่ ก่อนทำงานแล้วครับ ออมมาเรื่อย ๆ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 29 กล่าวว่า “ตั้งแต่เป็นนักเรียนเลยพี่ก็เริ่มหัดตั้งแต่เป็นนักเรียนแล้วล่ะ มีเปิดบัญชีออมสิน หรือมีกระปุกออมสิน”

4.2.3 รูปแบบการออมเงิน

4.2.3.1 รูปแบบการออมเงิน

ผลวิจัยรูปแบบในการออมเงิน พบว่า รูปแบบการออมเงินมีหลากหลาย ขึ้นอยู่กับ เป้าหมาย ระยะสั้น ระยะยาว ความเสี่ยง ที่ยอมรับได้ และ ความสะดวก ในการใช้งานส่วนใหญ่จะเป็นรูปแบบการออมทรัพย์ธรรมดา ออมทรัพย์ในรูปแบบการซื้อประกัน การซื้อกองทุน การซื้อสลาก การซื้อทองคำ รวมไปถึงการได้ลดหย่อนภาษี ซึ่งแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์ของแต่ละคน และขึ้นอยู่กับการตัดสินใจตามความเหมาะสม ตามศักยภาพทางการเงินของแต่ละคนด้วย

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 30 กล่าวว่า “ลงทุนก็มีในหุ้น ซื้อประกัน ซื้อเอสเอสเอฟ ฝากออมทรัพย์ กองทุน”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 12 กล่าวว่า “ทำประกัน แล้วก็เก็บส่วนนึงด้วยฝากแบงก์ แล้วก็ตอนนี้กำลังหาทำแบบหุ้นทอง พันธบัตรด้วย ออมสินแล้วก็ซื้อเป็นสลากออมสิน”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4 กล่าวว่า “ส่วนมากก็ออมทรัพย์ธรรมดาแล้วก็มีการไปซื้อพันธบัตร ออมสิน สลากออมสิน”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 7 กล่าวว่า “ตอนนี้ซื้อประกัน ประกันภัยเอามาหักภาษี ซื้อที่ดินไว้”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9 กล่าวว่า “ส่วนใหญ่แล้วจะออมในรูปแบบเงินประกันชีวิตแบบเงินออม แล้วก็ซื้อทองเก็บไว้ เพราะมันแปลเป็นเงินได้เร็วขึ้น แล้วก็เล่นแชร์ดอกเบี้ยได้ผลประโยชน์มันเยอะ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 13 กล่าวว่า “เก็บออมอย่างเดียว ทำประกันสุขภาพ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 27 กล่าวว่า “ออมทรัพย์ มีซื้อประกัน แล้วก็สลาก”

4.2.3.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการออมเงิน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการออมเงิน ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการรูปแบบการออมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ผลตอบแทน ความเสี่ยง ความมั่นคง ความน่าเชื่อถือ สภาพคล่อง เป้าหมายทางการเงิน และ ความเสี่ยง ที่แต่ละบุคคลสนใจ รวมไปถึงการกำหนดเป้าหมายในการวางแผนทางการเงิน ว่า เป็นระยะสั้น หรือระยะยาว หากเป็นระยะสั้น ปัจจัยในการเลือกรูปแบบการออมเงินก็จะเลือกที่มีสภาพคล่องสูง โดยอาจจะไม่ค่อยคำนึงถึงผลตอบแทน ตรงข้ามกับการกำหนดเป้าหมายระยะยาว ปัจจัยในการเลือกรูปแบบจะเน้นทางผลตอบแทนที่สูง และมั่นคงมากกว่า

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9 กล่าวว่า “ถ้าเราออมแบบซื้อประกัน มันเป็นสถาบันการเงินที่เราเชื่อถือได้ มีความมั่นคงเราถึงเลือก แต่ถ้าเล่นแชร์นี่ แล้วคิดว่าผลประโยชน์มันสูง โอกาสเสี่ยงมันมาก เราก็ลงน้อยหน่อย แต่ว่าเกี่ยวกับประกันเนี่ย เราจะทำเยอะหน่อยอย่างทองสามารถเปลี่ยนแปลงเป็นเงินได้ทุกเมื่อ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 17 กล่าวว่า “เราเลือกจากความเป็นไปได้ แล้วก็ความน่าเชื่อถือ แล้วก็มูลค่าสินทรัพย์สามารถจับต้องได้จริง สินค้าตัวนั้นต้องมีอยู่จริง แล้วก็โลเคชั่นต้องได้”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 24 กล่าวว่า “ปัจจัยหลักๆก็มาจากดูจากผลตอบแทนเป็นหลักก่อน จึงจะมาเลือกว่า จะเลือกที่จะเอาเงินที่ไหน แบบไหน”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4 กล่าวว่า “บางครั้งมันเหมือนการโฆษณาของธนาคารที่ว่ามีดอกเบี้ยสูงเพื่อที่เราจะ ได้รับดอกเบี้ยมากขึ้น”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 11 กล่าวว่า “ได้ผลตอบแทน คือบางทีถ้าเราโชคดีหรือว่าอะไร เราอาจถูกรางวัลสลาก ที่เราซื้อสะสมไว้อ่ะ”

4.2.3.3 ความคิดเห็นเกียวกับการออมเงินมากกว่า 1 รูปแบบ

ผลการวิจัยในเรื่องของการออมเงินมากกว่า 1 รูปแบบนั้น พบว่า ส่วนใหญ่มองว่า การออมเงินมากกว่า 1 รูปแบบ มีข้อดีมากกว่าการออมเพียงรูปแบบเดียว เพราะช่วยให้กระจายความเสี่ยง และสร้างความมั่นคงในอนาคต มีรายรับเข้ามามากขึ้น ซึ่งการออมเงินรูปแบบเดียวนั้น อาจไม่เพียงพอต่อ

เป้าหมาย ทางการเงินที่หลากหลาย จึงจะเป็นที่จะช่วยเพิ่มโอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนได้มากขึ้น และยังช่วยให้บรรลุเป้าหมายได้เร็วขึ้นอีกด้วย

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5 กล่าวว่า “จริงๆแล้วต้องมากกว่าหนึ่งรูปแบบมันน่าจะดีกว่าค่ะอยากได้เป็นแบบนั้นมากกว่า เพราะว่ามันจะเป็นการออมได้หลายๆทาง สร้างความมั่นคงให้เราในอนาคตค่ะ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 11 กล่าวว่า “มัน ก็มีเงินออมเยอะขึ้นนะ ถ้าเกิดมีทางเลือกออมได้หลายๆ อย่าง ถ้าสมมติเราซื้อสลากไว้ แล้วเราจะมีเงินออมแบบเหลืออีกก็ไปฝากไว้ หรือว่า ลงทุนอย่างอื่น มันก็มีทางเลือกที่จะออมตังค์เยอะขึ้น”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 12 กล่าวว่า “ถ้าเกิดถึงเวลาจำเป็นจริงๆ ต้องใช้เงิน แล้วถ้าเราฝากหลายๆ รูปแบบเรา มันมีตัวเลือกให้เยอะ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2 กล่าวว่า “มันต้องดูกำลังของเราเองแหละครับว่าเราสามารถทำได้หลายวิธีทางมันก็ดีคือ การออมเงินหลายวิธีทางมันก็ดีนะครับหรือไม่ว่า คุณก็ลงทุนหุ้น ทองก็ได้ซื้อทองเก็บก็ได้มันก็เป็นทองแบบนึงนะ มันก็เป็นการออมเงินแบบหนึ่งครับ เพราะว่าเวลาคุณเดือดร้อน คุณก็สามารถเอาเอาออกมามาขายได้นะ แต่ถ้าการทำประกัน ถ้าเกิดไม่ถึงระยะไม่ถึงเวลาเราอยากได้เงินแต่มันก็ยังเอาออกไม่ได้มันมันก็มีหลายวิธีการ”

<u>4.3 ปัจจัยในการวางแผนทางการเงิน</u> แบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ ดังนี้

4.3.1 ด้านความเสียง

4.3.1.1 เหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด มีผลต่อการออมเงิน

ผลการวิจัยเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด จะมีผลต่อการออมเงินอย่างไร พบว่า เหตุการณ์ไม่คาดคิดส่งผลต่อ การออมเงิน การเตรียมพร้อม การวางแผน และ เลือกรูปแบบการออมที่เหมาะสม ช่วยให้สามารถรับมือกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดที่เกิดขึ้นได้ ไม่ว่าจะเป็น เศรษฐกิจ เหตุการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งในบางคนมีการวางแผนทางการเงินมีการเก็บออมเพื่อเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดไว้แล้ว

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 23 กล่าวว่า “มี อันนั้น ก็คือจะเป็นเงินเก็บ มีเก็บไว้ต่างหากไม่เกี่ยวกับใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เพราะว่า มีแยกเก็บไว้อยู่แล้ว แยกบัญชีเอาไว้ต่างหาก”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5 กล่าวว่า “ถ้ามันเป็นต้องใช้ก้อนใหญ่มันต้องมีผลแน่นอนค่ะ ตอนนี้กำลังจะเริ่มแบ่งส่วนนี้ไว้อยู่นะคะ ว่ากรณีฉุกเฉินอย่างที่ผ่านๆ มาอย่างที่เราเจออยู่ ช่วงเศรษฐกิจสองสามปีที่ผ่านมากำลังคิดว่า จะเพิ่มส่วนนี้อยู่ค่ะว่า ไว้สำหรับฉุกเฉินในอนาคตแล้วการออมกับการลงทุนเนี่ยบางทีการลงทุนมันมีความเสี่ยง”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 20 กล่าวว่า “แน่นอน มันต้องมีผลแน่นอน มันก็ต้องดูนะว่า ไอ้เรื่องที่ว่ามันฉุกเฉินขึ้นมา มันจะต้องใช้เงินเท่าไหร่ เราก็ต้องดูที่ว่าเราไปลงทุนน่ะ ว่าตรงก้อนไหนเท่าไหร่ ก้อนนี้เท่าไหร่ เราก็ต้องก็ต้องถอนออกมา”

4.3.1.2 ความคิดเห็นเกียวกับการได้รับผลตอบแทนสูง และความเสียงสูง

ผลการวิจัยหากต้องการได้รับผลตอบแทนสูง ความเสี่ยงก็สูงตาม พบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การที่จะได้รับผลตอบแทนที่สูง ย่อมต้องมีความเสี่ยงที่สูงตามมาด้วยเป็นปกติ แต่ละคนจะยอมรับความเสี่ยงได้ในระดับที่ไม่เท่ากัน โดยจะมีการศึกษาข้อมูล ประเมินความเสี่ยง และเลือกรูปแบบที่เหมาะสมของแต่ละบุคคลก่อนที่จะมีการลงทุน

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8 กล่าวว่า “อาจจะต้องดูรายละเอียดในการลงทุนอีกทีหนึ่ง ว่าการลงทุนอันเนี่ย มันเสี่ยงไหม ถ้าเกิดว่ามันเสี่ยงสูงเกินไปเราก็อาจจะดูอาจจะไม่ถึงขนาดที่ว่าลงทุนเยอะให้มันลงทุนไปบ้าง”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 11 กล่าวว่า “มันก็ต้องศึกษาดูเยอะๆ เพราะว่า ถ้าเราจะลงทุนแล้วทุกอย่างถ้าเราลงไปปั๊บมันก็เกิดกับได้ผลตอบแทนที่มันน้อยนะหรือว่าอาจจะเราจะเสียไปเลยมันก็ต้องคิดกันนานๆหน่อย”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 19 กล่าวว่า “ถ้าถามพี่ลงทุนเยอะเสี่ยงเยอะ มันต้องแยกกันด้วยนะ เสี่ยงกับลงทุนเนี่ย บางคนลงทุนเยอะ เสี่ยงน้อยก็มี แต่บางคนลงทุนเยอะ มันเสี่ยงเยอะ แล้วได้กำไรเยอะ มันก็โอเค แต่มันเหมือนการวัดดวง ถ้าซึ่งอย่างงั้นจริงๆถ้าๆเรามีเงินอยู่ขนาดนั้น ถ้าเป็นพี่ๆ ว่ามันดูไม่ค่อยเหมาะสมเท่าไหร่ มันดูขัดแย้งกันหน่อย ๆ”

4.3.1.3 การยอมรับความเสี่ยงจากการออมหรือการลงทุน

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีการยอมรับความเสี่ยงในระดับที่แตกต่างกัน มีตั้งแต่ยอมรับความเสี่ยงไม่ได้เลย คือ ร้อยละ 0 เพราะเงินเป็นปัจจัยหลักจึงให้ความเสี่ยงเกิดขึ้นไม่ได้ หรือบางคนมองว่า นำเงินไปลงทุนที่ตนเองสามารถควบคุมเงินได้ดีกว่า ทำให้ควบคุมความเสี่ยงได้ด้วยตนเอง แต่บางคนรับความเสี่ยงได้บาง จนถึงบางคนรับได้ที่ ร้อยละ 100 เพราะมองว่า การลงทุนมีความเสี่ยงที่ตนเองรับได้ โดยผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนมีระดับความเสี่ยงที่ยอมรับแตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ เช่น สถานภาพทางการเงิน เป้าหมายทางการเงิน ประสบการณ์ และความรู้ด้านการลงทุน

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1 กล่าวว่า “ชีวิตผมมันความเสี่ยงมันพูดไม่ได้เลยครับ มันไม่มีช่องที่จะบอกเอาความเสี่ยงเลย”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2 กล่าวว่า “ไม่ ค่อยอยากเสี่ยงครับ ไปลงทุนแบบพวกตลาดอะไร ตลาดหลักทรัพย์ มันค่อนข้างจะเสี่ยงสูงครับ คือเราไม่ชำนาญอะนะครับ ซื้อมาขายไปเราควบคุมควบคุมได้”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 12 กล่าวว่า “มันทุกอย่าง มันก็มีความเสี่ยงหมด แค่เรื่องที่ว่าเราๆ เก็บเงินไว้สำหรับอันนี้ไว้มากน้อยแค่ไหนเท่านั้นน่ะ ถ้าเราเสี่ยงๆ มากไป มันก็ไม่คุ้มกับที่จะต้องทำ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2 กล่าวว่า “ทุกอย่างมันการลงทุนมันเสี่ยงทั้งนั้นนะครับ แต่ว่าผมเองชอบวิธีการค้าขายมากกว่า คือเราซื้อ เรามั่นใจแน่นอนว่า เราซื้อสินค้ามาแล้ว เราขายได้กับการที่เราไปซื้อหุ้นอย่างนี้ เราไม่รู้ว่าจริงๆแล้วมันจะขึ้นจะลงยังไง”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 14 กล่าวว่า “ถ้าลงทุนแล้วมันได้ผลตอบแทนสูง มันก็ต้องมานั่งวิเคราะห์ก่อนว่า มันสูงเกินความเป็นจริง ที่มันควรจะเป็นมั้ย ถ้ามันสูงไม่ควรจะเป็นเกินๆ จริงไป มันก็ไม่น่าเสี่ยง โอกาสเสี่ยงมันสูง เพราะว่า มันไม่น่าเป็นไปได้ ที่เขาจะให้ผลตอบแทนเลยเราสูงขนาดนั้น”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 22 กล่าวว่า “ยอมรับได้เลย 100% เลย รับได้ เพราะว่าการลงทุนมันก็คือ การเสี่ยงอยู่แล้ว อย่าลืมว่า ถ้าเราลงทุน เรายังได้โอกาสคืนบ้างไงคะ ถึงมันจะได้ไม่เต็มหน่วย มันอย่างที่บางคนว่า อย่างที่เคยพูดว่า อย่างบางคนไปซื้อลอตเตอรี่หรือซื้ออะไรถ้าไม่ถูก คือไม่ได้คืนสักบาทนึงใช่มั้ย

คะ มันก็คือ การเสี่ยงเหมือนกัน เราไปซื้อลอตเตอรี่มันก็คือเสี่ยงๆ จะถูกหรือไม่ถูก ก็มีแค่ถูกกับไม่ถูก แต่ถ้าเราเสี่ยงโดยการลงทุนแบบนี้มันอาจจะได้กำไรหรือขาดทุน เราก็ยอมรับตรงนี้ได้ค่ะ”

4.3.1.4 ความรู้เกียวกับรูปแบบการออมเงิน

ผลการวิจัยเกี่ยวกับความรู้ในรูปแบบการออมเงินพบว่า รูปแบบการออมเงินส่วนใหญ่ที่ผู้ให้สัมภาษณ์มีความรู้ ได้แก่ เงินฝากออมทรัพย์ เงินฝากออมทรัพย์ กองทุนรวม และประกันชีวิต และมีบางรูปแบบในบางคนที่มีความรู้เพิ่มเติมมากกว่าความรู้ในรูปแบบการออมเงินทั่วไป ได้แก่ พันธบัตร หุ้น ตราสาร และทอง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับเป้าหมาย ระยะเวลา และ ความเสี่ยงของแต่ละคน

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 13 กล่าวว่า “รู้ว่า มีซื้อพันธบัตร ซื้อสลากออมทรัพย์ อะไรลักษณะพันธบัตรธนาคารอะไรต่างๆ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 21 กล่าวว่า “หุ้น หรือว่าการลงทุนในตราสารหนี้ หรือการซื้อพันธบัตรหรือซื้อกองทุน”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 22 กล่าวว่า “มีความรู้ถ้าเป็นการออมแบบฝากประจำกับสถาบันการเงิน ก็จะศึกษาว่าเขาให้ผลตอบแทนเท่าไหร่ ยังไงดอกเบี้ยเป็นยังไง ระยะเวลาเท่าไหร่ก็จะสอบถามทางสถาบันการเงินก่อนค่ะ ก่อนที่จะเลือกลง ที่จะทำการออมนั้น”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 25 กล่าวว่า “พวกประกัน ซื้อทองเก็บไว้ประมาณเนี้ย”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 30 กล่าวว่า “หุ้น ประกัน ฝากออมทรัพย์ กองทุน”

4.3.2 ด้านข้อเสนอแนะของธนาคาร

4.3.2.1 การใช้บริการขอคำปรึกษากับสถาบันการเงิน หรือปรึกษาผู้เชียวชาญทางการเงิน

ผลการวิจัยในการใช้บริการขอคำปรึกษากับสถาบันการเงิน หรือปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทางการเงิน พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์บางคนใช้บริการขอคำปรึกษากับสถาบันการเงิน หรือปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทางการเงินซึ่งจะเป็นการขอจากญาติหรือคนรู้จักที่ทำงานในสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางการเงิน หรือขอคำปรึกษาตัวแทนประกันชีวิต ตลอดจนปรึกษาจากคนที่รู้จักที่มีประสบการณ์โดยตรงในการลงทุน

การออมเงิน แต่มีบางส่วนที่ไม่มีญาติที่ทำงานในสถาบันการเงินที่น่าเชื่อถือ กลุ่มนี้จะไม่ได้ใช้บริการขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ แต่จะหาข้อมูลด้วยตนเองจากสื่อต่างๆ รวมถึงการหาข้อมูลจากหนังสือ

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 19 กล่าวว่า “พี่สาวแฟนพี่เขาทำงานเกี่ยวกับพวกกองทุนหลักทรัพย์หรือเกี่ยวกับพวกอะไรพวกนี้อยู่แล้ว เขาแล้ว เขาเป็นคนละเอียดมาก ก็เลยได้คำปรึกษาจากเขา ถ้าจะเป็นเรื่องการลงทุนหรือความเสี่ยงอะไรพวกเนี้ย เขาจะเป็นคนให้คำปรึกษาหมดเลย”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 28 กล่าวว่า “มี แต่ว่าหลังจากไปซื้อประกันก็จะถามประกันแล้วพี่ก็จะบอกความต้องการที่ว่า พี่ต้องการสมมติว่าเป็นการเก็บเงินระยะสั้นอะไร แล้วเงินต้นประมาณเท่านี้ พี่จะได้ดอกเบี้ยนี้ไม่ต้องมีอะไรแบบคืออยากได้ที่ว่าดอกเบี้ยสูง แต่ว่ามันเป็นก้อนไปเลยก็ได้ ไม่เป็นไร”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 25 กล่าวว่า “มีนะคะ ก็เหมือนคนใกล้ตัวที่เขาทำเหมือนอย่างประกันเนี่ยค่ะ เราก็ต้องศึกษาจากคนที่เขาทำงานที่ด้านประกันน่ะค่ะว่า เป็นยังไง”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 20 กล่าวว่า “ไม่ค่ะ ส่วนมากก็จะหาอ่านข้อมูลเอง แล้วก็จะมีถามเพื่อนบ้างก็คือเพื่อนสนิท ที่ว่ามีเล่นหุ้นซื้อทองอะไรประมาณนี้”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 24 กล่าวว่า “ไม่เคยคุย ส่วนใหญ่จะศึกษาจากกูเกิล ยูทูปแล้วก็ทั่วไป แล้วก็จากคนที่เขาประสบความสำเร็จ แล้วก็ศึกษา แล้วก็เลียนแบบที่มันพอได้”

4.3.2.2 ข้อเสนอแนะของผู้เชียวชาญหรือสถาบันการเงินมีผลต่อการตัดสินใจ

ผลการวิจัยเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญหรือสถาบันการเงินมีผลต่อการตัดสินใจหรือไม่นั้น พบว่า คำแนะนำทางการเงินสามารถช่วยให้วางแผนการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีการตัดสินใจได้อย่างมั่นใจในเรื่องผลตอบแทนที่จะได้รับ ซึ่งสามารถช่วยในการเปรียบเทียบในเรื่องการเลือกรูปแบบการออมเงินประเภทต่างๆ เรื่องของตอบแทนที่จะได้รับ เรื่องระยะเวลาในการออมเงิน เรื่องความเสี่ยงในการออมเงิน หรือการลงทุนในรูปแบบต่างๆ ทำให้การวางแผนทางการเงินมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5 กล่าวว่า “มีค่ะ ก็คือถ้าคำแนะนำของเขามันดี หรือว่าชี้ให้เห็นว่าผลประโยชน์ที่เราจะได้มันมากพอสมควรกับการลงทุนก็เป็นสิ่งที่เอามาตัดสินใจประกอบว่าเราจะเลือก

มั้ยคะ เอาทั้งสองอย่างมาประกอบกันค่ะ ทั้งที่คำแนะนำจากเพื่อนที่เขามีประสบการณ์มาก่อนเราแล้วก็คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญว่า มันน่าจะเป็นไปได้ยังไงบ้างมั้ย มีโอกาสที่เราจะได้ผลตอบแทนดี แบบขนาดนั้นรึเปล่า ก็คือมีส่วนเอามาประกอบรวมๆ กันนะคะ แล้วค่อยตัดสินใจค่ะ"

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4 กล่าวว่า "มีผลมาก เพราะว่าบางทีเราก็ไม่รู้จะฝากตรงนี้คือ ดอกเบี้ยมันน้อย เขาก็แนะนำให้ไปฝากอีกแบบนึงเพื่อจะได้ดอกเบี้ยสูงกว่า"

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 25 กล่าวว่า "มีค่ะ ก็ทำให้เราได้รู้ว่าเราต้องออมเงินอย่างไร และออมเท่าไหร่ดี ที่เราจะไม่เดือดร้อน"

4.3.3 ด้านดอกเบี้ยและผลตอบแทน

4.3.3.1 อัตราดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนจากการออมเงิน หรือการลงทุนสามารถสร้างแรงจูงใจในการออมเงิน

ผลการวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจของดอกเบี้ยหรือผลตอบแทน พบว่า ส่วนใหญ่อัตราดอกเบี้ย หรือผลตอบแทนสามารถสร้างแรงจูงใจได้ ซึ่งสามารถเพิ่มปริมาณการออม หรือความถี่ในการออมได้มากขึ้นอีกด้วย เพราะอัตราดอกเบี้ยที่สูงเป็นการกระตุ้นให้คนอยากออมเงินมากขึ้น ผลตอบแทนที่ดีก็สามารถสร้างแรงจูงใจให้คนลงทุนมากขึ้นและยังช่วยให้บรรลุเป้าหมายที่วางแผนทางการเงินได้เร็วขึ้น แต่ยังการการศึกษาเรื่องความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น ประกอบการตัดสินใจออมเงิน หรือลงทุนควบคุมกันไปด้วย

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9 กล่าวว่า "มีค่ะ มีมาก มีเหมือนกันตรงส่วนนี้ แล้วดูว่า วันข้างหน้าลักษณะการออมของแต่ละที่ เราดูอายุและการออมเรามีกำลังขนาดไหน ส่งได้ไหวขนาดไหน แล้วผลประโยชน์ตอนสุดท้ายเราจะได้ยังไงอะไร ประมาณเนี้ยค่ะก็ศึกษา"

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 11 กล่าวว่า "ก็มีๆ มากนะคือ ถ้าเขาให้ดอกเบี้ยเยอะ เนี่ยมันก็เป็นแรงจูงใจเรา บางทีเราก็อยากจะไปออมกับเขาไง ก็มีส่วนเยอะเหมือนกัน"

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 19 กล่าวว่า “ผลตอบแทนมันดี มันก็เป็นแรงจูงใจของเรา มันก็ต้องอยู่ในดุลยพินิจของเราด้วยว่า เราพร้อมที่จะเท่าเนี้ย ได้เท่าเนี้ย เราพร้อมที่จะลงทุนอยู่เท่าเนี้ย เราๆ ยอมทุกสิ่งได้เท่านี้จบไป”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 22 กล่าวว่า “สามารถสร้างแรงจูงใจให้อยากออมเงินมากขึ้นหรือว่าอยากออมเงินไปเรื่อย ๆ ลงทุนไปเรื่อย ๆ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 24 กล่าวว่า “ดอกเบี้ยก็มีส่วนฮะ แต่ส่วนใหญ่ พวกนี้มันอยู่ อะไรนะ ระยะเวลากับนโยบายของๆธนาคารแต่ละที่ของนโยบายเพราะธนาคารดอกเบี้ยมันเปลี่ยนทุกปีครับ อันไหนถ้ามันให้สูงผมก็เอาไปฝาก”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 26 กล่าวว่า “เยอะเลยค่ะ อย่างตอนนั้นของกรุงไทยมาเสนอเขามีให้ทองสลึงนึงก่อนๆ ที่จะลง ก่อนที่จะไปฝากของเขา เออพี่เห็นแล้วตัวนี้ก็โอเคนะ แถมมันหักภาษีได้ด้วยพี่ก็เลยซื้อไว้”

4.3.4 ด้านความรู้ ความเข้าใจเกียวกับการตัดสินใจการออมเงิน

4.3.4.1 ความคิดเห็นเกียวกับการออมเงิน เพืออนาคต

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการออมเงินเพื่ออนาคต พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนเห็นความสำคัญของการออมเงิน เพื่อรองรับความต้องการในอนาคต เตรียมพร้อมสำหรับวัยเกษียณ รองรับเหตุการณ์ฉุกเฉิน สร้างหลักประกันในอนาคต และเพื่อเป้าหมายอื่นๆ ซึ่งนอกเหนือจากการออมเงินแล้วยังมีเรื่องการลงทุนในรูปแบบต่างๆ เพื่อทำให้อนาคตมีความมั่นคงเพิ่มขึ้นอีกด้วย เช่น ประกันในรูปแบบเงินออมมีเงินปันผล การออมทองคำเพื่อมูลค่าจะสูงขึ้นในอนาคต การลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ที่อนาคตมูลค่าทรัพย์สินจะสูงขึ้นอย่างแน่นอน

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 17 กล่าวว่า “การออมเงินในอนาคตเนี่ยค่อนข้างจะดี 100% สามารถที่จะทำให้เราวางแผนในการใช้ชีวิตได้ดีกว่า เราไม่ได้วางแผนในการออมไว้ครับ ทำให้เราสามารถที่จะคำนวณภาระค่าใช้จ่ายในอนาคตได้ครับ เราสามารถวางแผนได้เลยว่าอีก 30 ปี เราสามารถที่จะคอนโทรลตัวเราให้ๆ ว่าเราที่จะ เขาเรียกว่าอะไร สบายได้ ในระดับไหนได้เลย”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 22 กล่าวว่า “มองว่า จริงๆแล้ว มันเป็นสิ่งที่จำเป็นมากนะคะจำเป็นมาก สำหรับ พนักงานที่ทำงานเอกชน เพราะว่า ถ้าเราไม่มีการออมเลยเนี่ย เรารู้ว่า เราแก่ตัวไป เราก็จะไม่มีเงินเก็บ หรือว่าเงินสำรองอะไรที่จะไปลงทุนทำอะไรได้เลยใช่มั้ยคะ อย่างๆ ที่บอก คิดว่า มันจำเป็นมาก”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5 กล่าวว่า “ก็หนึ่งอนาคตในวัยที่เราเกษียณนะคะแล้วก็ สองเพื่อรองรับสำรองใช้จ่ายยามจำเป็นที่เราเจอเหตุการณ์ฉุกเฉินหรือว่า รักษาโรคภัยไข้เจ็บถ้าเราเกิดมีปัญหาตรงนั้นขึ้นมาค่ะ อยากออมเงินไว้แบบซื้อบ้าน ซื้อรถคะ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9 กล่าวว่า “ข้อหนึ่งเวลาเราเกษียณเราก็ไม่ต้องไปพึ่งพาลูก ยามที่ลูกเดือดร้อนในอนาคต เราสามารถช่วยเหลือลูกได้ช่วยเหลือคนในครอบครัวได้ ยามเจ็บป่วย นี่คือสิ่งที่เราออมก็คือ ข้อนี้มากที่สุด”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 13 กล่าวว่า “มันก็เป็นหลักประกันด้านหนึ่งค่ะที่จะทำให้เรามั่นใจว่า เรามีจำนวนเงินมากพอที่จะใช้จ่าย”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 15 กล่าวว่า “การออมเงินเพื่ออนาคตก็ๆดีครับ เพราะว่าอยากให้คนส่วนใหญ่คิดแบบนี้เหมือนกัน เพราะว่าเราไม่รู้ว่าอนาคตเศรษฐกิจ หรือว่าการงานของเราจะเป็นยังไงเผื่อมีฉุกเฉินอะไรขึ้นมาเราก็ยังมีสำรองอยู่”

4.3.4.2 ช่องทางในการหาความรู้เพิ่มเติมเกียวกับการออมเงิน

ผลการวิจับพบว่า ช่องทางในการหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการออมเงิน ซึ่งการมีความรู้นั้นช่วยให้เข้าใจเกี่ยวกับการออมเงิน การเลือกรูปแบบที่เหมาะสมของแต่ละคน การช่วยให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินที่วางไว้ โดยส่วนใหญ่ผู้ให้สัมภาษณ์ใช้แหล่งข้อมูลทางการเงินที่หลากหลาย ทั้งจากคนรอบข้าง อินเทอร์เน็ต สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโทรทัศน์ และผู้เชี่ยวชาญทางการเงิน ซึ่งจะมีการเลือกศึกษาข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ เพื่อป้องกันการตัดสินใจผิดพลาดที่เกิดจากข้อมูลที่เป็นเท็จ

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3 กล่าวว่า “ส่วนมากก็จะเป็นคนรอบข้างแนะนำ อย่างพี่ที่ทำงานหรือไม่ก็เพื่อนที่เขาทำธุรกิจต่างๆ แล้วก็ศึกษาทางเว็บไซต์ ส่วนมากจะเป็นโซเชียลมากกว่าค่ะ ที่มีข้อความขึ้นมาว่า มีการแนะนำลงทุนอะไรต่างๆ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 14 กล่าวว่า “ทางอินเทอร์เน็ต แล้วก็มีโบชัวร์ที่ของทางแบงก์ หรือทางประกันเขามีให้เรามาอ่านรายละเอียด”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 22 กล่าวว่า “บางทีก็ดูตามทีวีตามอะไรที่เขามาบรรยายอะไรแบบนี้บ้าง”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 23 กล่าวว่า “อินเทอร์เน็ต แล้วก็พวกหนังสือ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 25 กล่าวว่า “หาจากอินเทอร์เน็ต หรือไม่ก็คนที่เรารู้จักที่เขาทำงานด้านนี้”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 29 กล่าวว่า “จากข่าวสารทั่วไป อย่างข่าวสารของธนาคาร สื่อโซเชียล แต่ถ้าเราสนใจ ก็อาจจะเข้าๆ ไปดูที่แอปของธนาคาร”

4.3.4.3 การเตรียมพร้อมเกียวกับการวางแผนทางการเงิน

ผลการวิจัยพบว่า การเตรียมพร้อมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนเห็นความสำคัญของการปรึกษาหารือ ศึกษาข้อมูล ประเมินความเสี่ยง และตัดสินใจอย่างรอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจวางแผนทางการเงิน ซึ่งสิ่งแรก คือ มีการประเมินสถานภาพทางการเงินของตนเองก่อน หลังจากนั้นมีการตั้งเป้าหมาย และเริ่มวางแผนทางการเงินตามความเหมาะสม ตามสถานการณ์ของแต่ละคน

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 17 กล่าวว่า “เราก็หาข้อมูลก่อนว่า ข้อมูลตามที่สื่อแนะนำมากับข้อมูล ณ ปัจจุบันตรงกันมั้ย เนื่องจากว่า บางทีจะไม่ตรงกันเพราะ เขาเป็นโปรโมชั่น และเงินที่จะเอาไปลงทุน ดูเรื่องของรายรับ รายจ่ายแล้วก็เงินลงทุนต่อเดือน ต้องให้สัมพันธ์กันไม่ให้ติดลบ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 21 กล่าวว่า “เราศึกษาหาข้อมูลด้วยตัวเองก่อน ก็อาจจะคุยกับญาติพี่น้องเพื่อนฝูงว่า ช่วยดูให้หน่อยสิเหมาะมั้ย สนใจด้วยหรือเปล่า หาแนวร่วม แล้วก็ให้ทุกคนช่วยๆ ดู ก็คือให้ๆ ข้อมูลเขาช่วยกัน ถ้าสนใจก็ดูหลายคนละ ก็การพิจารณาก็อาจจะค่อยๆ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 7 กล่าวว่า “ก็ปรึกษาครอบครัวก่อน เพราะเห็นด้วยมั้ย ต้องๆ ตรงกันต้องคิดเห็นตรงกันก่อน ถึงจะทำและต้องมีเงินพอก่อน

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8 กล่าวว่า “ปรึกษาก่อนว่า เราจะออมเงินในส่วนนี้ เพื่ออนาคต บางที อย่างเราทำงาน บางทีเราอาจจะทำไม่ไหวออกมาแล้วเผื่อแล้วหารายได้พิเศษเอาไปลงทุนเกี่ยวกับค้าขายบ้าง”

4.3.4.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการออมเงิน

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการออมเงินของผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนพิจารณาปัจจัยต่างๆ เช่น รายได้ ผลตอบแทน ความเสี่ยง สภาพเศรษฐกิจ มูลค่าทรัพย์สิน และความมั่นคง ก่อนตัดสินใจลงทุน ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานภาพทางการเงินแต่ละบุคคล หรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดเป้าหมายในอนาคตที่ได้วางไว้ เช่น หากเศรษฐกิจไม่ดี มีความแน่นอนในการจ้างงาน การออมเงินก็มีโอกาสเกิดขึ้นได้น้อย แต่หากเศรษฐกิจดี มีรายได้เข้ามามาก ส่งผลให้การออมเงินนั้นมีแนวโน้มจะเกิดขึ้นได้ หรือเพิ่มขึ้นได้

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5 กล่าวว่า “ก็คือหนึ่งจะนึกถึง ผลประโยชน์ตอบแทนก่อนค่ะว่าคุ้มค่าไหม สองความเสี่ยงที่จะเกิดผลกระทบหากมันไม่เป็นตามดังที่เราคาดหวังไว้ค่ะ แล้วก็ปัจจัยเศรษฐกิจหรืออะไรอื่นๆทั้งรายได้ ทั้งค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตของเรา จะเอามาคิดประกอบกันค่ะ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 17 กล่าวว่า “จะเป็นเรื่องของผลตอบแทนของความมั่นคงครับ แล้วก็ในเรื่องของราคาของสินทรัพย์ที่ราคาไม่ตก”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2 กล่าวว่า “มันปัจจัยคือ ดอกเบี้ยมากกว่าครับ คือๆ อย่างสถาบันที่อยากจะให้คนออมเงินคือ โทรมาเพื่อจะให้คนออมเงินแต่ว่า ดูแล้วดอกเบี้ยมันต่ำเกินไปเก็บไม่ไหวหรอก”

4.3.5 คุณภาพชีวิตหลังเกษียณ

4.3.5.1 ออมเงินเพื่อชีวิตหลังเกษียณ

ผลการวิจัยการออมเงินเพื่อชีวิตหลังเกษียณ พบว่า เป็นการเตรียมพร้อมรับมือกับอนาคตที่ไม่แน่นอน โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น ช่วยให้ใช้ชีวิตได้อย่างอิสระ โดยไม่ต้องกังวลเรื่องค่าใช้จ่าย ส่วนรูปแบบการออมเงินเพื่อเกษียณมีหลากหลาย เช่น เงินฝากประจำ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนรวม

ประกันชีวิต แต่ละรูปแบบมีความเสี่ยงและผลตอบแทนที่แตกต่างกัน ควรเลือกให้เหมาะสมกับเป้าหมาย ระยะเวลา และความเสี่ยงที่รับได้ โดยส่วนใหญ่ผู้ให้สัมภาษณ์มีการคำนึงถึงชีวิตหลังวัยเกษียณ ในสัดส่วนจะแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับสถานภาพทางการเงินที่สามารถจะออมเพื่อวัตถุประสงค์ด้านนี้ได้ โดยจะตั้งเป้าหมายการออมเงินไว้ที่ร้อยละ 20-30 ของรายได้และมีการตั้งเป้าหมายไว้สูงถึงร้อยละ 35-40

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 19 กล่าวว่า “ถ้าพี่ยังถ้าหลังเกษียณแล้วไง ถ้าพี่ไหวนะ พี่ก็อาจจะหาขับรถวินอยู่แถวบ้านมั่ง ขับส่งอาหารอยู่ใกล้ๆ แถวๆนั้นเอา เน้นหนึ่งๆความปลอดภัย เราไม่ขับไกลเพราะเราอายุเยอะแล้ว สองของเรารายได้เราๆ ไม่ต้องการ เราไม่ต้องการที่จะเยอะมาก ออมสัก 20%-30% ก็พอ ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 22 กล่าวว่า “25% ของๆรายได้ทั้งหมด เราก็ออมไปเรื่อย ๆ จนเราปลดเกษียณ ก็คือไอ้เงินก้อนเนี้ย มันก็รวมอยู่ในนี้แล้วเราเกษียณแล้ว 25% นี้คือ รวมทุกอย่างเลย ว่า เราปลดเกษียณแล้ว เราจะทำอะไรใช้อะไรยังไง เพราะเราจะต้องมาคิดอีกทีนึงว่า พอเกษียณแล้วนี่ เงินออมมันมีเท่าไหร่ แล้วเราคิดจะทำอะไรต่อหรือเปล่า อะไรประมาณเนี้ย”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5 กล่าวว่า “ที่เราตั้งใจนะคะอย่างน้อยก็คือสัก 35-40% ของรายได้ของเราค่ะ ณ เวลาที่เราทำงานได้อยู่ค่ะ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8 กล่าวว่า “มีนะ มีอยู่ สัดส่วนตีไป อาจจะ 20% ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 11 กล่าวว่า “ก็มีนะ มีมองไว้ ก็เดือนนึง ก็ออมไว้ก็ 3,000 4,000 5,000 เนี่ยก็อยากได้อย่างงั้นนะ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 27 “มันจะอยู่ในส่วนของ 10% ของพี่ที่เก็บไว้นะคะ ที่เก็บไว้ทุกอาทิตย์”

4.3.5.2 การวางแผนทางการเงิน เพื่ออนาคตของคนในครอบครัว

ผลการวิจัยการวางแผนทางการเงิน เพื่ออนาคตของคนในครอบครัว พบว่า บางคนเน้นเรื่องการออมเงิน บางคนเน้นเรื่องการศึกษา บางคนเน้นเรื่องประกัน จึงมีการวางแผนให้คนในครอบครัวที่แตกต่างกัน ซึ่งส่วนใหญ่แล้ว ถ้ามีบุตรก็จะเน้นเรื่องการวางแผนเพื่อลูก เพื่อการศึกษาของลูก การมีอาชีพในอนาคต ถ้ายังไม่มีบุตรก็จะเน้นเรื่องสุขภาพของคนในครอบครัวแทน

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 24 กล่าวว่า “มีครับ เริ่มมองเรื่องของประกันครับ เพราะว่า คนในครอบครัวเริ่มมีปัญหาด้านสุขภาพ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9 กล่าวว่า “เริ่มออมให้ลูกตั้งแต่เกิด แล้วก็สามี เผอิญสามีเป็นคนที่แบบเขาป่วย เขาแบบมีเป็นโรคประจำตัว เราก็ต้องซื้อให้เขาด้วย เพื่อว่าเขาเป็นอะไรไป เราจะได้มีเงิน”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 7 กล่าวว่า “ของลูก ก็อยากจะให้เขามี เหมือนกับเขาจบแล้ว อยากให้เขาเรียนวิชาชีพ การศึกษาเป็นหลัก”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 15 กล่าวว่า “ก็ในเรื่องของลูกในส่วนของเงินออมอันเดียวก็เก็บไว้ให้เป็นทุนการศึกษา”

4.3.5.3 การออมเงินมีประโยชน์

ผลการวิจัยพบว่า การออมเงินมีประโยชน์ในหลากหลายด้าน เช่น ช่วยให้มีเงินสำรองไว้ใช้ยามฉุกเฉิน ช่วยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และช่วยให้มั่นใจในอนาคตว่า จะมีชีวิตที่มีความสุข ไม่เดือดร้อน เป็นการสร้างหลักประกันให้กับตัวเราเอง เป็นการเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด เช่น การตกงาน เจ็บป่วย หรือเหตุการณ์ฉุกเฉินต่างๆ ช่วยให้เรามีเงินสำรองไว้ใช้จ่าย โดยไม่ต้องกังวลหรือต้องไปกู้ยืม นอกจากนี้ช่วยให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินได้เร็วขึ้น โดยไม่ต้องกังวลเรื่องเงิน ซึ่งมีวิธีการออมเงินอีกมากมาย เช่น การฝากเงินออมทรัพย์ การฝากเงินประจำ การลงทุนในกองทุนรวม หรือการซื้อประกันชีวิต แต่ละวิธีมีความเสี่ยงและผลตอบแทนแตกต่างกัน จึงควรศึกษาข้อมูล เลือกวิธีการออมเงินที่เหมาะสมกับตัวเอง

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5 กล่าวว่า “ความมั่นคงในอนาคตในชีวิตของเราเนี่ยนะคะ การออกจากทำให้เรามีเงินสำรองไว้ใช้ในในช่วงฉุกเฉินหรือว่าบั้นปลายชีวิตของเราอันนี้แน่นอนค่ะ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 17 กล่าวว่า “เราสามารถที่จะทำให้เรามีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และไม่ต้องอยู่ในกลุ่มเสี่ยงในกรณีที่ค่าครองชีพสูงขึ้น”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8 กล่าวว่า “ถ้าออมได้มันก็เป็นเงินส่วนนึง เผื่อมันฉุกเฉินอย่างที่เคยบอกว่ามันฉุกเฉินหรือว่า มันกะทันหัน เราก็ไปหาที่ไหน ไม่ได้”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 19 กล่าวว่า “มันช่วยเราได้ในวันที่เราแบบเหมือนเราล้ม หรือเราเดือดร้อนจริงๆ ตรงนั้นน่ะ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 22 กล่าวว่า “มันมีผลในด้านจิตใจค่ะ เหมือนกับแบบว่า เรามั่นใจว่า เออ อนาคตเรานะคือ เราจะมีเงินใช้ คือ จะไม่ลำบากค่ะ ถ้าเรามีเงินออมเก็บค่ะ”

4.3.6 ด้านสภาพเศรษฐกิจ

4.3.6.1 สภาวะเศรษฐกิจที่มีผลต่อการออมเงิน

ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่า สภาวะเศรษฐกิจมีบทบาทสำคัญต่อการออมเงินอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หากเศรษฐกิจดี คนมีรายได้และความมั่นคงในชีวิต ส่งผลให้มีแนวโน้มออมเงินมากขึ้น จึงควรวางแผนการเงิน และปรับการออมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ในทางกลับกัน หากเศรษฐกิจชะลอตัว เสี่ยงกับการเกิดปัญหาการว่างงาน รายได้ลดลง ค่าครองชีพสูงขึ้น ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการออมเงิน ซึ่งเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับแนวโน้มการออมเงินไปในทิศทางเดียวกัน

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5 กล่าวว่า “มีแน่นอนค่ะ ถ้าสภาพเศรษฐกิจดีการออมของเราก็อาจจะดีขึ้นไปด้วย แต่ถ้าสภาพเศรษฐกิจหรือค่าใช้จ่ายในการใช้ชีวิตของเรามันมากกว่าเปอร์เซ็นต์การเพิ่มของรายได้มันก็มีผลทำให้การออมของเราลดลงแน่นอนค่ะ"

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8 กล่าวว่า “มีผล เยอะเลย นี่เพิ่งๆ จะได้กลับมาร้อยมาลัย เมื่อไม่นานนี้เองนะ เพราะว่าทัวร์นี่ เขาเพิ่งๆ จะมา ก็นอกจากทัวร์ไม่มาช่วงนั้นน่ะ ไม่มีๆ รายได้เลย”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 19 กล่าวว่า “แน่นอน ต้องมีผลเยอะแน่นอน อย่างสภาวะเศรษฐกิจถ้ามันไม่ดีก็อาจจะมีการแบบปรับลดเงินเดือนหรือเปล่า ถ้ามันเป็นอย่างงั้นมันก็จะมีผลกระทบกับเราไง เพราะว่ารายได้เราลดลง และเราต้องไปปรับใหม่อีกละ เราต้องไปปรับการออม การจัดการค่าใช้จ่ายถูกต้อง เราต้องแบ่งสัดส่วนอีก”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 27 กล่าวว่า “มีค่ะ พี่เป็นคนขายประกันถ้าช่วงไหนตลาดเงียบ ลูกค้าไม่ค่อยทำประกันมันก็มีผลกระทบกับพี่เหมือนกัน”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 6 กล่าวว่า “พนักงานเงินเดือน ถ้าไม่โดนลด ถ้าตามภาวะเศรษฐกิจถ้าคงที่มันก็คงที่ ในการออมเหมือนเดิม แต่ว่าค่าครองชีพถ้ามันขึ้นมา มันก็มีผล ค่าครองชีพ พอเงินเดือนมันเท่าเดิม แต่ค่าครองชีพมันสูงขึ้นมัน ก็ต้องมันลดมันก็ต้องดึงตรงนั้นตรงนี้มา มันก็กลายเป็นดึงจากออมมามันก็ไม่ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยมีผลอยู่ มีผล”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 11 กล่าวว่า “ถ้าเกิดเศรษฐกิจไม่ดี ก็มีผลกระทบต่อเงินเดือนของเราหรือถ้ามันเงินเดือนเราอาจจะแบบไม่ได้เพิ่มขึ้นหรือว่าอาจจะโดนลดลงเนี่ย มันก็มีๆ เยอะเลย เราก็จะออมไม่ค่อยได้ ซึ่งๆ หนี้เรามีอยู่แล้ว”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 13 กล่าวว่า “ค่าครองชีพมันก็สูงขึ้นด้วย แล้วเราออม ขณะที่แต่เดิมค่าใช้จ่ายมันอยู่ประมาณนึงเนี่ย มันไม่พอดีกัน มันก็มีผลกระทบ”

4.4 ลำดับความสำคัญที่มีผลต่อการออมเงิน

ผลการวิจัย พบว่า ลำดับที่มีความสำคัญต่อการออมเงินส่วนใหญ่อาจแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ เช่น อาชีพ รายได้ สถานะครอบครัว เป้าหมายทางการเงิน และสภาพเศรษฐกิจ โดยส่วนใหญ่อันดับที่ 1 คือ ด้านรายได้ รายรับ หากมีรายได้มาก ย่อมมีเงินออมมากขึ้น และอันดับที่ 2 เป็นด้านค่าใช้จ่าย ภาระหนี้สิน หากมีค่าใช้จ่าย มีภาระหนี้สินสูง ย่อมทำให้การออมเงินน้อยลง ส่วนลำดับรองลงมาก ได้แก่ ด้านพฤติกรรมการใช้ชีวิต ด้านสภาวะเศรษฐกิจ และด้านผลตอบแทนตามลำดับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1 กล่าวว่า “อันดับที่ 1 รายได้หลัก อันดับที่ 2 นี้ก็คือเหลือจากการค่าใช้จ่ายแต่ละเดือนนะ อันดับที่ 3 ค่าใช้จ่ายของครอบครัว อันดับสุดท้ายน่าจะเป็นตัวสภาพเศรษฐกิจ

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9 กล่าวว่า “รายได้อันดับ 1 หลักเลย อันดับที่ 2 ค่าใช้จ่ายภาระหนี้สินค่ะ อันดับที่ 3 ภาวะเศรษฐกิจ อันดับที่ 4 ผลตอบแทน อันดับที่ 5 พฤติกรรมการใช้ชีวิตกับระเบียบวินัย”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 14 กล่าวว่า “อันดับที่ 1 มันก็เป็นรายได้รายรับที่เราจะต้องได้มาแต่ละเดือนว่าได้มามากมาน้อยแค่ไหน ถ้าเราได้มาก เราก็สามารถออมได้มาก อันดับที่ 2 มันก็เป็นสภาวะเศรษฐกิจ

นี่แหละ อันดับที่ 3 มันก็เป็นหนี้สินที่เราจะต้องจ่ายทุกเดือนอย่างผ่อนบ้าน อันดับที่ 4 มันก็พฤติกรรมการใช้จ่ายของเราด้วยว่า ถ้าเราใช้จ่ายฟุ่มเฟือยเนี่ย เงินมันก็ไม่เหลือ อันดับที่ 5 มันก็เป็นสิ่งที่เราไม่รู้อีกอนาคตว่า เราสุขภาพ เรามันจะเป็นยังไงจะต้องเข้าโรงพยาบาลไหม อุบัติเหตุไหม"

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 15 กล่าวว่า "เป็นเรื่องรายได้อันดับแรก อันดับที่ 2 ก็ค่าใช้จ่าย อันดับ 3 พฤติกรรมของตัวเอง อันดับที่ 4 เรื่องสุขภาพทั้งตัวเองแล้วก็คนในครอบครัว อันดับที่ 5 เป็นเรื่องของพวกผลตอบแทน"

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 18 กล่าวว่า "อันดับที่ 1 รายได้ อันดับที่ 2 ค่าใช้จ่าย อันดับที่ 3 สภาพเศรษฐกิจ อันดับที่ 4 ดอกเบี้ย ผลตอบแทน อันดับที่ 5 การใช้ชีวิตระเบียบวินัย"

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 24 กล่าวว่า "รายได้อยู่แล้วครับ เพราะเราต้องได้รายได้มาก่อน เราถึงจะมีเงินออม อันดับ 2 พวกค่าใช้จ่าย อันดับ 3 พฤติกรรมของการใช้ชีวิต แล้วก็ระเบียบ อันดับ 4 สภาวะเศรษฐกิจ อันดับ 5 ดอกเบี้ยผลตอบแทน"

4.5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ให้สัมภาษณ์เกียวกับการออมเงิน

ผลการวิจัยโดยรวมที่ผู้ให้สัมภาษณ์เสนอแนะเกี่ยวกับการออมเงิน พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่า การออมเงินเป็นสิ่งที่สำคัญ ช่วยให้เรามีชีวิตที่ดีขึ้น มีความมั่นคงในชีวิต และบรรลุเป้าหมายในอนาคตได้ เพื่อประโยชน์ในด้านต่างๆ ที่แตกต่างกันออกไปตามแต่ละบุคคล เช่น รองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อเป็นเงินสำรองในยามจำเป็น เพื่อลดปัญหาทางการเงิน เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับครอบครัว

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5 กล่าวว่า "การออมนี่ถือว่า เป็นสิ่งจำเป็นในยุคนี้เลยเพราะว่า การออมเงินไว้นะคะมันจะช่วยให้เราแบบแก้ปัญหาสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เหมือนช่วงโควิดที่ผ่านมา ที่ถ้าหากเราไม่มีเงินออมมากพอ เราก็อาจจะใช้ชีวิตลำบากมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ อาจจะอย่างเช่น ถ้าหากเราตกงานถ้าเรายังพอมีเงินออมเราก็ยังพอที่จะดำเนินชีวิตต่อไปได้ในสักระยะหนึ่ง เพื่อรอหางานใหม่ได้ค่ะ"

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8 กล่าวว่า “การออมเงิน ถ้าเราออมเงินได้ไว้ก็ดี เพื่อเป็นอนาคตของเราและครอบครัว ถ้ายิ่งออมได้มากยิ่งดี ชีวิตบั้นปลายชีวิตเราก็ไม่แน่ไม่นอน เราไม่รู้ว่า ข้างหน้ามันๆ จะมีอะไร ใช่ไหม ถ้าเกิดเราไม่ได้ออมเลย ไม่มีเงิน เงินเก็บ เงินอะไรเลย เกิดมันจำเป็นขึ้นมาจริงๆ เราจะไปเอาที่ไหน ตอนนี้มันก็หาหยิบยืมลำบาก เราเก็บไว้จริงๆสักก้อนหนึ่งจะมากหรือน้อย ก็ขอให้เก็บไว้ มันเป็นเงินอนาคตของเราและครอบครัวได้ เผื่อมีอะไรเกิดขึ้น เงินเก็บส่วนนี้เราก็เอาๆ มาเก็บ เอามาใช้ได้”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 21 กล่าวว่า “ก็การวางแผนหรือว่าการออมเงินเนี่ย มันเป็นสิ่งที่ดีแน่นอนนะครับ อย่างน้อยเนี่ย มันช่วยให้คุณเนี่ยมีเงินเอาไว้ใช้ในอนาคต หรือในเวลาที่คุณไม่มีรายได้สม่ำเสมอหรือรายได้ประจำและอย่างหนึ่ง มันก็ช่วยลดในเรื่องของปัญหาหลายๆอย่าง ไม่ว่าเป็นปัญหาทางครอบครัว ค่าใช้จ่ายแล้วก็สร้างความมั่นคงสร้างความยั่งยืนให้กับครอบครัว หรือว่าตัวคุณเองได้”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 25 กล่าวว่า “การออมเงินดีนะคะ เพราะมันจะทำให้เรามีเงินเก็บไว้ใช้ในยามที่เราฉุกเฉิน แล้วมันสามารถเป็นทางเลือกความมั่นคงของเราได้อีกทางนึงค่ะ แล้วเราก็ไม่รู้จะพึ่งใครเ ราก็ต้องพึ่งตัวเองประมาณเนี้ยค่ะ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 13 กล่าวว่า “มันก็ดีตรงที่ว่า เรามีเงินเก็บไว้ก้อนนึง เพื่อใช้ในยามฉุกเฉินแล้วก็เจ็บป่วย หรือว่า ถ้าเกิดสิ่งไม่คาดคิดขึ้นมาในครอบครัว ก็พอจะมีเงินที่ไปจุนเจือตรงนั้น”

จากผลการวิจัยในภาพรวมเรื่องปัจจัยในการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงาน พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการวางแผนการเงินและการออมเงิน โดยตระหนักดีว่า การออมเงิน เป็นสิ่งสำคัญต่ออนาคต การมีวินัยในการออม จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายทางการเงิน มีความมั่นคงและมีความสุขในชีวิต ซึ่งสามารถสรุปประเด็นสำคัญที่ได้ตามตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการออมเงิน

ด้านพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน	
ด้านการบริหารจัดการทางการเงิน	1. การแบ่งสัดส่วนเงินออม ส่วนใหญ่จะแบ่งเป็นเงินออม เงินลงทุน ค่าใช้จ่าย และภาระหนี้สิน
	2. การจดบันทึกการใช้จ่าย ส่วนใหญ่จะมีการจดบันทึกเพื่อช่วยให้เข้าใจถึงสถานะทางการเงินวางแผนการใช้จ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
	3. การหารายได้เสริม ส่วนใหญ่จะเห็นประโยชน์เพื่อเพิ่มรายได้ ลดภาระค่าใช้จ่าย และสร้างความมั่นคงทางการเงิน
	4. การวางแผนจัดการสินค้าฟุ่มเฟือย ส่วนใหญ่จะพิจารณาความจำเป็นก่อนซื้อ และวางแผนการใช้จ่ายล่วงหน้า เพื่อไม่ให้กลายเป็นมีหนี้สินมากเกินความจำเป็น
	5. การจัดการภาระหนี้สิน ส่วนใหญ่จะมีการวางแผนทางการเงินล่วงหน้า และเลือกการผ่อนชำระแบบไม่มีดอกเบี้ย
	6. สถานภาพทางการเงินมีผลต่อพฤติกรรมการออมเงิน ส่วนใหญ่มองว่า ถ้าสถานภาพทางการเงินที่ดี ส่งผลต่อการออมเงินที่ดี

ด้านพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน	
ด้านความถี่ในการออมเงิน	1. ความถี่ในการออมเงิน ส่วนใหญ่จะออมเงินอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้งและมีการออมเงินเพิ่มเติมเมื่อมีรายได้พิเศษ
	2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความถี่ในการออมเงิน ส่วนใหญ่เกิดจากปัจจัยด้านรายได้ ด้านค่าใช้จ่าย ด้านเงินพิเศษ การเพิ่มรายได้ การลดค่าใช้จ่าย
	3. ช่วงอายุที่เริ่มมีการออมเงิน ส่วนใหญ่เริ่มออมเงินเมื่อเริ่มทำงาน เพราะเริ่มมีรายได้
ด้านรูปแบบการออมเงิน	1. รูปแบบการออมเงิน ส่วนใหญ่จะเป็นเงินฝากออมทรัพย์ธนาคาร กองทุนรวม ประกันชีวิต
	2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการออมเงิน ส่วนใหญ่จะมองที่ผลตอบแทนเป็นหลัก แล้วอันดับรองลงมา คือ ความเสี่ยง ความมั่นคงความน่าเชื่อถือของสถาบันการเงิน สภาพคล่องในการฝากถอนเงิน
	3. การออมเงินมากกว่า 1 รูปแบบ ส่วนใหญ่มองว่าเป็นการกระจายความเสี่ยง และสร้างความมั่นคงในอนาคต เนื่องจากมีรายได้มาจากหลายทางช่อง

ด้านแรงจูงใจในการวางแผนทางการเงิน	
ด้านความเสี่ยง	1. เหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด ส่วนใหญ่จะมีการวางแผนการออมเงินเผื่อไว้สำหรับกรณีนี้แล้ว จึงไม่มีผลกับเงินออม
	2. การลงทุนที่มุ่งหวังผลตอบแทนสูง มักมีความเสี่ยงแฝงอยู่เสมอ ซึ่งส่วนใหญ่มีความเห็นว่า เป็นเรื่องธรรมดาที่เราจะคาดหวังผลตอบแทนที่คุ้มค่า แลกกับการยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น แต่ระดับความเสี่ยงที่แต่ละคนรับได้นั้นย่อมแตกต่างกันหากต้องการได้รับผลตอบแทนที่สูง ความเสี่ยงก็ย่อมสูงตามมา เป็นหลักการทั่วไปในการลงทุน บางคนอาจรับความเสี่ยงได้มาก บางคนอาจรับได้น้อย ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น เป้าหมายทางการเงิน ระยะเวลาการลงทุน สถานภาพทางการเงิน
	3. ความเสี่ยง ส่วนใหญ่จะมีความเข้าใจความเสี่ยงก่อนลงทุน และเลือกการลงทุนที่เหมาะสมกับตนเอง เลือกในรูปแบบที่ตนเองรับความเสี่ยงในระดับนั้นๆ ได้
	4. ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการออมเงิน ส่วนใหญ่เป็นรูปแบบการออมที่สะดวก สภาพคล่องสูง ฝาก-ถอนได้ทุกเมื่อ แต่ให้ผลตอบแทนต่ำ รองลงมาในบางคนที่มีสถานภาพการเงินที่ดีกว่าจะมีความรู้ในรูปแบบการออมเงินที่มีสภาพคล่องต่ำลง แต่ได้ผลตอบแทนสูงขึ้น

ด้านแรงจูงใจในการวางแผนทางการเงิน	
ด้านข้อเสนอแนะของธนาคาร	1. การใช้บริการขอคำปรึกษากับสถาบันการเงินและมีผลต่อการตัดสินใจ ส่วนใหญ่จะสอบถามในกรณีที่มีความต้องการออมเงิน หรือลงทุนอยู่ก่อนแล้ว จึงไปขอคำปรึกษา ขอคำแนะนำ แต่หากเป็นญาติพี่น้องที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางการเงินอยู่แล้ว จะยิ่งเพิ่มความเชื่อมั่นในคำแนะนำมากขึ้น และตัดสินใจง่ายขึ้น
ด้านดอกเบี้ยและผลตอบแทน	1. อัตราดอกเบี้ยและผลตอบแทน สามารถสร้างแรงจูงใจให้ลงทุน หรือเกิดการออมขึ้นได้ แต่ต้องอยู่ในอัตราดอกเบี้ย หรือผลตอบแทนที่แต่ละคนพอใจด้วย
ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจการออมเงิน	1. การออมเงินเพื่ออนาคต ส่วนใหญ่แล้วจะมองถึงการรองรับความต้องการในอนาคต ซึ่งรวมถึงชีวิตในวัยเกษียณ การรองรับเหตุการณ์ฉุกเฉินที่ไม่คาดคิด และเพื่อสร้างหลักประกันในอนาคต มีคุณภาพชีวิตที่ดี
	2. ช่องทางในการหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการออมเงินและการลงทุน ส่วนใหญ่จะไปหาข้อมูลเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต สื่อสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ คนรอบข้างที่มีประสบการณ์ และผู้เชี่ยวชาญทางการเงิน
	3. การเตรียมพร้อมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม การปรึกษาหารือกับคนรู้จักที่มีประสบการณ์ การประเมินความเสี่ยงในการลงทุน

ด้านแรงจูงใจในการวางแผนทางการเงิน	
ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจการออมเงิน (ต่อ)	4. ปัจจัยที่มีผลต่อการออมเงิน ส่วนใหญ่จะเป็นผลตอบแทน ซึ่งจะพิจารณาเรื่องความเสี่ยงประกอบด้วย นอกจากนี้ยังมีสภาพเศรษฐกิจที่เป็นปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งด้วย
ด้านคุณภาพชีวิตหลังเกษียณ	1. การออมเงินเพื่อชีวิตหลังเกษียณ เป็นสิ่งที่หลายคนให้ความสำคัญ แต่สัดส่วนเงินออมจะแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับสถานภาพทางการเงินของแต่ละคน ซึ่งส่วนใหญ่ตั้งเป้าหมายการออมเงินไว้ที่ร้อยละ 20-30 ของรายได้ ถือว่าเป็นสัดส่วนที่เพียงพอสำหรับการใช้ชีวิตหลังเกษียณอย่างสบาย ไม่ลำบาก
	2. การวางแผนทางการเงินเพื่ออนาคตของคนในครอบครัว เป็นสิ่งที่สำคัญมาก แต่ละครอบครัวมีความต้องการและเป้าหมายที่แตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่แล้วถ้ามีลูก ก็จะเน้นเรื่องการวางแผนเพื่อลูก เพื่อการศึกษาของลูก การมีอาชีพในอนาคต ถ้ายังไม่มีลูก ก็จะเน้นเรื่องสุขภาพของคนในครอบครัวแทน
	3. การออมเงินเป็นสิ่งสำคัญสำหรับทุกคน มีประโยชน์ในด้านทำให้ชีวิตมีความมั่นคง และสามารถบรรลุเป้าหมายในอนาคตได้ ซึ่งส่วนใหญ่มองว่า เป็นสิ่งสำคัญสำหรับทุกคน ควรเริ่มต้นออมเงินตั้งแต่เนิ่นๆ และออมเงินอย่างสม่ำเสมอ มีวินัยในการออมเงิน

ด้านแรงจูงใจในการวางแผนทางการเงิน	
ด้านสภาพเศรษฐกิจ	1. ด้านสภาพเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ถ้าสภาพเศรษฐกิจดีจะส่งผลต่อการออมเงินให้สามารถออมเงินได้เพิ่มมากขึ้น แต่หากสภาพเศรษฐกิจไม่ดี ค่าครองชีพสูง ก็จะส่งผลให้มีค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันสูงขึ้น ทำให้ไม่มีเงินเหลือพอที่จะไปออมเงินได้ หรือออมเงินได้ในปริมาณที่น้อยลง

ดังนั้น การวางแผนทางการเงินจึงมีความสำคัญกับชีวิต เพราะหากมีการวางแผนทางการเงินที่ดี มีการจัดระเบียบการใช้จ่ายเงินอย่างมีเหตุมีผล ก็จะทำให้ชีวิตทั้งปัจจุบันและอนาคตมีคุณภาพ ซึ่งสามารถกำหนดระดับคุณภาพชีวิตได้เลยว่า ชีวิตจะมีความสะดวกสบายในการใช้จ่ายได้ในระดับใด ในขณะที่อยู่ในวัยเกษียณ อีกประการหนึ่งที่ทำให้การวางแผนทางการเงินประสบความสำเร็จได้ คือ การมีระเบียบวินัยต่อตนเอง และวางเป้าหมายที่ชัดเจน เพราะหากยิ่งมีระเบียบวินัยต่อตนเองในการออมเงินและกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนแล้ว จะยิ่งทำให้สถานทางการเงินมั่นคงได้เร็วมากขึ้นเท่านั้น

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปอภิปรายผล มี 2 ส่วน ดังนี้

5.1.1 พฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน

5.1.1.1 ด้านการบริหารทางการเงิน

5.1.1.2 ความถี่ และปริมาณในการออมเงิน

5.1.1.3 รูปแบบการออมเงิน

5.1.2 ปัจจัยในการวางแผนทางการเงิน

5.1.2.1 ด้านความเสี่ยง

5.1.2.2 ด้านข้อเสนอแนะของธนาคาร

5.1.2.3 ด้านดอกเบี้ยและผลตอบแทน

5.1.2.4 ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการตัดสินใจการออมเงิน

5.1.2.5 ด้านคุณภาพชีวิตหลังเกษียณ

5.1.2.6 ด้านสภาพเศรษฐกิจ

5.1 อภิปรายผล

ปัจจัยในการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงาน

5.1.1 พฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน

5.1.1.1 ด้านการบริหารทางการเงิน

การวางแผนบริหารการเงินเป็นสิ่งที่ดี ช่วยให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ สร้างความมั่นคงทางการเงิน และความสุขในชีวิตได้ โดยมีการแบ่งสัดส่วนของเงินที่ได้มาออกมาเพื่อการออมเงิน ในการสร้างสถานภาพทางการเงินที่มั่นคงในอนาคต และจะประสบความสำเร็จได้เมื่อมีการสร้างระเบียบวินัยในการออมอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิตรา เหลาทองคำ และธนิดา จิตรน้อมรัตน์ (2562) จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการทางการเงินส่วนบุคคล ศึกษากรณีผู้ถือบัตรเครดิตธนาคารพาณิชย์ไทยในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยการออม ด้านการเพิ่มการเก็บออมก็ให้มากขึ้นในแต่ละปีและมีวินัยในการแบ่งรายได้มาเพิ่มเป็นเงินออมอย่างสม่ำเสมอ

นอกจากนี้ พฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน จะมีการแบ่งสัดส่วนโดยคำนึงตามความเหมาะสมของสถานภาพทางการเงินของแต่ละคน หากมีรายรับมากกว่ารายจ่าย ก็จะทำให้สามารถออมเงินได้มากขึ้น เพื่อวางรากฐานที่มั่นคงในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณิชากร ชัยศิริ, เจษฎา นกน้อย และวาสนา สุวรรณวิจิตร (2562) จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของประชาชนในจังหวัดสงขลา พบว่า การออมจะมาจากเงินเดือนหรือรายได้ที่ เหลือจากการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ถ้ามีรายจ่ายมากก็จะออมเงินได้น้อย ดังนั้น ควรมีการวางแผนการออมให้เหมาะสมกับรายรับและรายจ่าย เพื่อการมีชีวิตที่ดีในอนาคต

ทั้งนี้ การวางแผนทางการเงินด้านภาระหนี้สิน ด้านค่าใช้จ่ายต่างๆ ควรมีการกำหนดสัดส่วนการจ่ายชำระหนี้อย่าง เพื่อไม่ให้กระทบกับการสร้างความมั่นคงทางการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวันชนะ เนียมแสง (2562) จากการศึกษาปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการออมเงินของคนกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านภาระหนี้สิน ควรที่จะบริหารการเงินให้ดีวางแผนการชำระหนี้ควบคู่ไปกับค่าใช้จ่ายอื่นอย่างเหมาะสม หรือทำบัญชีรายรับรายจ่าย เพื่อควบคุมการใช้จ่ายรายวันในการลดการก่อหนี้

ดังนั้น การวางแผนบริหารการเงินมีความสำคัญหากมีความเข้าใจและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ในการกำหนดทิศทางชีวิต เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและความมั่นคงของสถานภาพในเรื่องการเงิน โดยการวางแผนนั้นจะต้องมีการแบ่งสัดส่วนของรายได้ ค่าใช้จ่าย ภาระหนี้สินออกมาอย่างชัดเจน เพื่อเพิ่มโอกาสในการสร้างสถานภาพทางการเงินที่มั่นคงในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดส่วนของรายได้ที่จะเก็บเป็นเงินออม เพื่อสร้างเงินสำรองสำหรับฉุกเฉินหรือเพื่อการลงทุนในอนาคต การวางแผนเงินออมควรเน้นที่การเพิ่มเงินออมในทุกๆ เดือนอย่างต่อเนื่องโดยมีเป้าหมายและระยะเวลาที่ชัดเจน การกำหนดส่วนของค่าใช้จ่ายต่างๆ โดยคำนึงถึงความจำเป็นและความสำคัญของแต่ละรายการ และรักษาการใช้จ่ายให้มีความยั่งยืน เพื่อไม่ให้เกินจากศักยภาพการเงิน รวมถึงกำหนดการจ่ายชำระหนี้สินอย่างมีระเบียบ โดยคำนึงถึงอัตราดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น และมีวินัยในการชำระหนี้ได้อย่างสม่ำเสมอโดยไม่เป็นภาระต่อการเงินในอนาคต

5.1.1.2 ความถี่ และปริมาณในการออมเงิน

ในด้านความถี่ในการออมเงินนั้นขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย และขึ้นอยู่กับสถานภาพทางการเงินของแต่ละบุคคล รายได้ รายจ่าย ภาระหนี้สิน ซึ่งมีความสัมพันธ์กัน คือ รายได้เพิ่ม ก็สามารถเพิ่มความถี่และปริมาณในการออมได้ แต่หากมีค่าใช้จ่ายสูง ภาระหนี้สินสูง จะส่งผลให้ความถี่ และปริมาณในการออมลดลงหรืออาจจะไม่เกิดการออมได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของผานิตย์ ถิรพลงาม, เธียรวิทย์ หาญเมธีคุณา, เด่นพงศ์ กุนทีกาญจน์ และณฐิกา ทิศทะยะ (2565) จากการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้ใช้บริการธนาคารออมสิน สาขาหนองมน ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 พบว่า ปัจจัยด้านสถานภาพ มีผลต่อพฤติกรรมด้านจำนวนเงินออม ด้านรายได้ต่อเดือนมีผลต่อพฤติกรรมด้านช่วงเวลาในการใช้บริการและจำนวนเงินออม ด้านอาชีพ มีผลต่อพฤติกรรมด้านจำนวนเงินออมที่ระดับนัยสำคัญ

นอกจากนี้ความถี่ในการออมเงิน จะสัมพันธ์กับรายได้ที่ได้รับมา ซึ่งส่วนใหญ่หากได้รับรายได้น้อยกว่าค่าใช้จ่าย หรือภาระหนี้สินที่มี ก็จะส่งผลให้ความถี่ในการออมได้ และอาจจะไม่เกิดการออมขึ้นเลย หากค่าใช้จ่ายสูงกว่ารายได้ที่ได้รับมา โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของนงลักษณ์ ว่องไวทวีทรัพย์ และวรรณรพี บานชื่นวิจิตร (2564) จากการศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการลดลงของจำนวนสมาชิกและการออมไม่ต่อเนื่องของ สมาชิกเงินออมทรัพย์ ของธนาคาร ABC จังหวัด123 พบว่า

เนื่องมาจากสมาชิกมีรายได้น้อยกว่ารายจ่ายทำให้ไม่มีเงินเหลือเพื่อนำมาเก็บออม ซึ่งเงินที่จะนำมาออม คือ เงินที่เป็นส่วนแตกต่างระหว่างรายได้และรายจ่าย ถ้ายิ่งมีความแตกต่างกันมากเท่าไร ก็จะยิ่งส่งผลให้มีเงินออมมากขึ้นเท่านั้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนราวัลลภ์ ศุภวงศ์ (2564) จากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินในคนวัยทำงาน พบว่า คนวัยทำงานมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการวางแผนทางการเงิน จะมีการกำหนดระยะเวลาที่จะทำให้เป้าหมายนั้นประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของบุคคลนั้นและขึ้นอยู่กับความพร้อมที่ปฏิบัติทำตามในระยะเวลาที่ตนเป็นคนกำหนดไว้ได้มากน้อยเพียงใด อาจจะเริ่มต้นจากระยะสั้นที่ไม่เกิน 3 ปี เพื่อทดลองความสามารถในการทำตามเป้าหมายที่วางไว้ให้สำเร็จ จึงค่อยเลื่อนระยะเวลาเพิ่มขึ้นจาก 3 ปี ถึง 7 ปี ในระยะปานกลางและไปจนถึงระยะยาวตั้งแต่ 7 ขึ้นไป

ด้วยความเป็นคนวัยทำงาน ที่ส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัทเอกชน ซึ่งจะได้รายได้ ก็คือ เงินเดือน ในความถี่เดือนละ 1 ครั้ง จึงมีความสัมพันธ์กับความถี่ในการออมเงิน คือ 1 ครั้งเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยะธิดา เกตุแก้ว (2562) จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน พบว่า ส่วนใหญ่มีความถี่ในการออมเป็นรายเดือน อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ในการศึกษาครั้งนี้มีประกอบอาชีพพนักงานเอกชน ซึ่งมีรายได้เป็นรายเดือน ทำให้การออมเป็นรายเดือนนั้น อาจง่ายต่อการบริหารจัดการเงินออมของกลุ่มตัวอย่าง

ดังนั้น ความถี่ในการออมเงิน ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล ไม่ว่าจะเป็นสถานภาพทางการเงิน ด้านรายได้ ค่าใช้จ่าย ภาระหนี้สิน ที่จะส่งผลต่อจำนวนเงินที่สามารถออมได้ หากมีรายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย ภาระหนี้สิน ย่อมเป็นปัจจัยที่อาจทำให้เกิดการออมเงินในความถี่ และปริมาณที่มากขึ้น ในทางกลับกันหากมีรายได้น้อยกว่าค่าใช้จ่าย ภาระหนี้สินย่อมทำให้ไม่สามารถเงินเหลือพอที่จะไปออมเงิน หรือลงทุนได้ ทำให้ความถี่ ปริมาณการออมเงินลดลง หรืออาจจะไม่สามารถออมเงินได้ ส่วนรูปแบบการทำงานก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อความถี่ในการออมเงิน หากเป็นพนักงานบริษัทก็จะได้รับรายได้เป็นเงินเดือน 1 เดือนต่อ 1 ครั้ง แต่หากทำอาชีพอิสระ ก็สามารถมีรายได้เข้าได้มากกว่า 1 ครั้งต่อเดือน ซึ่งส่งผลต่อความถี่ในการออมที่ต่างกัน

5.1.1.3 รูปแบบการออมเงิน

โดยส่วนใหญ่การเลือกรูปแบบในการออมเงิน จะคำนึงถึงผลตอบแทนเป็นหลักในการเลือกรูปแบบในการออมเงิน หรือการลงทุน ซึ่งหากผลตอบแทนที่ได้รับ สามารถสร้างความพึงพอใจแก่ผู้ออมเงิน หรือผู้ลงทุนได้ และสามารถทำให้เงินงอกเงยได้ ก็จะตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมเงินนั้น โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญฤทัย มูลจำปา (2563) จากการศึกษาพฤติกรรมการออมเงินกองทุนทวีสุขอย่างต่อเนื่องของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาเชียงแสน พบว่า รูปแบบการออมเงิน คือ การนำเงินไปลงทุนเพื่อให้เกิดผลตอบแทนอาจเป็นในรูปของดอกเบี้ยเงินปันผลหรือรูปแบบอื่นๆ

ปัจจัยในการเลือกรูปแบบรองลงมาจากการได้รับดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนที่พึงพอใจแล้ว คือ ปัจจัยในด้านความสะดวกในการฝากถอนเงิน มีความคล่องตัว ไม่จำกัดเรื่องระยะเวลาในการฝากถอนเงิน เพื่อสะดวกในยามที่ต้องการใช้เงิน เมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิดเกิดขึ้น จึงเป็นผลของการออมพื้นฐานที่ส่วนใหญ่จะเลือกรูปแบบการออมเงินแบบฝากธนาคารแบบออมทรัพย์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรี สิทธิโอพารสกุล และมะดาโอะ สุหลง (2565) จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมของแรงงานนอกระบบในเขตจังหวัดปทุมธานี พบว่า ด้านรูปแบบการออมส่วนใหญ่จะออมโดยฝากเงินเข้าบัญชีออมทรัพย์ และเป้าหมายการออมที่สำคัญที่สุด คือ เพื่อสำรองไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน รวมไปถึงมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของกมลวัณย์ มีถาวร (2562) จากการศึกษาทักษะการออมและรูปแบบการออมของข้าราชการครูกลุ่มเจเนอเรชั่นเอ็กซ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 พบว่า ส่วนใหญ่มีรูปแบบการออมเงินโดยการนำเงินไปฝากกับธนาคาร ในลักษณะบัญชี ออมทรัพย์และบัญชีฝากประจำ ในสัดส่วนที่มากกว่าการออมในรูปแบบอื่นๆ

ดังนั้น การเลือกรูปแบบการออมเงินและการลงทุนในที่สุดของคนแต่ละคนมักจะขึ้นอยู่กับความสำคัญของปัจจัยต่างๆ ความเหมาะสมต่อสถานภาพการเงินและเป้าหมายของแต่ละคน โดยเจะพิจารณาถึงผลตอบแทน และความสะดวกสบายในการทำธุรกรรมทางการเงินประกอบ เช่น การฝากถอนเงินออมทรัพย์ได้ตลอดเวลา มีความคล่องตัวในการใช้จ่ายเงิน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกที่จะออมเงิน หรือลงทุน รวมถึงการกำหนดเป้าหมายในการออมเงินที่ชัดเจน ก็จะเป็นตัวกำหนดในการเลือกรูปแบบในการออมเงิน การลงทุน เช่น การออมเงิน เพื่อมีเงินใช้ในอนาคต และคุ้มครองด้านสุขภาพ ก็จะเลือกรูปแบบการออมเงินแบบประกันสุขภาพพร้อมมีเงินปันผลให้ตลอดอายุ

สัญญา เพื่อลดความเสี่ยงในเรื่องค่ารักษาพยาบาลที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต และมีเงินก้อนใช้ในวัยเกษียณ เมื่อครบอายุสัญญา

5.1.2 แรงจูงใจในการวางแผนทางการเงิน

5.1.2.1 ด้านความเสี่ยง

ในด้านความเสี่ยงนั้น มีความสัมพันธ์กับสถานภาพทางการเงิน ว่ามีสถานภาพทางการเงินที่สามารถรับความเสี่ยงได้ในระดับใด มีรายได้หลังหักค่าใช้จ่าย ภาระหนี้สินเพียงพอการการยอมรับความเสี่ยงหรือไม่ ซึ่งจะมีการคาดหวังว่าจะได้รับผลตอบแทนกลับมา โดยไม่ให้มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงิน บางคนไม่สามารถรับความเสี่ยงได้เลย บางคนสามารถรับความเสี่ยงได้สูง เพราะมีการแบ่งสัดส่วนเงินไว้ชัดเจน และมีสถานภาพทางการเงินที่สามารถยอมรับความเสี่ยงได้ตามความเหมาะสมของแต่ละคน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวราภรณ์ วงศ์ลังการ (2562) จากการศึกษา การออมที่ส่งผลต่อการเตรียมพร้อมทางการเงินส่วนบุคคล ก่อนวัยเกษียณของประชาชน อายุระหว่าง 23-60 ปี พบว่า ปัจจัยด้านรายได้มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการพิจารณาความเสี่ยงและผลตอบแทน ทั้งนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของญภัทรา ภูรภัทเกียรติกุล (2562) จากการศึกษาสภาวะการการออมของประชาชนเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยผู้สูงอายุ พบว่า ด้วยความที่ระบบเงินฝากมีความเสี่ยงต่ำ ผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินจากการฝากเงิน จึงอยู่ในระดับที่ไม่สูงนัก แต่เป็นการตอบแทนความมั่นคงของการเก็บเงินนั้นไว้แทน ดังนั้น คนส่วนใหญ่จึงคุ้นเคยกับการจัดสรรเงินไว้กับระบบเงินฝาก เพื่อสามารถเบิกถอนออกมาใช้ได้สะดวกในยามที่ต้องการ

นอกจากปัจจัยความเสี่ยงที่ต้องคำนึงถึงสถานภาพทางการเงินแล้ว ความเสี่ยงที่เกิดจากเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด และเหตุการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมได้ คาดเดาไม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนินทร์ โตโพธิ์ไทย (2564) จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครในช่วงโควิด-19 พบว่า หลังเกิดวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จุดประสงค์การออมเปลี่ยนไปเป็นเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน เพราะเกิดความตระหนักถึงความจำเป็นและความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด

ดังนั้น ปัจจัยด้านความเสี่ยงในการวางแผนทางการเงินเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะช่วยให้สามารถวางแผนการเงินได้อย่างมั่นคงและเหมาะสมกับสถานภาพทางการเงินของตนเอง โดยสามารถรับมือกับความเสี่ยงกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ เพื่อไม่ให้กระทบกับ เงินออม หรือกระทบเงินออมน้อยที่สุด ซึ่งการยอมรับความเสี่ยงของแต่ละคนไม่เท่ากัน บางคนสามารถรับความเสี่ยงได้ในสัดส่วนที่สูง บางคนไม่สามารถรับความเสี่ยงได้เลย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานภาพทางการเงินของแต่ละคนที่ไม่เหมือนกัน

5.1.2.2 ด้านข้อเสนอแนะของธนาคาร

การให้คำปรึกษา หรือข้อเสนอแนะในการวางแผนทางการเงิน การออมเงิน การลงทุนของสถาบันการเงิน หรือผู้เชี่ยวชาญทางการเงินนั้น ส่วนใหญ่จะมีผลต่อการตัดสินใจ เมื่อมีผู้เชี่ยวชาญทางการเงินเป็นญาติ หรือคนรู้จัก คำแนะนำเหล่านั้น จะมีน้ำหนักต่อการตัดสินใจของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นอย่างมาก หรือในบางคน มีความตั้งใจที่จะออมเงิน หรือจะลงทุนอยู่แล้ว จึงจะเข้าไปขอคำปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำรูปแบบที่เหมาะสมกับตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิฑูร สิมะประเสริฐ, พระสมุห์ธนภัทรธนภทฺโท (ทิพย์วงษ์), ไพรัตน์ ฉิมหาด และสุชาติ ใหมอ่อน (2564) จากการศึกษาการบริหารจัดการสถาบันการเงินชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนบ้านห้วยเงาะตำบลทุ่งพลา อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี พบว่า สถาบันการเงินในชุมชนมีการสนับสนุนให้สมาชิกรู้จักและเห็นความสำคัญของการออมเงิน สมาชิกเอาใส่ใจในการออมเงินเพื่อนำมาฝากเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง มีการแนะนำให้บุตรหลานของสมาชิกให้รู้วิธีการออมเงินที่ถูกต้อง ส่งเสริมให้สมาชิกสร้างนิสัยในการวางแผนด้านการเงินเพื่อความมั่นคงของชีวิตและมีการให้รางวัลเพื่อเป็นกำลังใจแก่สมาชิกที่ได้ออมเงินและนำมาฝากกับทางสถาบันการเงินชุมชนเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง มีการปันผลเงินให้กับสมาชิกอย่างยุติธรรม มีการจัดสรรกำไรของสถาบันการเงินชุมชนเป็นทุนสำรองสำหรับกู้ยืมในภาวะที่เศรษฐกิจตกต่ำและมีการสนับสนุนการกู้ยืมเพื่อการศึกษาของบุตรหลานของสมาชิก มีความพึงพอใจในระดับมาก

นอกจากนี้การให้คำแนะนำ การให้ข้อมูลผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่างๆ ของผู้เชี่ยวชาญทางการเงิน จากสถาบันการเงินยังมีผลในด้านการประกอบการตัดสินใจการออมเงิน หรือการลงทุนอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชนี กัลยาเลิศ และนันทวรรณ บุญช่วย (2563) จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผล

ต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของลูกค้า ธนาคารธนชาต จำกัด(มหาชน) ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ภาพรวมปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของลูกค้าธนาคารธนชาต จำกัด (มหาชน) ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลอยู่ที่ระดับสำคัญมากและเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการรับรู้ข่าวสาร ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านการ (ประเมิน) เปรียบเทียบทางเลือก ด้านการตัดสินใจเลือกรูปแบบผลิตภัณฑ์ทางการเงินอยู่ในระดับสำคัญมาก

ในปัจจุบันนี้ มีสื่อต่างๆ หลายช่องทาง ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารของสถาบันการเงินเกี่ยวกับการออมเงิน การลงทุนได้ง่ายมีหลายช่องทาง เช่น ทางสื่อโซเชียลต่างๆ เว็บไซด์ อินเทอร์เน็ต ทำให้สร้างแรงจูงใจในการออมเงิน หรือลงทุนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณวีร์กานต์ พิชัยสวัสดิ์ (2562) จากการศึกษาพฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัท จารดีน ชินด์เล่อร์ (ไทย) จำกัด พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ข่าวสารประชาสัมพันธ์ผ่านทางสื่อต่างๆ มีระดับอิทธิพลต่อการออมมาก

ดังนั้น การให้คำปรึกษาหรือข้อเสนอแนะในการวางแผนทางการเงินเป็นเรื่องสำคัญที่สามารถช่วยให้การวางแผนทางการเงินและบริหารการเงินมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากคำแนะ คำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญทางการเงิน จะเป็นข้อมูลอ้างอิงที่มีคุณค่า ประกอบกับประสบการณ์ทางการเงินของผู้เชี่ยวชาญทางการเงินที่เชื่อถือได้ จะช่วยสร้างความมั่นคงและความเชื่อมั่นในการตัดสินใจเกี่ยวกับการออมเงินและการลงทุนแล้ว คำแนะนำ คำปรึกษาจะมีน้ำหนักมากขึ้น ช่วยให้การตัดสินใจง่ายขึ้น เมื่อมีผู้เชี่ยวชาญทางการเงินเป็นญาติหรือคนรู้จักที่มีประสบการณ์ทางการออมเงิน หรือการลงทุนนั้นๆ มาก่อน นอกจากนี้ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ข่าวสารการออมเงิน การลงทุน โดยใช้สื่อต่างๆ เช่น เว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ เป็นเครื่องมือที่สามารถช่วยสร้างความแรงจูงใจในการออมเงินและการลงทุนได้อีกช่องทางหนึ่ง

5.1.2.3 ด้านดอกเบี้ยและผลตอบแทน

ดอกเบี้ย ผลตอบแทนถือว่าเป็นอันดับแรกๆ ที่สามารถสร้างแรงจูงใจให้เกิดการออมเงินหรือการลงทุนได้ หากดอกเบี้ย หรือผลตอบแทนที่คาดว่า จะได้รับ อยู่ในระดับที่พึงพอใจ และมีการนำปัจจัยเรื่องความเสี่ยง รวมถึงสถานภาพทางการเงินประกอบการตัดสินใจด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกชพร จำรัสรักษ์ (2564) จากการศึกษาพฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พบว่า ด้านผลตอบแทน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

ให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก คือท่านต้องการผลตอบแทนทางการเงินในอัตราที่สูง และท่านต้องการสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากการออม เช่น ประกันชีวิต การลดหย่อนภาษี เป็นต้น ตามลำดับ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Zhengsen (2564) จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของพนักงาน Generation Z พบว่า ปัจจัยผลตอบแทนมีความสัมพันธ์ทางบวกหรือทางเดียวกันกับการตัดสินใจในการออมในระดับสูง

การได้รับดอกเบี้ย ผลตอบแทนในอัตราที่พึงพอใจสามารถสร้างแรงจูงใจในการออมเงิน การลงทุนได้ ยิ่งอยู่ในอัตราที่สูง ยิ่งสร้างแรงจูงใจให้มีการออมเงิน การลงทุนมากขึ้นเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปาจรีย์ ขาวเกื้อ (2564) จากการศึกษาการออกแบบผลิตภัณฑ์เงินฝาก (ออมทรัพย์ทวีโชค) ที่ส่งผลต่อการออมเงิน ของประชากรในพื้นที่กรุงเทพมหานครพบว่า ส่วนใหญ่ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่รู้จักผลิตภัณฑ์ แต่เมื่อมีการอธิบายเชิงลึกเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ในเรื่องของสิทธิประโยชน์ที่ลูกค้าจะได้รับในเรื่องของการลุ้นรางวัลทุกปี ปี ละสองครั้ง เมื่อฝากเงินทุก ๆสองพันบาท พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ร้อยละ 100 สนใจที่จะฝากเงินในผลิตภัณฑ์เงินฝากนี้

ดังนั้น การได้รับดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนที่มีความพึงพอใจเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถสร้างแรงจูงใจให้กับการออมเงินหรือการลงทุนได้ ความพึงพอใจในดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนส่วนใหญ่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจในการออมหรือลงทุน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเงินของตนเอง ซึ่งดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับ สามารถกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการออมเงินหรือการลงทุนมากขึ้น โดยเฉพาะเมื่ออัตราดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนมีระดับสูง และตรงกับระดับความพึงพอใจของบุคคลนั้นๆ ก็จะมีปัจจัยเรื่องความเสี่ยง และสถานภาพทางการเงินเข้ามาพิจารณาประกอบการตัดสินใจ เพื่อให้เหมาะสมกับสถานภาพทางการเงินของตนเองเป็นอยู่

5.1.2.4 ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการตัดสินใจการออมเงิน

แรงจูงใจอีกประการหนึ่ง คือ ความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนทางการเงิน หากมีข้อมูลเกี่ยวกับการออมเงิน การลงทุนยิ่งมีข้อมูลมากเท่าไหร่ ยิ่งมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการออมเงินการลงทุนมากเท่านั้น ซึ่งการค้นหาข้อมูล ข่าวสารประกอบการออมเงิน การลงทุน มีหลายช่องทาง เช่น หนังสือ สื่อทางอินเทอร์เน็ต โดยสอดคล้องกับจิรายุ ชัยจิรวิวัฒน์ (2563) จากการศึกษาการเปิดรับข่าวสารทางการเงิน ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณของแรงงานนอกระบบ ใน

การเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ พบว่า หากพิจารณาถึงสื่อแต่ละช่องทาง จะพบว่า สื่อที่มีการเปิดรับมากที่สุด คือ สื่อสังคมออนไลน์มีการเปิดรับข่าวสารทางการเงินอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสิทธา อุปนิกขิต (2564) จากการศึกษาการแสวงหาข่าวสารและการใช้ประโยชน์ในการออมเงินของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี พบว่า สื่อหนังสือพิมพ์และนิตยสารหรือหนังสือ ยังเป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างใช้ในการแสวงหาข่าวสารตามลำดับรองลงมาจากบุคคลในครอบครัวหรือเพื่อน

นอกจากนี้ การค้นหาความรู้เกี่ยวกับการออมเงิน การลงทุน สามารถหาได้จากผู้ที่มีประสบการณ์ คนรู้จักที่มีการออมเงิน การลงทุนมาก่อน รวมถึงญาติที่ทำงานเป็นผู้เชี่ยวชาญ ทางการเงินที่สามารถให้ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับการออมเงิน การลงทุน ซึ่งเป็นข้อมูลที่ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเชื่อถือมากอีกช่องทางหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกลางใจ แสงวิจิตร (2566) จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝากเงินในธนาคารพาณิชย์ ของกลุ่มวัยเริ่มทำงาน ในพื้นที่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า การตัดสินใจเลือกฝากเงินนั้นลูกค้าต้องมีความไว้วางใจธนาคารหรือพนักงานธนาคารเป็นอันดับแรก ซึ่งจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในอดีตหรือการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ดังนั้น ความรู้และการเข้าใจในการวางแผนทางการเงินเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถสร้างแรงจูงใจให้กับการออมเงินและการลงทุนได้ เพราะการมีข้อมูลเกี่ยวกับการออมเงินและการลงทุนมากขึ้นจะช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นและความเข้าใจเกี่ยวกับการออมเงิน การลงทุนนั้นๆ ผลดี ผลเสีย ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น การมีข้อมูลที่มีคุณภาพ และเชื่อถือได้เกี่ยวกับการออมเงิน การลงทุนจะช่วยให้สามารถทำการวางแผนทางการเงินของได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างมีระเบียบและเหมาะสมมากขึ้น ซึ่งการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการออมเงิน การลงทุนมีหลายช่องทางที่สามารถเข้าถึงได้ เช่น หนังสือ สื่อสังคมออนไลน์ ทางอินเทอร์เน็ต รวมถึงการค้นหาข้อมูลจากผู้ที่มีประสบการณ์จากการออมเงิน การลงทุนนั้นๆ โดยตรง ยิ่งมีข้อมูลมาก และเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือมากเท่าไหร่ ยิ่งช่วยให้การตัดสินใจประกอบการเลือกรูปแบบการออมเงิน การลงทุนแม่นยำ และเหมาะสมกับตนเองมากขึ้นเท่านั้น

5.1.2.5 ด้านคุณภาพชีวิตหลังเกษียณ

แรงจูงใจที่ทำให้เกิดการวางแผนทางการเงิน ส่วนใหญ่จะคำนึงถึงชีวิตในอนาคตช่วงวัยเกษียณที่ต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีเงินไว้ใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ไม่เป็นภาระลูกหลาน ซึ่งสอดคล้องกับ

งานวิจัยของอภิสิทธิ์ ตระการไพโรจน์ (2563) จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออม เพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า มองเห็นถึงความสำคัญของเรื่องการออมเพื่อการเกษียณ เพราะมีความต้องการคุณภาพชีวิตที่ดีในช่วงหลังเกษียณ ไม่ต้อง พึ่งพาคนรอบข้าง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอรสิริพิมพ์ บุญเพิ่มพูน (2563) จากการศึกษาพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุของคน Generation Y ในพื้นที่แขวงสุรวงศ์ เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร พบว่า เงินออมหลังเกษียณจึงเป็นสิ่งสำคัญ สำหรับสังคมผู้สูงอายุ เพราะจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในยามเกษียณ

นอกจากจะมีการคำนึงถึงชีวิตในวัยเกษียณ การเงินจับจ่ายใช้สอยแล้วยังสามารถช่วยลดความเสี่ยงจากเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้น จะสามารถลดความเสี่ยงที่อาจจะทำให้คุณภาพชีวิตในวัยเกษียณลดลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุมาลี แก้วเขียว (2566) จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้สูงอายุวัยใกล้เกษียณในจังหวัดภูเก็ต พบว่า การวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบัน เพื่อให้บุคคลสามารถลดความเสี่ยงจากปัจจัยต่าง ๆ

ดังนั้น แรงจูงใจในการวางแผนทางการเงินส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการมีชีวิตในอนาคต การมีคุณภาพชีวิตที่ดีในวัยเกษียณ เพื่อไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น ไม่เป็นภาระลูกหลาน มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีสภาพการเงินที่ดี ใช้ชีวิตอย่างสบายไร้กังวล มีความมั่นคงในชีวิตในช่วงเวลาที่ไม่ได้ทำงาน ไม่มีรายได้ ทำให้มีความต้องการวางแผนทางการเงิน เพื่อเตรียมความพร้อมในวัยเกษียณ รวมถึงการลดความเสี่ยงจากเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด และสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตที่อาจทำให้คุณภาพชีวิตในวัยเกษียณลดลง

5.1.2.6 ด้านสภาพเศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจมีผลต่อการออมเงิน การลงทุนเป็นอย่างมาก เนื่องจากคนวัยทำงาน มีเงินเดือนเป็นรายได้หลัก หากสภาพเศรษฐกิจไม่ดี ย่อมส่งผลต่อค่าครองชีพที่จะปรับตัวสูงขึ้น ทำให้มีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นจากการดำรงชีวิต ซึ่งทำให้เงินเดือนที่เป็นรายได้หลักที่ได้ในปริมาณเท่าเดิม อาจไม่พอกับค่าใช้จ่าย ส่งผลต่อความถี่ในการออมเงิน และปริมาณการออมเงินได้ โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของธัญวรัตน์ สุวรรณะ (2564) จากการศึกษาการเตรียมความพร้อมทางการเงินเพื่อวัยเกษียณของแรงงานนอกระบบในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมทางเงิน

เพื่อวัยเกษียณของแรงงานนอกระบบ ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ โดยเป็นปัจจัยด้านความพียงพอของรายได้ และปัจจัยด้านความรู้ทางการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ พบว่า ปัจจัยทั้ง 2 ด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวก กับการเตรียมพร้อมทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุมานะ นาคผ่อง และสุเมธ ธุวดาราตระกูล (2563) จากการศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่มีผลต่อการออมเงินของเกษตรกรชาวไร่สัปปะรดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจด้านผลตอบแทนการออมมีผลต่อจำนวนเงินออม เฉลี่ยต่อเดือนของเกษตรกร ชาวไร่สับปะรดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์อย่างมีนัยสำคัญ รวมทั้งงานวิจัยของสิชล หมื่นศรี (2562) จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของลูกค้าธนาคารออมสิน ในเขตพื้นที่เมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า ด้านเศรษฐกิจและสังคม มีผลต่อการออมเงินของลูกค้าธนาคารออมสินในเขตพื้นที่เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ดังนั้น ด้านสภาพเศรษฐกิจมีผลอย่างมากต่อการออมเงินและการลงทุน เนื่องจากมันมีผลต่อรายได้ของคนวัยทำงาน หากสภาพเศรษฐกิจไม่ดี อาจจะการปรับตัวในการดำรงชีวิตเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพเพิ่มขึ้น ค่าครองชีพสูงขึ้น ซึ่งส่งผลต่อการออมเงินและการลงทุนโดยตรง สภาพเศรษฐกิจที่ดี มีผลต่อการออมเงิน และการลงทุนของบุคคลได้อย่างมีนัยสำคัญ เพราะเศรษฐกิจดีรายได้จากเงินเดือนจะเกิดความมั่นคงทางการเงิน และสามารถมีแนวโน้มให้เกิดการออมเงิน และการลงทุนได้ รวมถึงอาจจะสามารถเพิ่มความถี่ หรือปริมาณการออมเงิน การลงทุนได้อีกด้วย

5.2 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการทำวิจัยครั้งนี้

เพศ อายุ การศึกษาไม่มีผลต่อการเลือกวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงาน แต่ในการเลือกรูปแบบการวางแผนทางการเงิน จะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ และทัศนคติของแต่ละบุคคล รวมไปถึงการยอมรับเทคโนยีสมัยใหม่ด้วย บางคนเลือกทำธุรกรรม การลงทุนผ่านแอพพลิเคชั่นบนโทรศัพท์มือถือเพื่อความสะดวก และได้ดอกเบี้ยที่สูงกว่า แต่บางคนปฏิเสธการทำธุรกรรมผ่านแอพพลิเคชั่นบนโทรศัพท์มือถือ เพราะกลัวมิจฉาชีพและการโจรกรรมทางอิเล็กทรอนิคส์ จึงลงทุนในรูปแบบอื่นที่สามารถจับต้องได้ เพราะมั่นใจมากกว่า

กลุ่มตัวอย่าง เพศชาย อายุ 31-40 ปี กล่าวว่า “ถ้าออมผมจะมีพวก ออมผ่านแอปธนาคารที่ไม่ใช่แอพ ธนาคารที่แบบทั่วไปที่ว่า ให้ดอกแค่ปีละสองครั้ง แต่นี้มันมีพวกแอพใหม่ที่ว่า ออมแล้วให้เป็นรายเดือน ก็มีกับออมแบบว่าเอาเงินก้อนไปทิ้งไว้ แล้วเราได้ดอกเบี้ยสูงๆ เป็นสถาบันการเงินแต่ไม่ใช่พวกของกรุงเทพ กสิกร ไทยพาณิชย์จะเป็นของธนาคารอื่นพวก กรุงศรีเกียรตินาคินอะไรพวกเนี่ย”

จะเห็นได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มุ่งเน้นเรื่องผลตอบแทนเป็นหลักเหมือนคนส่วนใหญ่สนใจ แต่นิยมใช้เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ผ่านโทรศัพท์มือถือ ในการทำธุรกรรมทางการเงินมากกว่าไปทำธุรกรรมที่ธนาคาร

ตรงข้ามกับกลุ่มตัวอย่างบางคนที่มีความกลัวในการถูกโจรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์สูงมาก จึงเลือกที่จะเก็บเงินสดไว้กับตัวเอง ไม่ทำธุรกรรมทางการเงินใดๆ ผ่านโทรศัพท์มือถือ ตลอดจนการมีเงินไว้ในธนาคารโดยยอมที่จะไม่ได้รับดอกเบี้ยเลย ถึงแม้จะเป็นการทำให้เงินงอกเงยขึ้นก็ตาม หรือบางคนเลือกที่จะนำเงินไปลงทุนในรูปแบบอื่น มากกว่าการออมเงินในธนาคาร รวมไปถึงการเลือกที่จะเก็บเงินสดไว้กับตัวเองทั้งหมด เพราะกลัวการโดนโจรกรรมจากมิจฉาชีพทางอิเล็กทรอนิกส์

กลุ่มตัวอย่าง เพศชาย อายุ 41-50 ปี กล่าวว่า “โดยส่วนตัวนะทุกคน ก็จะเก็บไว้ในธนาคาร แต่ผมจะกดออกมาและเก็บเอาไว้ทางผมเอง ตอนนี้ก็เก็บไปในรูปของเงินสดเลย ซึ่งไม่ได้อยู่ในรูปแบบในบัญชีด้วยเพราะว่า เราก็ห่วงว่า เงินเยอะ เดี๋ยวใครจะมาโจรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เราก็พยายามถอนออกมา”

กลุ่มตัวอย่าง เพศหญิง อายุ 51-60 ปี กล่าวว่า “เพราะว่าสิ่งที่กลัวตอนนี้คือ เงินฝากธนาคารก็ค่อนข้างกลัวเหมือนกันเนอะ กลัวว่า วันนึงอาจจะมีใครมาแฮกข้อมูลเรา หรือว่ามาดูดเงินอะไรเงี้ย ก็กลัวอยู่ ก็เลยอยากจะเอาออกไปซื้อเป็นบ้าน หรือไปซื้อเป็นสลากหรือเป็นอะไรอย่างงี้มากกว่า”

จากข้อมูลข้างต้น สามารถนำมาเป็นแผนภาพได้ดังนี้

กรอบแนวคิดในการทำวิจัยตามองค์ความรู้ใหม่

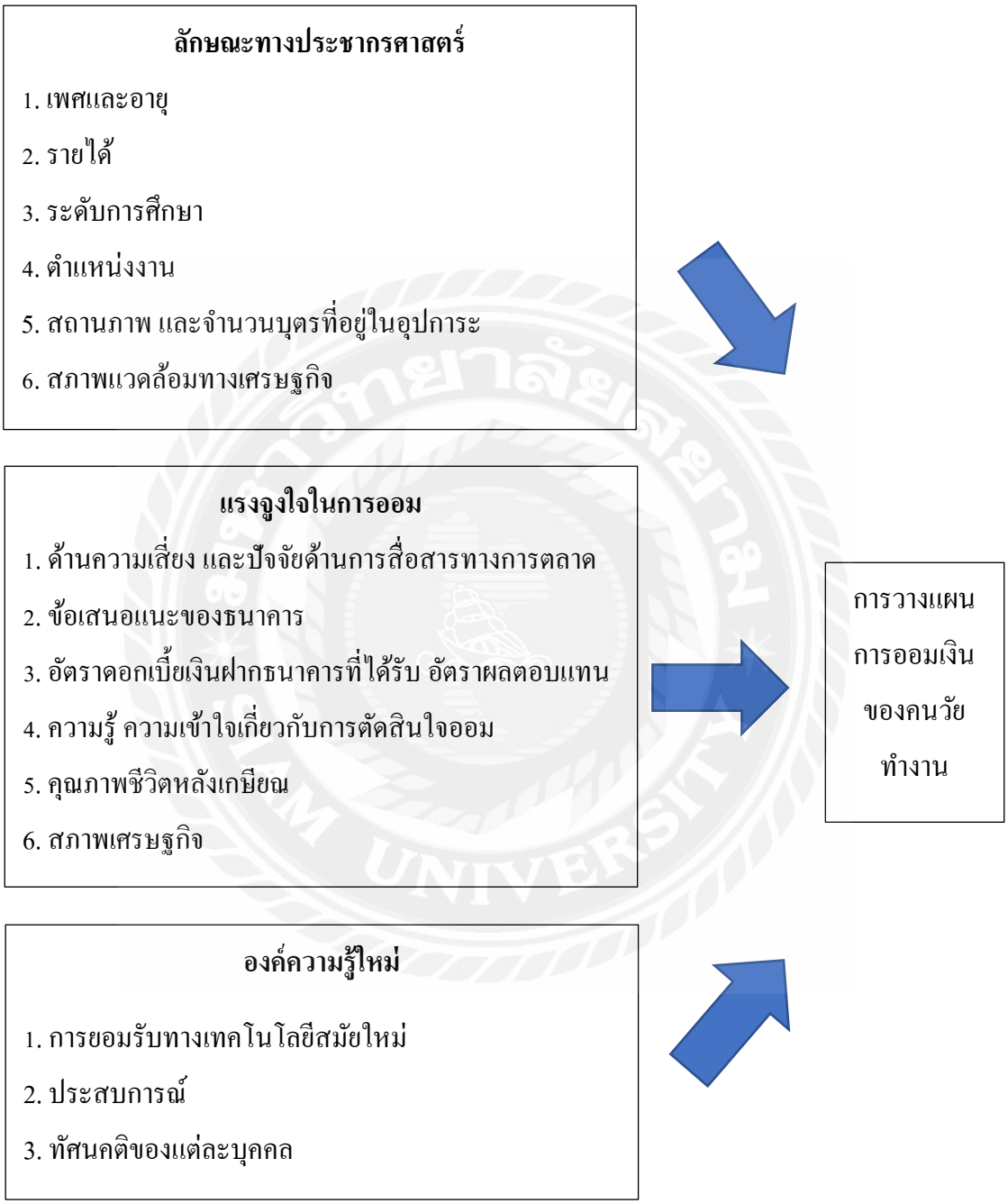

รูปที่ 5.1 ภาพแสดงองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการทำวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งนี้

การวางแผนทางการเงินเป็นสิ่งสำคัญที่ควรทำ ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับสถานภาพทางการเงินของตนเอง และมีการบริหารจัดการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีชีวิตที่มั่นคง ทั้งชีวิตในปัจจุบันและชีวิตในวัยเกษียณ อย่างเป็นมีวินัย และอย่างเป็นระบบ ซึ่งการวางแผนทางการเงินที่ดีจะสามารถกำหนดคุณภาพชีวิตได้ จึงมีข้อเสนอแนะ หากต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดี ควรมีองค์ประกอบหลักๆ ดังนี้

5.3.1 พฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน ควรมีพฤติกรรม ดังนี้

5.3.1.1 ควรเริ่มต้นวางแผนทางการเงิน ยิ่งเริ่มต้นวางแผนทางการเงินเร็วเท่าไหร่ โอกาสในการบรรลุเป้าหมายทางการเงินยิ่งมาก สถานภาพทางการเงินยิ่งมั่นคงเร็วขึ้นเท่านั้น

5.3.1.2 กำหนดเป้าหมาย ความต้องการที่ชัดเจน ระยะของแผนที่ชัดเจน เช่น ระยะสั้น 1 ปี ระยะยาว 5 ปี เพื่อสามารถกำหนดความถี่ และปริมาณเงินที่ต้องออม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามกำหนดเวลาในแผนที่วางไว้

5.3.1.3 มีการจดบันทึกรายรับรายจ่าย เพื่อตรวจสอบค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นที่สามารถปรับลดได้ และสามารถเห็นได้ว่า รายรับรายจ่ายสมดุล เหมาะสมกันหรือไม่ หากไม่เหมาะสมกันอาจหารายได้พิเศษเสริม เพื่อเพิ่มปริมาณเงินเข้าให้เหมาะสมกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น

5.3.1.4 แบ่งสัดส่วนเงินออม แบ่งเงินเป็นสัดส่วน 3 ส่วน คือ เงินออม ค่าใช้จ่าย และภาระหนี้สิน ซึ่งกำหนดสัดส่วนการออมที่เหมาะสมเห็นว่า ควรอยู่ที่ร้อยละ 10-20 ของรายได้ ที่สามารถออมได้อย่างสม่ำเสมอ จนสามารถสร้างสถานภาพการเงินที่มั่นคงได้

5.3.1.5 ลงทุนมากกว่าการเงินออม ในบัญชีออมทรัพย์ธรรมดา เนื่องจากปัจจุบันอัตราดอกเบี้ยจากบัญชีเงินฝากธนาคารทั่วไป มีอัตราที่น้อยมาก ผลตอบแทนที่ได้มา อาจไม่สามารถสร้างความมั่นคงทางการเงินในวัยเกษียณได้ ควรมีการลงทุนในรูปแบบอื่นควรคู่กันไปด้วย เช่น การลงทุนในพันธบัตรที่มีความเสี่ยงต่ำ แต่ได้ผลตอบแทนสูงกว่า การซื้อประกันแบบมีเงินปันผลระหว่างอายุสัญญา เพราะนอกจากจะเป็นการลดความเสี่ยงและ ยังได้ผลตอบแทนที่สูง แต่ความเสี่ยงต่ำอีกด้วย

5.3.1.6 ทบทวนแผนทางการเงินที่วางไว้ ว่าเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันหรือไม่ และปรับเปลี่ยนรูปแบบการออมเงิน การลงทุนได้ตลอดเวลา โดยการศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติม รวมถึงศึกษาถึงความเสี่ยง จะปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญทางการเงิน หรือคนที่มีประสบการณ์ตรงก็ได้ เพราะสามารถช่วยให้การเลือกรูปแบบการออมเงิน การลงทุนมีความเหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุด

5.3.1.7 การปรับตัวและการสร้างระเบียบวินัยในการออมเงิน การลงทุน ซึ่งสิ่งนี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การวางแผนทางการเงินประสบความสำเร็จได้ การมีพฤติกรรมที่มีระเบียบวินัย มีความตั้งใจในการออมเงิน เพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินอย่างจริงจัง ยิ่งทำให้แผนทางการเงินที่วางไว้ ประสบความสำเร็จได้เร็วขึ้น

5.3.2 แรงจูงใจในการวางแผนทางการเงิน

ส่วนใหญ่จะเป็นปัจจัยภายนอก ที่ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น อัตราดอกเบี้ย ผลตอบแทน สภาพเศรษฐกิจ แต่แรงจูงใจที่ขอแนะนำนี้ จะช่วยให้การวางแผนทางการเงินสำเร็จได้ คือ การหาแรงบันดาลใจของชีวิตในอนาคต การใช้ชีวิตในวัยเกษียณ การมีคุณภาพชีวิต ความสุขสบายในระดับใด และต้องมีวิธีการอย่างไร เพื่อให้ได้คุณภาพชีวิตที่ดี ที่ตั้งใจไว้ การตั้งเป้าหมาย ทิศทางชีวิต การมองถึงการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ ความต้องการอยากให้ครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสะดวกสบาย เมื่อได้แรงจูงใจในการวางแผนทางการเงินแล้วว่า เป้าหมายในชีวิต คืออะไร เพื่ออะไร ก็สามารถเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดการออมเงิน การลงทุนได้แน่นอน

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยท่านอื่นที่สนใจศึกษาในหัวข้อเกี่ยวกับปัจจัยในการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงาน ควรศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวในการวางแผนทางการเงิน เพื่อให้สอดคล้องกับยุคสมัยปัจจุบันที่ทุกอย่างเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว มีการแข่งขันที่สูงขึ้น วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่ใช้ในการวิเคราะห์ถึงพฤติกรรม และแรงจูงใจที่อาจเปลี่ยนไป และควรทำการวิจัยในเชิงปริมาณ ในพื้นที่นอกเหนือจากจังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งกลุ่มเป้าหมายอาจจะเป็นคนวัยเกษียณ หรือคนวัยรุ่น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายมากขึ้น

บรรณานุกรม

กชพร จำรัสรักษ์. (2564). พฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. มหาวิทยาลัยรามคำแหง. *วารสารบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา*, *37*(2), 1-16. https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/mlw12/6114961026.pdf

กนกกาญจน์ สังขนนท์, วรพงศ์ จวงรัตนะกำจร และชาคริต ศรีสกุน. (2563). พฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณ: กรณีศึกษากลุ่มตัวอย่างพนักงานธนาคารพาณิชย์ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี, 14*(3), 479-496. https://dtc.ac.th/wp-content/uploads/2021/01/วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี-ปีที่-14-ฉ.-3-.pdf

กมลวัณย์ มีถาวร. (2562). *ทักษะการออมและรูปแบบการออมของข้าราชการครูกลุ่มเจเนอเรชั่นเอ็กซ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร). http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/2839/1/60601306.pdf

กลางใจ แสงวิจิตร. (2566). ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝากเงินในธนาคารพาณิชย์ ของกลุ่มวัยเริ่มทำงานในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. *Procedia of Multidisciplinary Research*, *1*(9). https://so09.tci-thaijo.org/index.php/PMR/article/view/3200/1935

กองทุนการออมเงินแห่งชาติ. (2563). *4 วิธีออมเงิน ใช้ชีวิตแบบพอเพียง ตามแนวพระราชดำริในหลวงรัชกาลที่ 9*. https://www.nsf.or.th/node/958

กัญฐณา ดิษฐ์แก้ว, น้ำฝน คงสกุล และวรรณา กรินวงศา. (2565). การศึกษาแรงจูงใจในการออมของเยาวชน: กรณีศึกษาธนาคารโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตาก. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 2*. (น.358-363) *มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร*. https://research.kpru.ac.th/sac/fileconference/24932018-05-03.pdf

ขวัญฤทัย มูลจำปา. (2563). พฤติกรรมการออมเงินกองทุนทวีสุขอย่างต่อเนื่องของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาเชียงแสน. ใน *เอกสารประกอบการประชุมนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาครั้งที่ ๑๕*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. https://rsujournals.rsu.ac.th/index.php/rgrc/article/view/1752/1349

ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ (เครดิตบูโร). (2566). *หนี้เสียครัวเรือนทะลุ'1ล้านล.''เครดิตบูโร' ห่วงเจนวายเบี้ยวจ่ายมากสุด*. กรุงเทพธุรกิจ. https://www.bangkokbiznews.com/finance/investment/1082563

จิรภัทร รวีภัทรกุล. (2565). *การตั้งเป้าหมายการออมเงิน*. คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. https://www.psy.chula.ac.th/th/feature-articles/saving-goal

จิรายุ ชัยจิรวิวัฒน์. (2563). *การเปิดรับข่าวสารทางการเงิน ข่าวสารทางการเงิน ความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณของแรงงานนอกระบบ ในการเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย). https://digital.car.chula.ac.th/cgi/viewcontent.cgi?article=5322&context=chulaetd

จุฬารักษ์ อุทธสิงห์, กัณตภณ หลอดโสภา, เข็มทอง แก้วประทุม, วาสนา ศรีมะเรือง และจุไรวรรณ ปัตถาภูมิพัชร์. (2566). บทบาทของการเรียนรู้ทางการเงินที่มีต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, *8*(2), 209-218. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/mcjou/article/view/266885

ชนินทร์ โตโพธิ์ไทย. (2564). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครในช่วงโควิด-19*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์). https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:275700

ชาญธาดา กฤชเลิศกุล. (2564). *ความรู้ทางการเงิน แรงจูงใจทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินและการเลือกรูปแบบการออมและการลงทุน ในสถานการณ์วิกฤติโควิด-19 กรณีศึกษา: ลูกค้าเอ็กซ์คลูซีฟ ธนาคาร B จำกัด (มหาชน) เขตนครปฐม 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร). http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/3970/1/621220025.pdf

ชาวิมาน์ จันทร์ธาราม. (ม.ป.ป.). *แรงจูงใจในการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ กทม. จำกัด*. (คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง). https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/vlt15-2/6114993406.pdf

ญภัทรา ภูรภัทเกียรติกุล. (2562). *สภาวะการออมของประชาชนเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยผู้สูงอายุ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกริก). https://mis.krirk.ac.th/librarytext/MOA/2561/F_Yapattra_%20Phurapatkiattikul.pdf

ณวีร์กานต์ พิชัยสวัสดิ์. (2562). พฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัท จารดีน ชินด์เล่อร์ (ไทย) จำกัด. *วารสารบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*, *24*(1), 119-132. https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/mmm24-1/sec1/6014133029.pdf

ณัฏฐ์วัฒน์ วรพุทธาฉัตร. (2566). *วงจรชีวิต (Life Cycle)* [รูปภาพ]. https://tfpa.or.th/9e6417ebffecef071/resources4_3_5_50.html

ณัฐวุฒิ เผ่าทวี. (ม.ป.ป.).*Richard Thaler เจ้าของรางวัลโนเบลเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมผู้ค้นพบความไร้เหตุผลของมนุษย์*. The Standard. https://thestandard.co/happiness-behavior-richard-thaler/

ณิชากร ชัยศิริ, เจษฎา นกน้อย และวาสนา สุวรรณวิจิตร. (2562). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนในจังหวัดสงขลา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยทักษิณ). https://so04.tci-thaijo.org/index.php/nakboot/article/view/207345/156632

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2565). *เทคนิควางแผนการเงินฉบับมือใหม่*.. https://www.setinvestnow.com/th/financialplanning/beginners-guide

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน). (2563). *6 วิธีวางแผนการเงิน เพื่อความมั่นคงในอนาคต*. https://krungthai.com/th/krungthai-update/promotion-detail/560

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน). (2566). *วิธีการออมเงินให้งอกเงยฉบับมืออาชีพ*. https://www.krungsri.com/th/krungsri-the-coach/life/good-life/the-benefits-of-saving-money

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน). (2566). *แสดงแนวคิดพีระมิดทางการเงิน* [รูปภาพที่ 2.5]. https://www.krungsri.com/th/krungsri-the-coach/investments/investment-knowledge/financial-pyramid-stability-money

ธนาคารกสิกรไทย. (2563). *3 เป้าหมายในปี 2563 ที่ช่วยวางรากฐานที่ดีในชีวิต*. https://www.kasikornbank.com/th/k-expert/knowledge/articles/savings/Pages/Jobber_A139.aspx

ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน). (2566). *ไม่มีเงิน เก็บเงินไม่อยู่ ทำอย่างไรดี แนะนำการวางแผนทางการเงิน*. https://makebykbank.kbtg.tech/articles/no-money-saving

ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน). (2566). *รู้จักกับประโยชน์ของการออมเงิน เปลี่ยนชีวิตให้ดีในระยะยาว*. https://www.bot.or.th/th/satang-story/money-plan/saving.html

ธนาคารทิสโก้. (ม.ป.ป.). *เปิดโลก "การวางแผนการเงิน" ยานพาหนะวิเศษที่พาคุณรอดทุกวิกฤต*. https://www.tiscowealth.com/article/investment-advisory/financial-planning-the-series-ep-11.html

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน). (ม.ป.ป.). *ออมอย่างไร ให้มีกินมีใช้ไปตลอดชีวิต*. https://www.scb.co.th/th/personal-banking/stories/retirement-plan/saving-tips-for-sustainable-profit.html

ธนาคารพัฒนารัฐวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย. (2562). *การวางแผนทางการเงิน*. https://wdev.smebank.co.th/2022/02/17/การวางแผนทางการเงิน/

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป.). *การออม*. https://www.bot.or.th/th/satang-story/money-plan/saving.html

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2566). *ธปท. เผยเงินฝากคนไทย ส่วนใหญ่มีเงินในบัญชีเฉลี่ยราว 4,000 บาท*. https://www.bot.or.th/th/home.html

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2565). *แสดงข้อมูลสถิติเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยในเดือน พ.ค. 2565*. [รูปภาพ]. https://www.blockdit.com/posts/63cfd95c3aaae7803e1f0a8c

ธนาคารออมสิน. (2562). *ออมเงินแบบไหน กำไรเร็วกว่า*. https://makebykbank.kbtg.tech/articles/the-benefits-of-saving-money

ธนาคารอาคารสงเคราะห์. (ม.ป.ป.). *วิธีการออมเงินที่ถูกต้อง (ฉบับคนออมเงินไม่อยู่)*. https://blog.ghbank.co.th/how-to-save-money/?fbclid=IwAR1OQTXPRHKAR4NXZvroZlzWc6pPquN9FE6PaxYnRl4kitzszZYlSd_J5bc

ธัญวรัตน์ สุวรรณะ. (2564). การเตรียมความพร้อมทางการเงินเพื่อวัยเกษียณของแรงงานนอกระบบในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. *วารสารเครือข่ายส่งเสริมการวิจัยทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, *4*(2), 1 - 20. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/hsrnj/article/view/251853/170142

นงลักษณ์ ว่องไวทวีทรัพย์ และวรรณรพี บานชื่นวิจิตร. (2564). *การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการลดลงของจำนวนสมาชิกและการออมไม่ต่อเนื่องของสมาชิกเงินออมทรัพย์ ของธนาคาร ABC จังหวัด 123*. ใน *การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 16 ปีการศึกษา 2564 มหาวิทยาลัยรังสิต*.
https://rsujournals.rsu.ac.th/index.php/rgrc/article/download/2476/2044

นราวัลลภ์ ศุภวงศ์. (2564). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินในคนวัยทำงาน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสยาม).
https://e-research.siam.edu/wp-content/uploads/2022/01/MBA-2021-IS-Influencing-Factors-on-Financial-Planning-of-Working-Adults1.pdf

นันทนา แสนจันทะ. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรศาลชั้นต้นในกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
https://drive.google.com/file/d/19PRPSfCvomhlmsQEBXOwRwGg7OZCaID4/view

นันทวัน เรืองฤทธิ์ และ ลดาวัลย์ ยมจินดา. (2562). ทัศนคติและพฤติกรรมต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณของพนักงานบริษัทในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยรามคำแหง*, *25*(1), 160-174.
https://so08.tci-thaijo.org/index.php/dpssj/article/view/1693

บัณฑิต แผนสะท้าน. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของพนักงานบริษัทเอกชน ในกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยรามคำแหง*, *22*(2), 1-18. https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/mlw12/6114961056.pdf

บุณยนุช ยุทธ์ประทุม. (ม.ป.ป.). *7 ข้อหลุมพลางในการวางแผนการเงิน*. สมาคมนักวางแผนการเงินไทย. https://www.tfpa.or.th/9e6417ebffecef071/resources4_3_5_26.html

ปริตา ธิติปรีชาพล. (2562). *ขั้นตอนการวางแผนทางการเงิน* [รูปภาพ]. ธนาคารกรุงศรีอยุธยา.
https://www.krungsri.com/th/krungsri-the-coach/life/good-life/5-steps-plan-your-money

ปาจรีย์ ขาวเกื้อ. (2564). *การออกแบบผลิตภัณฑ์เงินฝาก (ออมทรัพย์ทวีโชค) ที่ส่งผลต่อการออมเงินของประชากรในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล).
https://archive.cm.mahidol.ac.th/bitstream/123456789/4081/1/TP%20MM.032%202564.pdf

ปิยชนม์ อนุศาสนกุล. (2563). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนการเงินของประชาชนในจังหวัดแพร่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง). https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/twin10/6314154235.pdf

ปิยะธิดา เกตุแก้ว. (2562). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง). http://www.ba-abstract.ru.ac.th/AbstractPdf/2562-5-14_1599638759.pdf

ผานิตย์ ถิรพลงาม, เธียรวิทย์ หาญเมธีคุณา, เด่นพงศ์ กุนทีกาญจน์ และณฐิกา ทิศทะยะ. (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้ใช้บริการธนาคารออมสิน สาขาหนองมน ภายใต้สถานการณ์โควิด-19. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, *14*(3), 261882-262033. https://so03.tci-thaijo.org/index.php/humsujournal/article/view/261882

พรสรัญ รุ่งเจริญกิจกุล. (2563). *การจูงใจในตนเอง...เกิดขึ้นได้อย่างไร*. ธนาคารออมสิน. https://www.gsb.or.th/blogs/ออมเงินแบบไหน-กำไรเร็วก/

พัชรี สิทธิโอฬารสกุล และมะดาโอะ สุหลง. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมของแรงงานนอกระบบในเขตจังหวัดปทุมธานี. *วารสารวิชาการสังคมศาสตร์เครือข่ายวิจัยประชาชื่น*, *4*(3), 101-112. https://so03.tci-thaijo.org/index.php/prn/article/view/260105/176388

พิมพ์จันทร์ ชวดจะโป๊ะ, ทับทิม พิมพ์สาลี, พัชริดา โสมาศรี, และอทิยา สุทธิพงษ์. (2563). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี*, *18*(2), 1-17. https://ms.udru.ac.th/ACresearch/assets/pdf/20211019092529.pdf

มงคล ลุสัมฤทธิ์. (2560). *10 นิสัยทางการเงิน ที่ควรเริ่มในวันนี้*. Post Today. https://www.posttoday.com/business/480300

รวีพรรณ อุตรินทร์. (2562). การตัดสินใจออมเงินและลงทุนของบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*, *12*(2), 1-18. https://so02.tci-thaijo.org/index.php/bruj/article/view/203287

รักษ์สุดา เหล่าคา. (2563). *การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคนิคบริหารธุรกิจกรุงเทพ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง). https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/sat17/6214060091.pdf

รัชนี กัลยาเลิศ และนันทวรรณ บุญช่วย. (2563). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของลูกค้า ธนาคารธนชาตจำกัด (มหาชน) ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง). http://www.vl-abstract.ru.ac.th/AbstractPdf/2563-2-1_1612430284.pdf

ลลินทิพย์ หาคำ. (2561). พฤติกรรมการออมของประชาชนในกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยรามคำแหง, 24*(2), 1-18. https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/mmm24-2/6014133115.pdf

ลักขณา ธรรมสุภาพงศ์, และเอมอร์ หวานเสนาะ. (2563). แรงจูงใจของนักศึกษาในการออมเงินกับโครงการธนาคารโรงเรียน. *วารสารวิจัยรำไพพรรณี*, *14*(3), 148-157. https://so05.tci-thaijo.org/index.php/RRBR/article/view/248247/168483

วราภรณ์ วงศ์ลังการ. (2562). *การออมที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมทางการเงินส่วนบุคคลก่อนวัยเกษียณ ของประชาชนอายุระหว่าง 23 – 60 ปี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง). https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/mmm24-1/6014133056.pdf

วันชนะ เนียมแสง. (2562). *ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการออมเงินของคนกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย). https://searchlib.utcc.ac.th/library/onlinethesis/309456.pdf

วิฑูร สิมะประเสริฐ, พระสมุห์ธนภัทรธนภทฺโท (ทิพย์วงษ์), ไพรัตน์ ฉิมหาด และสุชาติ ใหมอ่อน. (2564). *ศึกษาการบริหารจัดการสถาบันการเงินชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนบ้านห้วยเงาะ ตำบลทุ่งพลา อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย). https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JMND/article/view/251628/168625

สมบูรณ์ สารพัด, ศิรินุช อินละคร และชไมพร ชินโชติ. (2565). การวางแผนการเงินส่วนบุคคลของประชากรวัยทำงานในจังหวัดชลบุรี. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ *Journal of Roi Kaensarn Academi*, *7*(3), 1-20. https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/252661/171677

สมาคมนักวางแผนการเงินไทย. (ม.ป.ป.). *3 เหตุผลที่ต้องวางแผนการเงิน และ 3 ข้อถ้าละเลยเรื่องวางแผนการเงิน*. https://www.tiscowealth.com/article/investment-advisory/financial-planning-the-series-ep-11.html

สิชล หมื่นศรี. (2562). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของลูกค้าธนาคารออมสิน ในเขตพื้นที่เมือง จังหวัดชลบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์). https://econ.src.ku.ac.th/Thesis-IS/60/6034750253.pdf

สิทธา อุปนิกขิต. (2564). การแสวงหาข่าวสารและการใช้ประโยชน์ในการออมเงินของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี. *วารสารนิเทศศาสตร์*, *39*(1), 1-17. https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jcomm/article/view/243508/167914

สุจิตรา เหลาทองคำ และธนิดา จิตรน้อมรัตน์. (2562). ปัจจัยที่ส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการทางการเงินส่วนบุคคล ศึกษากรณีผู้ถือบัตรเครดิตธนาคารพาณิชย์ไทยในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, *35*(4), 191-210. https://grad.dpu.ac.th/upload/content/files/Year8-3/8325.pdf

สุมานะ นาคผ่อง และสุเมธ ธุวดาราตระกูล. (2563). *ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่มีผลต่อการออมเงินของเกษตรกรชาวไร่สับปะรดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด). https://ejournals.dusit.ac.th/openpdf/openpdf.php?id=6036

สุมาลี แก้วเขียว. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้สูงอายุวัยใกล้เกษียณในจังหวัดภูเก็ต. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, *8*(8), 1-19. https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/261385/177185

อเนชา เอี่ยมคุ้ม. (ม.ป.ป.). *พฤติกรรมการออมเงินเพื่อใช้จ่ายในอนาคตของประชาชนในกรุงเทพมหานคร*. (บริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง). https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/sat16/6114060127.pdf

อภิสิทธิ์ ตระการไพโรจน์. (2563). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงานGeneration Y ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล). https://archive.cm.mahidol.ac.th/bitstream/123456789/3720/1/TP%20MS.037%202563.pdf

อรสิริพิมพ์ บุญเพิ่มพูน. (2564). พฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุของคน Generation Y ในพื้นที่แขวงสุรวงศ์ เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร. *วารสารบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*, *25*(4), 1-17. https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/vlt16/6414991225.pdf

เอกณรงค์ อุไร. (2562). *ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชาชน ในเขตกรุงเทพมหานครฝั่งตะวันตก*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง). https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/twin92/6214154544.pdf

Zhengsen, Y. (2564). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของพนักงาน Generation Z*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์). https://libdoc.dpu.ac.th/thesis/Yang.Zhen.pdf

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

ปัจจัยในการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงาน

ผู้วิจัย นางสาวปิยนุช เตชะเสรีรักษ์

หลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย สาขาการจัดการการเงิน การธนาคารและการลงทุน มหาวิทยาลัยสยาม

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงาน

<u>คำชี้แจง</u> แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ มีทั้งหมด 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์

ส่วนที่ 2 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน

ส่วนที่ 3 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับแรงจูงใจในการวางแผนทางการเงิน

ส่วนที่ 4 การเรียงลำดับความสำคัญสิ่งที่มีผลต่อการออมเงิน

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการออมเงินของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ .....

ชื่อ..... นามสกุล.....

ชื่อเล่น..... เบอร์ติดต่อ.....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....สถานที่สัมภาษณ์.....

เริ่มสัมภาษณ์เวลา..... ถึงเวลา.....

ส่วนที่ 1 คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ลักษณะทางประชากรศาสตร์

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ ☐ 21 – 30 ปี ☐ 31 – 40 ปี

☐ 41 – 50 ปี ☐ 51 – 60 ปี

3. ระดับการศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก

4. สถานภาพ ☐ โสด ☐ สมรส ☐ อื่นๆ.....

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ☐ น้อยกว่า 15,000 บาท

☐ 15,000 – 30,000 บาท

☐ 30,001 – 45,000 บาท

☐ 45,001 – 60,000 บาท

☐ มากกว่า 60,000 บาท

6. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ☐ น้อยกว่า 15,000 บาท

☐ 15,000 – 30,000 บาท

☐ 30,001 – 45,000 บาท

☐ 45,001 – 60,000 บาท

☐ มากกว่า 60,000 บาท

7. อาชีพ ☐ ธุรกิจส่วนตัว ☐ พนักงานเอกชน ☐ อาชีพอิสระ

☐ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ☐ อื่นๆ .....

ส่วนที่ 2 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน

2.1 ด้านการบริหารจัดการทางการเงิน

2.1.1 ท่านมีการจัดแบ่งสัดส่วนการเงินอย่างไรจากรายได้ เช่น ค่าใช้จ่าย เงินออม เงินลงทุน ประมาณกี่เปอร์เซ็นต์

2.1.2 ท่านวางแผนทางการเงินและตรวจสอบการใช้เงินในชีวิตประจำวันอย่างไร เช่น การทำบัญชี หรือบันทึกค่าใช้จ่ายต่างๆ

2.1.3 ท่านวางแผนการลงทุน หารายได้เสริมเพิ่มรายได้ หรือผลตอบแทน นอกเหนือจากรายได้หลัก เพื่อให้เพียงพอกับรายจ่ายประจำวัน หรือไม่

2.1.4 ท่านวางแผนจัดสรรเงิน สำหรับสินค้าฟุ่มเฟือย หรือค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นล่วงหน้าหรือไม่อย่างไร เพื่อไม่ให้กระทบต่อเงินออม

2.1.5 ท่านมีหนี้สินหรือไม่ ถ้ามี ท่านบริหารจัดการอย่างไร หากท่านไม่มีหนี้สิน ท่านนำเงินไปลงทุนหรือไม่ อย่างไร

2.1.6 ท่านคิดว่า สถานภาพทางการเงินมีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินหรือไม่ อย่างไร

2.2 ความถี่ในการออมเงิน

2.2.1 ท่านคิดว่า ความถี่ในการออมเงินมีผลต่อความมั่นคงทางการเงินหรือไม่ อย่างไร และท่านมีกรออมเงินเดือนละกี่ครั้ง

2.2.2 ท่านคิดว่า สัดส่วนหรือ ปริมาณเงินออมที่เหมาะสมต่อเดือน ควรเป็นเท่าไร

2.2.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความถี่ในการออมเงินของท่าน มีอะไรบ้าง

2.2.4 ท่านเริ่มออมเงินตั้งแต่อายุเท่าไร

2.3 รูปแบบการออมเงิน

2.3.1 ท่านออมเงินในรูปแบบใดบ้าง

2.3.2 ปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการออมเงินของท่าน

2.3.3 ท่านคิดอย่างไรกับการออมเงินมากกว่า 1 รูปแบบ

ส่วนที 3 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกียวกับแรงจูงใจในการวางแผนทางการเงิน

3.1 ด้านความเสียง

3.1.1 หากมีเหตุการณ์ไม่คาดคิดเกิดขึ้น จะมีผลต่อการออมเงินของท่านหรือไม่ อย่างไร

3.1.2 ท่านคิดอย่างไร หากต้องการได้รับผลตอบแทนสูง ความเสี่ยงก็สูงตามไปด้วย

3.1.3 ท่านยอมรับความเสี่ยงจากการออมหรือ การลงทุนได้มากน้อยเพียงใด เช่น ประมาณกี่เปอร์เซ็นต์

3.1.4 ท่านมีความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการออมเงินรูปแบบใดบ้าง

3.2 ด้านข้อเสนอแนะของธนาคาร

3.2.1 ท่านวางแผนทางการเงิน โดยใช้บริการขอคำปรึกษากับสถาบันการเงิน หรือปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทางการเงิน หรือไม่

3.2.2 ท่านคิดว่า ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญหรือ สถาบันการเงินมีผลต่อการตัดสินใจออมเงินของท่านหรือไม่ อย่างไร

3.3 ด้านดอกเบี้ย และผลตอบแทน

3.3.1 ท่านคิดว่า อัตราดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนจากการออมเงิน หรือการลงทุน สามารถสร้างแรงจูงใจในการออมเงินของท่านหรือไม่

3.4 ความรู้ ความเข้าใจเกียวกับการตัดสินใจการออมเงิน

3.4.1 ท่านคิดอย่างไรกับการออมเงิน เพื่ออนาคต

3.4.2 ท่านหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการออมเงินจากช่องทางใด

3.4.3 ท่านเตรียมพร้อมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินอย่างไรบ้าง

3.4.4 ปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการออมเงินของท่าน

3.5 ด้านคุณภาพชีวิตหลังเกษียณ

3.5.1 ท่านมีการออมเงิน เพื่อชีวิตหลังเกษียณหรือไม่ สัดส่วนเท่าใด

3.5.2 ท่านวางแผนทางเงิน เพื่ออนาคตของคนในครอบครัวหรือไม่ อย่างไร

3.5.3 การออมเงินมีประโยชน์ต่อท่านในด้านใดมากที่สุด

3.6 ด้านสภาพเศรษฐกิจ

3.6.1 สภาวะเศรษฐกิจมีผลต่อการออมเงินของท่านหรือไม่ อย่างไร

ส่วนที 4 การเรียงลำดับความสำคัญสิงทีมีผลต่อการออมเงิน

4.1 ท่านคิดว่า ปัจจัยใดที่สำคัญต่อการออมเงินของท่านมากที่สุด เรียงลำดับความสำคัญมา 5 ข้อ

ส่วนที 5 ข้อเสนอแนะเพิมเติมเกียวกับการออมเงินของผู้ให้สัมภาษณ์

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่.....

...../...../.....

ร่างแบบสัมภาษณ์ เพื่อการวิจัย (IOC)

เรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงาน"

<u>คำชี้แจง</u>

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงาน

2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มุ่งตรวจสอบ เพื่อหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้มีทั้งหมด 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์

ส่วนที่ 2 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน

ส่วนที่ 3 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับแรงจูงใจในการวางแผนทางการเงิน

ส่วนที่ 4 การเรียงลำดับความสำคัญสิ่งที่มีผลต่อการออมเงิน

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการออมเงินของผู้ให้สัมภาษณ์

4. ขอความกรุณาท่านผู้เชี่ยวชาญ ช่วยพิจารณาแบบสัมภาษณ์ว่า มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่องนี้หรือไม่ ด้วยการให้คะแนนในแต่ละคำถามในระบบ IOC โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง เกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC

1) ให้ 1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่า ข้อนั้นมีเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

2) ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อนั้นมีเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

3) ให้ -1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่า ข้อนั้นมีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้เชี่ยวชาญ ให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยเขียนข้อเสนอแนะไว้ท้ายข้อความนั้นๆ

ผู้วิจัย

นางสาวปิยนุช เตชะเสรีรักษ์ นักศึกษาปริญญาโท

หลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย

สาขาการจัดการการเงิน การธนาคารและการลงทุน มหาวิทยาลัยสยาม

คำชี้แจงสำหรับผู้เชียวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อความเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ส่วนที 1 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกียวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง				
2	อายุ ☐ 21 - 30 ปี ☐ 31 - 40 ปี ☐ 41 - 50 ปี ☐ 51 - 60 ปี				
3	ระดับการศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ อื่นๆ ระบุ….....				

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
4	สถานภาพ ☐ โสด ☐ สมรส ☐ อื่นๆ ระบุ….....				
5	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ☐ น้อยกว่า15,000 บาท ☐ 15,000 - 30,000 บาท ☐ 30,001 - 45,000 บาท ☐ 45,001 - 60,000 บาท ☐ มากกว่า60,000 บาท				
6	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ☐ น้อยกว่า15,000 บาท ☐ 15,000 - 30,000 บาท ☐ 30,001 - 45,000 บาท ☐ 45,001 - 60,000 บาท ☐ มากกว่า60,000 บาท				
7	อาชีพ ☐ ธุรกิจส่วนตัว ☐ พนักงานเอกชน ☐ อาชีพอิสระ ☐ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ☐ อื่นๆ ระบุ…..				

ส่วนที 2 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกียวกับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน

2.1 ด้านการบริหารจัดการทางการเงิน

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1	ท่านมีการจัดแบ่งสัดส่วนทางการเงินอย่างไร เช่น การแบ่งรายรับ – รายจ่ายออกเป็นสัดส่วนที่ชัดเจน				
2	ท่านมีการจัดทำแผนทางการเงินได้อย่างเหมาะสมกับการดำเนินชีวิตอย่างไรเช่น การบันทึกรายละเอียดการใช้จ่ายต่างๆ ในการใช้ชีวิตประจำวัน				
3	ท่านมีการวางแผนทางการเงิน ที่จะสร้างรายได้เสริมนอกเหนือจากรายได้หลักหรือไม่อย่างไร เช่น การหารายได้พิเศษ หรือการซื้อหุ้นเพื่อเก็งกำไร				
4	ท่านมีการวางแผนในการหารายได้ให้เพียงพอกับรายจ่ายประจำวันอย่างไร				
5	ท่านมีการวางแผนจัดสรรกับรายจ่ายในสินค้าฟุ่มเฟือยที่ตอบสนองความต้องการ หรือสินค้าเกินความจำเป็น ให้เพียงพอรายได้และไม่กระทบต่อเงินเก็บอย่างไร				

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
6	ท่านมีการควบคุมค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นเพื่อให้สามารถมีเงินเก็บได้อย่างเหมาะสมอย่างไร				
7	ท่านมีภาระหนี้สินหรือไม่ ถ้ามีท่านมีการบริการจัดการอย่างไร หากท่านไม่มีภาระหนี้สิน ท่านมีการลงทุน เพื่อสร้างความมั่นคงในอนาคตหรือไม่ อย่างไร				
8	ท่านคิดว่า สถานภาพทางการเงินมีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินหรือไม่ อย่างไร				

2.2 ความถี่ในการออมเงิน

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1	ท่านคิดว่า ความถี่ในการออมเงินมีผลต่อความมั่นคงทางการเงินอย่างไร และมีการออมเดือนละกี่ครั้ง				
2	ท่านคิดว่า ปริมาณการออมเงินเฉลี่ยต่อดือนเท่าไหร่จึงเหมาะสม				
3	ท่านคิดว่า ปัจจัยใดที่กำหนดความถี่ในการออมเงินของท่าน				
4	ท่านเริ่มออมเงิน เมื่ออายุเท่าไหร่				

2.3 รูปแบบการออมเงิน

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1	ท่านตั้งเป้าหมายรูปแบบการออมเงินในรูปแบบใด เช่น เงินฝากธนาคารแบบออมทรัพย์ เงินฝากธนาคารแบบฝากประจำ				
2	ท่านใช้ปัจจัยอะไรในการเลือกรูปแบบการออมเงิน				
3	ท่านมีความเห็นอย่างไรกับการเลือกการออมมากกว่า 1 รูปแบบ				

ส่วนที่ 3 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับแรงจูงใจในการวางแผนทางการเงิน

3.1 ด้านความเสี่ยง

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1	ท่านคิดว่า หากเกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิดเกิดขึ้นจะมีผลต่อการออมเงินของท่านหรือไม่ อย่างไร				
2	ท่านมีความเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการได้รับผลตอบแทนสูง ความเสี่ยงก็สูงด้วย				
3	ท่านยอมรับความเสี่ยงจากการออมเงินของท่านได้หรือไม่ อย่างไร				
4	ท่านมีความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการออมเงินรูปแบบใดบ้าง				

3.2 ด้านข้อเสนอแนะของธนาคาร

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1	ท่านได้วางแผนทางการเงิน โดยใช้บริการขอคำปรึกษากับสถาบันการเงิน หรือปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทางการเงิน หรือไม่				
2	ท่านคิดว่า ข้อเสนอแนะของธนาคารมีผลต่อการตัดสินใจในการออมเงินของท่านหรือไม่				

3.3 ด้านดอกเบี้ย และผลตอบแทน

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1	ท่านคิดว่า อัตราดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนจากการออมเงิน หรือการลงทุน สามารถสร้างแรงจูงใจในการออมเงินของท่านหรือไม่				

3.4 ด้านผลตอบแทน

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1	ท่านคิดว่า อัตราดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนจากการออมเงิน หรือการลงทุน สามารถสร้างแรงจูงใจในการออมเงินของท่านหรือไม่				

3.5 ความรู้ ความเข้าใจเกียวข้องกับการตัดสินใจการออมเงิน

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1	ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการออมเงิน เพื่ออนาคตอย่างไร				
2	ท่านมีการหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการออมเงินจากช่องทางใด				
3	ท่านมีการเตรียมพร้อมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินอย่างไรบ้าง				
4	ท่านคิดว่า ปัจจัยใด ที่มีอิทธิพลต่อการออมเงินของท่าน				

3.6 ด้านคุณภาพชีวิตหลังเกษียณ

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1	ท่านมีการออมเงิน เพื่อชีวิตหลังเกษียณหรือไม่ สัดส่วนเท่าใด				
2	ท่านมีการวางแผนทางการเงิน เพื่ออนาคตคนในครอบครัวหรือไม่อย่างไร				
3	ท่านคิดว่า การออมเงินมีประโยชน์ต่อท่านในด้านใดมากที่สุด				

3.7 ด้านสภาพเศรษฐกิจ

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1	ในช่วงภาวะเศรษฐกิจผันผวน มีผลต่อการออมเงินของท่าน หรือไม่ อย่างไร				

ส่วนที 4 การเรียงลำดับปัจจัยความสำคัญที่มีผลต่อการออมเงิน

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1	ท่านคิดว่า ปัจจัยใดที่มีความสำคัญต่อการออมเงินของท่านมากที่สุด				

ส่วนที 5 ข้อเสนอแนะต่อการออมเงินของผู้ให้สัมภาษณ์

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการออมเงินของผู้ให้สัมภาษณ์				

ข้อเสนอแนะของผู้เชียวชาญ

ลงชื่อ .....

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

วันที่ .....

แบบยินยอมการให้สัมภาษณ์

เรื่อง "ปัจจัยในการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงาน"

ผู้วิจัย นางสาวปิยนุช เตชะเสรีรักษ์ หลักสูตรบัณฑิตวิทยาลัย สาขาการจัดการการเงิน การธนาคาร และการลงทุน มหาวิทยาลัยสยาม

เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

งานวิจัยนี้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการวางแผนทางการเงินของประชาชนวัยทำงาน และการเลือกรูปแบบการวางแผนทางการเงิน โดยหัวข้อการวิจัยเป็นหัวข้อเรื่อง ปัจจัยในการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงาน ส่วนแรกของแบบสอบถามเป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ คำถามส่วนที่สองเป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน คำถามส่วนที่สามแรงจูงใจในการวางแผนทางการเงิน คำถามส่วนที่สี่เกี่ยวกับลำดับความสำคัญสิ่งที่มีผลต่อการ ออมเงิน คำถามส่วนที่ห้าเกี่ยวกับข้อแนะนำในการออมเงิน โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพและนำไปเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิตในอนาคต การวิจัยใช้แบบสอบถามที่แนบมาเก็บข้อมูล สำหรับคำตอบของท่านเป็นการสะท้อนความคิดเห็นของท่าน จึงไม่มีถูกและไม่มีผิด ชื่อนามสกุล และข้อมูลจะถูกเก็บเป็นความลับ และการรายงานผลการวิจัยจะรายงานเป็นภาพใหญ่

ก่อนที่ท่านจะทำแบบสอบถามนี้ ขอให้ท่านลงนามในหนังสือแสดงความยินยอมข้างล่างนี้ การลงนามเป็นการแสดงว่า ท่านเข้าใจในลักษณะการวิจัย เข้าใจบทบาทของท่านในการวิจัย และท่านยินยอมเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ ท่านสามารถติดต่อกับผู้วิจัยได้ที่อีเมล และหมายเลขโทรศัพท์ข้างล่าง

ขอขอบคุณท่านที่ได้สละเวลาตอบแบบสอบถาม

ปิยนุช เตชะเสรีรักษ์
Email: airplay_1979@hotmail.com
โทรศัพท์: 089-106-1341

หนังสือแสดงความยินยอม

[ ] ข้าพเจ้าได้รับการบอกเล่าถึงวัตถุประสงค์และลักษณะของการวิจัยครั้งนี้ ข้าพเจ้ามีโอกาสได้ซักถาม มีเวลาเพียงพอในการอ่าน และทำความเข้าใจกับข้อมูลในเอกสารนี้อย่างถี่ถ้วน และได้รับเวลาเพียงพอในการตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมการศึกษาวิจัยนี้หรือไม่

[ ] ข้าพเจ้ายินดีเข้าร่วมการวิจัยโดยอิสระ และไม่ได้ถูกบังคับหรือข่มขู่แต่อย่างใด

[ ] ข้าพเจ้าเข้าใจว่าข้าพเจ้าสามารถปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัย หรือถอนตัวออกจากการวิจัยเมื่อใดก็ได้ที่ข้าพเจ้าต้องการ โดยไม่จำเป็นต้องให้เหตุผล และไม่มีผลกระทบแก่ข้าพเจ้า

[ ] ข้าพเจ้าได้รับการยืนยันจากผู้วิจัยว่า ข้อมูลที่ข้าพเจ้าให้จะถูกเก็บไว้เป็นความลับ และผลการวิจัยจะไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัว

[ ] ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้าพเจ้ามีอายุ 18 ปีขึ้นไป ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นแล้วมีความเข้าใจดีทุกประการ และยินยอมเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ตามเงื่อนไขข้างต้น

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ ……..…

ชื่อ.....นามสกุล.....

ชื่อเล่น.....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ประวัติผู้วิจัย

1. ชื่อ สกุล นางสาวปิยนุช เตชะเสรีรักษ์
2. ตำแหน่งปัจจุบัน เจ้าหน้าที่บัญชี และวางระบบ
3. หน่วยงานที่สามารถติดต่อได้ บริษัท สหรุ่งโรจน์ (ประเทศไทย) จำกัด

   โทร. 089-106-1341

   Email: airplay_1979@hotmail.com
4. ประวัติการศึกษา

   ระดับปริญญาตรี คณะบัญชี สาขาการสอบบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

   ระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บธ.ม.) มหาวิทยาลัยสยาม (กำลังศึกษา)
5. ประสบการณ์การทำงาน และ/หรือ ประสบการณ์ด้านการบริหาร/ดำเนินงานโครงการ
   - ฝึกงานด้านการตรวจสอบบัญชี ที่สำนักงานสหบัณฑิตการบัญชีและกฎหมาย
   - หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์ คณะกรรมการนักศึกษา คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
   - ทดสอบระบบโปรแกรมบัญชี และวางระบบบัญชี บริษัท สหรุ่งโรจน์ (ประเทศไทย) จำกัด
   - วางระบบบัญชี โครงการ The Sunset Hua-Hin